

**Sprawozdanie roczne
z wdrażania
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego
na lata 2007 – 2013
za rok 2008**

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1. Informacje wstępne

PROGRAM OPERACYJNY	Cel: KONWERCENCJA
	Kwalifikowany obszar: POLSKA / WOJ. LUBELSKIE
	Okres programowania: 2007 - 2013
	Numer programu (CCI): 2007PL161PO007
	Nazwa programu: REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007-2013
SPRAWOZDANIE ROczne Z WDRAŻANIA OSI PRIORYTETOWYCH	Rok sprawozdawczy: 2008
	Data zaakceptowania sprawozdania przez Komitet Monitorujący RPO WL:
	Data zaakceptowania sprawozdania przez Zarząd Województwa Lubelskiego:

2. Przegląd realizacji programu operacyjnego w okresie objętym sprawozdaniem

Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 (RPO WL) jest ***Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu.*** Realizowany on będzie poprzez osiągnięcie trzech celów szczegółowych, tj:

1. ***Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności,***
2. ***Poprawę warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju,***
3. ***Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku.***

Osiągnięciu pierwszego z ww. celów ma posłużyć wdrożenie trzech Osi Priorytetowych:

- I *Przedsiębiorczość i innowacje***, której celem jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie,
- II *Infrastruktura ekonomiczna***, która zmierza do stworzenia przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej w regionie,
- IV *Społeczeństwo informacyjne***, mające na celu wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego.

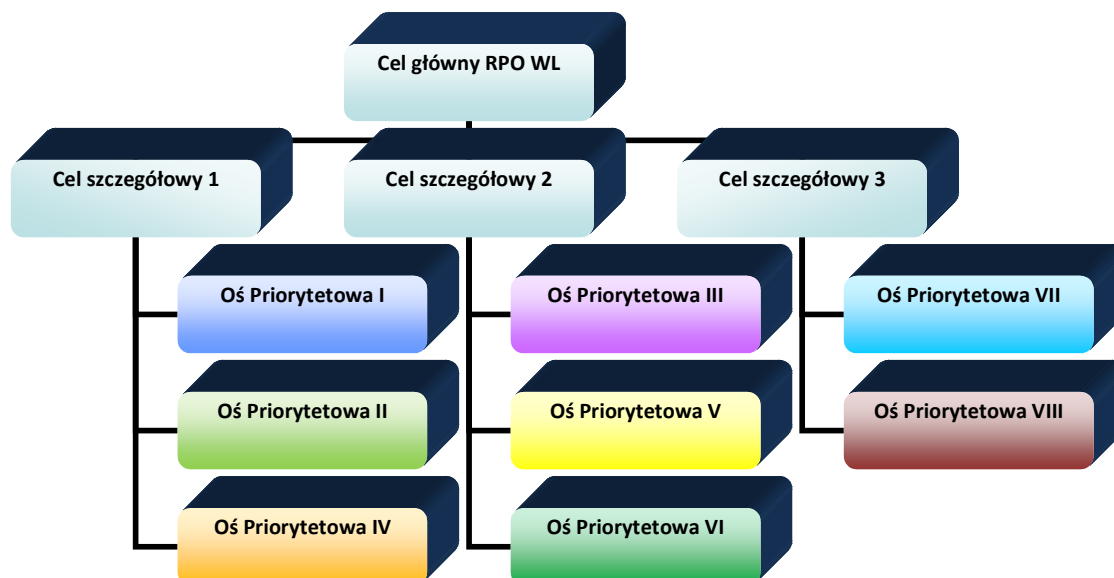
Drugi z celów szczegółowych RPO WL, zostanie zrealizowany poprzez wdrożenie:

- Osi Priorytetowej **III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne***, która ma na celu wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych,
- Osi Priorytetowej **V *Transport***, której realizacja dąży do poprawy wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny,
- Osi Priorytetowej **VI *Środowisko i czysta energia***, mającej na celu poprawę stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz promowanie „czystej” energii.

Trzeci z celów szczegółowych zostanie osiągnięty poprzez wdrożenie dwóch Osi Priorytetowych:

- VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna***, zmierzająca do zwiększenia udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienia powiązań międzynarodowych regionu,

VIII Infrastruktura społeczna, której celem jest poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej.

Struktura celów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013.

Dla zapewnienia realizacji powyższych celów Komisja Europejska przekazała w ramach RPO WL środki z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** w wysokości **1 155,85 mln euro**.

Wdrażanie RPO WL przebiega wielotorowo poprzez realizację działań tj.:

- Prowadzenie naborów wniosków o dofinansowanie projektów ze środków dostępnych w ramach RPO WL,
- realizację projektów o strategicznym znaczeniu dla rozwoju regionu w ramach Indykatorywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych (IWIPK),
- realizację projektów systemowych w ramach Pomocy Technicznej RPO WL,
- obsługa procesu zarządzania RPO WL oraz rozliczania i kontroli projektów wybranych do dofinansowania i realizowanych w ramach RPO WL,
- działania informacyjno – promocyjne skierowane do społeczności regionu, mające na celu promocję funduszy unijnych, rozpowszechnienie informacji o możliwościach, jakie oferuje RPO WL oraz edukację potencjalnych Beneficjentów w zakresie wsparcia z RPO WL.

Pomoc oferowana w ramach RPO WL skierowana jest do następujących grup Beneficjentów:

- instytucje otoczenia biznesu,
- jednostki naukowe,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- organizacje pozarządowe,
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- PGL Lasy Państwowe z jednostkami organizacyjnymi,
- mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa,
- uczelnie wyższe oraz osoby prawne i fizyczne je prowadzące,
- zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia,
- podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- spółki wodne,
- kłustry, inicjatywy klastrowe,
- Policja, Staż Pożarna,
- organizacje turystyczne nie działające dla zysku,
- podmioty świadczące usługi transportu zbiorowego,
- zarządcy infrastruktury kolejowej,
- organy administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej,
- stowarzyszenia, których przedmiotem działalności jest działalność lotnicza,
- Instytucje uczestniczące w Krajowym systemie Ratowniczo – Gaśniczym,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- Domy Pomocy Społecznej.

2.1 Realizacja i analiza postępów

- **Informacje na temat postępu rzeczowego programu operacyjnego**

Postęp rzeczowy Celu głównego i Celów szczegółowych programu został przedstawiony w Tabeli 1 Załącznika 1 do niniejszego sprawozdania.

Ponieważ pierwsze umowy podpisano w grudniu 2008 r. w roku sprawozdawczym odnotowano postęp w osiąganiu wskaźników rzeczowych Programu jedynie dla Osi IX *Pomoc techniczna*. Na podstawie dotychczas podpisanych umów dalszych postępów należy się spodziewać już w 2009 r.

- **Informacje finansowe (dane finansowe powinny być wyrażone w euro)**

W okresie sprawozdawczym odnotowano postęp finansowy w realizacji Programu. Dzięki przeprowadzonym naborom wniosków o dofinansowanie w 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do dofinansowania 256 wniosków na łączną wartość dofinansowania ze środków EFRR 96 446 834,52 EUR (399 916 799,34 PLN) oraz zostało podpisanych 202 umowy na łączną wartość dofinansowania ze środków EFRR 36 191 268,80 EUR (150 067 096,09 PLN). Z uwagi na fakt, iż większość umów została podpisana w grudniu 2008 r. do Instytucji Zarządzającej RPO WL (IZ RPO) wpłynęły wnioski o płatność dotyczące jedynie Osi IX. Można zatem założyć, że w roku 2009 nastąpi znaczny przyrost składanych wniosków o płatność i ich realizacja na rzecz Beneficjentów.

Szczegółowy wykaz poniesionych wydatków przez Beneficjentów zawartych w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz we wnioskach o płatność złożonych do IZ RPO w 2008 r. przedstawia tabela 2 w załączniku 1 do sprawozdania.

W 2008 r. zrealizowano płatności jedynie w ramach IX Osi priorytetowej (Pomoc techniczna) na łączną wartość 2 092 301,44 EUR (8 675 727,92 PLN) wydatków poniesionych przez IZ RPO na rzecz Beneficjentów w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu. Wartość ta wyczerpuje w 6,46% alokację środków w ramach IX Osi oraz w 0,18% środków wspólnotowych dla całego RPO WL na lata 2007-2013. W ramach zatwierdzonych do realizacji wniosków o dofinansowanie oraz podpisanych umowach nie znalazły się projekty, w których wykorzystywany jest cross-financing (dopuszczalny w I, II, IV, V oraz VIII Osi priorytetowej). Nie przeprowadzono również naboru dla działania 3.2 w III Osi priorytetowej, dla którego przewidziane są wydatki na mieszkalnictwo w ramach 78 kategorii interwencji.

W 2008 roku zaliczki otrzymane z Komisji Europejskiej (KE) wyniosły 34 675 636,47 euro, co stanowi 3 % całkowitej alokacji z EFRR na RPO WL; zaś łącznie od uruchomienia Programu zaliczki z KE wyniosły 57 792 727,45 euro, co stanowi 5% całkowitej alokacji EFRR na RPO WL. W roku sprawozdawczym 2008 IZ RPO WL nie otrzymało od KE płatności pośrednich.

- **Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji**

Na koniec 2008 r. zostało podpisanych łącznie 202 umowy o dofinansowanie projektów w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Łączna wartość projektów wyniosła 83 967 326,79 euro (348 170 520,52 PLN) z tego wartość dofinansowania ze środków publicznych wynosi 40 801 530,04 euro (169 183 544,30 PLN) a udział środków unijnych z EFRR wynosi **36 191 268,80 euro** (150 067 096,09 PLN).

Szczegółowy podział wykorzystania EFRR wg kategorii interwencji znajduje się w Tabeli 3 Załącznika 1 do sprawozdania.

Wg zapisów RPO WL **40,34 %** wsparcia udzielonego w ramach Programu jest przeznaczony na wydatki związane z wdrażaniem **Strategii Lizbońskiej**. Wśród podpisanych umów o dofinansowanie większość wpisuje się w założenia realizacji Strategii Lizbońskiej dla następujących obszarów tematycznych:

- 05 – Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw,
- 07 – Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa, itp.),
- 08 – Inne inwestycje w przedsiębiorstwa,
- 09 – Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji o przedsiębiorczości w MŚP.

Ww. obszary tematyczne występują w 172 podpisanych umowach o dofinansowanie w ramach I i II Osi priorytetowej RPO WL. Łączna wartość tych projektów wynosi 70 903 749,23 euro (294 002 396,19 PLN) z tego wartość dofinansowania ze środków publicznych wynosi 31 590 225,70 euro (130 988 870,87 PLN) a udział środków unijnych z EFRR wynosi **26 979 964,47 euro** (111 872 422,66 PLN). Stanowi to **5,79 %** zakładanej wysokości wydatków na Strategię Lizbońską w ramach RPO WL.

Podpisane dotychczas umowy wpisują się w realizację pierwszego Celu szczegółowego RPO WL, który jest spójny z Priorytetem 2 Krajowego Programu Reform (KPR): *Rozwój przedsiębiorczości* oraz z Priorytetem 3: *Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw* a także wpisują się w realizację 3 Celu szczegółowego RPO WL spójnego z Priorytetem 4 KPR: *Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz zapewnienie warunków konkurencji w sektorach sieciowych*.

W roku 2008 nie podpisano żadnych umów w ramach **kategorii 78** – Infrastruktura mieszkaniowa, w ramach której wydatki dofinansowane z RPO WL nie mogą przekroczyć limitu 3% całkowitej alokacji z EFRR (zgodnie z art. 7 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1080/2006).

- **Pomoc w podziale na grupy docelowe**

W ramach RPO WL w roku 2008 realizowano 6 projektów o wartości 3 538 737,97 euro (14 673 377,00 PLN) w tym 3 007 927,27 euro (12 472 370,45 PLN) środków z EFRR, wszystkie w obrębie IX Osi Priorytetowej. Kwoty te stanowią odpowiednio 9,29 % wykorzystania alokacji na Oś IX, oraz 0,26 % alokacji na cały Program. Szczegółowy opis zakresu działań projektów zawiera punkt 6. niniejszego sprawozdania (*Pomoc techniczna*).

Ponadto w roku sprawozdawczym podpisano łącznie 202 umowy o wartości 83 967 326,79 euro (348 170 520,52 PLN), w tym 36 191 268,80 euro (150 067 096,09 PLN) dofinansowania ze środków EFRR. Stanowi to 3,13 % całkowitej alokacji z EFRR na RPO WL.

Najwięcej umów podpisano w ramach Osi I – 163 umowy o łącznej wartości 69 745 624,31 euro (289 200 231,22 PLN), w tym 26 104 231,12 euro (108 241 194,32 PLN) dofinansowania ze środków EFRR, co stanowi 10,75 % alokacji na Oś I.

W ramach Osi IX podpisano łącznie 29 umów o wartości 8 958 314,07 euro (37 145 649,31 PLN), w tym 7 614 566,88 euro (31 573 801,55 PLN) dofinansowania z EFRR, co stanowi 23,53 % przeznaczonej na Oś IX alokacji EFRR.

Do końca 2008 r. podpisano 9 umów w ramach Osi II. Łączna ich wartość wynosi 1 158 124,92 euro (4 802 164,97 PLN), w tym 875 733,35 euro (3 631 228,34) dofinansowania z EFRR, co stanowi 1,17 % wykorzystania alokacji na tę Oś.

W ramach Osi VII podpisano 1 umowę o wartości 4 105 263,48 euro (17 022 475,02 PLN), z czego dofinansowanie z EFRR wynosi 1 596 737,46 euro (6 620 871,88 PLN).

Dominującymi typami projektów w ramach I Osi Priorytetowej były projekty polegające na:

- zakupie wyposażenia niezbędnego do prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej
- modernizacji środków produkcji prowadzące do zwiększenia zdolności inwestycyjnej i innowacyjności przedsiębiorstwa
- dywersyfikacji produkcji zakładów poprzez ich rozbudowę celem wprowadzenia nowych produktów/usług.

Z kolei w II Osi Priorytetowej dominowały projekty polegające na:

- udziale przedsiębiorstw z sektora MŚP w wystawach i targach (w tym zagranicznych)
- organizacji kampanii promocyjnych mających na celu stworzenie i promocję marki regionu oraz marek lokalnych i promocję województwa w kraju i za granicą.

Rozkład podpisanych w 2008 r. umów według kategorii Beneficjentów przedstawia się następująco:

- przedsiębiorstwa - 166 umów o dofinansowanie na kwotę wsparcia 30 735 074,78 euro (127 442 987,59 PLN).
- jednostki samorządu terytorialnego – 7 umów o dofinansowanie na kwotę wsparcia 2 476 103,01 euro (10 267 161,12 PLN) – bez umów w ramach IX Osi Priorytetowej.

- **Pomoc ponownie wypłacona lub wykorzystana**

Z uwagi na fakt, iż w roku sprawozdawczym realizowano jedynie projekty dotyczące Pomocy Technicznej nie przeprowadzono kontroli realizacji projektów w ramach III – VIII Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013. W związku z tym nie stwierdzono zaistnienia zasadniczych modyfikacji na mocy art. 57 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U.UE L z dnia 31 lipca 2006 r.)*, zwanego dalej *rozporządzeniem nr 1083/2006*. W 2008 r. nie pojawiła się również sytuacja wycofania środków w związku z nieprawidłowościami, o których mowa w art. 98 *Rozporządzenia nr 1083/2006*.

- **Analiza jakościowa**

Rok 2008 był dla RPO WL rokiem zintensyfikowanych działań fazy realizacyjnej: ogłoszono pierwsze konkursy, wybrano pierwsze projekty do dofinansowania, podpisano pierwsze umowy oraz przekazano pierwsze płatności.

Niemniej jednak, rok ten był także poświęcony wprowadzaniu zmian instytucjonalnych, które są istotne dla sprawnej realizacji Programu.

➤ **Zmiany w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WL - Uszczegółowieniu Programu (URPO):**

1. Zmiany do URPO zostały zatwierdzone przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 18 marca 2008 r. – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych obejmował projekt dotyczący I i II Osi Priorytetowej opracowany przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia (IP II).
2. W ciągu 2008 r. URPO podlegało kilkukrotnym zmianom tj.:
 - W dniu 15 kwietnia 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego (ZWL) uchwałą nr CXXV/1377/08 Przyjął zmiany do URPO, które dotyczyły:
 - ujednolicenia wskaźników w I i II Osi Priorytetowej w Załączniku 4a „*Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektów*”;
 - wprowadzenia uzupełnień o zaktualizowane dokumenty dotyczące pomocy publicznej w Załączniku nr 6 „*Pomoc publiczna w ramach RPO WL 2007-2013*”;

- uzupełnienia Załącznika nr 7 „Kryteria wyboru operacji finansowych w ramach RPO WL” o kryteria zatwierdzone uchwałą ZWL 28 marca 2008;
 - ujednoczenia zapisów w treści dokumentu odnoszących się do Działań 1.1 - 1.5.
- Kolejne zmiany w URPO zostały przyjęte przez ZWL w dniu 27 maja 2008 roku uchwałą nr CXXXIV/1520/08 i dotyczyły I i II Osi Priorytetowej w zakresie:
 - zmniejszenia z 60 do 51 liczby punktów niezbędnych do uzyskania przez wnioski o dofinansowanie pozytywnej oceny na etapie oceny merytorycznej, co wynikało z analizy składanych dotychczas Planów Projektów, gdzie zauważono, iż składane w przyszłości wnioski o dofinansowanie w większości przypadków nie uzyskują minimalnej liczby punktów;
 - zmiany typów Beneficjentów w Działaniu 2.3 (*Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy*); uzupełnienia tematów priorytetowych w Działaniu 1.6 (*Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach*);
 - uzupełnienia działów gospodarki w Działaniach 2.1 (*Instrumenty pożyczkowe i doradcze dla przedsiębiorstw*), 2.2 (*Regionalna infrastruktura B+R*) i 2.3 (*Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy*);
 - wprowadzenia dodatkowego wyłączenia projektów mikroprzedsiębiorstw (Działanie 1.1) oraz małych przedsiębiorstw (Działanie 1.3), prowadzących działalność gospodarczą nie dłużej niż 1 rok, polegających na świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz wytwarzaniu produktów cyfrowych niezbędnych do świadczenia tych usług.
 - W dniu 5 sierpnia 2008 r. ZWL uchwałą nr CLIV/1790/08 kolejny raz zmienił URPO - zmiany dotyczyły:
 - Załącznika nr 5 „Indykatorywna Lista Indywidualnych Projektów Kluczowych” – w związku z aktualizacją listy IWIPK usunięto poprzednią listę projektów kluczowych;
 - zapisów URPO uwzględniających aktualizacje przepisów prawnych, tj.: *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie finansowania publicznych inwestycji komunikacyjnych poprzez nałożenie obowiązku świadczenia usług publicznych (PSO) na przedsiębiorstwa transportowe zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r., Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2005 r., nr 217, poz. 1837) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. z 2007 r., nr 201, poz. 1455),*
 - Kolejnych zmian ZWL dokonał w dniu 29 września 2008 r. uchwałą nr CLXV/1947/08 – zmiany te dotyczyły:
 - Działania 1.4 (*Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*) –

- zmieniono typy projektów oraz uwzględniono poziom dofinansowania wynikający z projektu rozporządzenia sektorowego;
- Załącznika nr 7 „Kryteria wyboru finansowanych operacji” na podstawie uchwały Komitetu Monitorującego RPO WL z dnia 16 września 2008 r. zatwierdzającej zmiany „Kryteriów Wyboru Projektów w ramach I – II Osi Priorytetowej RPO WL” oraz „Kryteriów Wyboru Projektów w ramach III – VIII Osi Priorytetowej RPO WL”

➤ **Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych (IWIPK)**

1. Projekt IWIPK został zatwierdzony uchwałą nr CV/1127/08 ZWL z dnia 16 stycznia 2008 roku, a następnie lista projektów rezerwowych została zmieniona uchwałą nr CVIII/1157/08 z dnia 25 stycznia br. w celu aktualizacji listy spowodowanej podziałem na etapy jednego z projektów rezerwowych.
2. Do końca czerwca trwały prace nad ustaleniem ostatecznej listy IWIPK.
3. W dniu 5 sierpnia 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął zmianę do Załącznika nr 5 URPO „Indykatywna Lista Indywidualnych Projektów Kluczowych” polegającą na usunięciu poprzedniej listy projektów kluczowych w związku z trwającą jej aktualizacją.
4. Zlecono przeprowadzenie dwóch ekspertyz dotyczących ewentualnego wystąpienia pomocy publicznej w projektach z listy IWIPK, tj.:
 - *Analiza występowania pomocy publicznej w projekcie „Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie”*,
 - *Analiza występowania pomocy publicznej w projekcie „Przebudowa stadionu miejskiego przy Alejach Zygmunta w Lublinie wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu”*.

➤ **Opis Systemu Zarządzania i Kontroli (OSZiK)**

1. Od IV kwartału 2007 r. trwały konsultacje zapisów OSZiK z Instytucją Certyfikującą (IC).
2. W dniu 29 lutego 2008 r. IC przesłała informację o akceptacji OSZiK.
3. Dnia 18 marca 2008 roku – ZWL zatwierdził dokument w formie uchwały.
4. W II kwartale 2008 r. pojawiła się konieczność wprowadzenia zmian do OSZiK, w związku z czym IZ RPO prowadziła konsultacje zmiany zapisów OSZiK z IC. Konieczność aktualizacji dokumentu związana była z rekomendacjami przesłanymi przez Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie, który prowadził audyt zgodności RPO WL.
5. W dniu 5 września 2008 r. IC przesłała informację o akceptacji zmian OSZiK.

6. 16 września 2008 roku Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził dokument w formie uchwały.

7. 20 grudnia 2008 r. po wejściu w życie *Ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216 poz. 1370)* rozpoczęto proces dostosowania struktury organizacyjnej IZ RPO oraz procedur OSZiK do zmienionych przepisów prawnych.

➤ **Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej RPO WL (IW IZ)**

1. Od IV kwartału 2007 r. trwały konsultacje IW IZ z Instytucją Pośredniczącą w Certyfikacji (IPOC). Następnie w dniu 21 maja 2008 r. dokument został w całości zaakceptowany przez IPOC.

2. Dnia 18 marca 2008 roku – ZWL przyjął IW IZ w części dotyczącej naboru, oceny i zatwierdzania projektów do dofinansowania oraz podpisywania umów o dofinansowanie w trybie konkursowym.

3. W dniu 3 czerwca 2008 roku ZWL zatwierdził *Instrukcję Wykonawczą IZ RPO*.

4. Dnia 20 czerwca 2008 przesłano informację o zatwierdzeniu IW IZ RPO do IK RPO.

5. II kwartał 2008 r. poświęcony był działaniom dostosowującym IW IZ RPO do rekomendacji dotyczących systemu zarządzania i kontroli RPO WL, jakie IZ otrzymała w wyniku przeprowadzonego *Audytu Zgodności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego*.

6. Od 8 sierpnia 2008 r. trwał proces opiniowania nowej wersji IW IZ RPO przez Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji, który zakończył się 21 listopada 2008 r. uzyskaniem pozytywnej opinii IPOC.

7. 16 grudnia 2008 r., Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził zaktualizowaną wersję *Instrukcji Wykonawczej*.

8. 20 grudnia 2008 r. po wejściu w życie *Ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216 poz. 1370)* rozpoczęto proces dostosowania struktury organizacyjnej IZ RPO oraz procedur IW IZ RPO do zmienionych przepisów prawnych.

➤ **Porozumienie między IZ a IP II**

11 lutego 2008 r. podpisano *Porozumienie pomiędzy IZ RPO a IP II w sprawie powierzenia Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie realizacji działań I i II Osi Priorytetowej RPO WL*.

➤ **Audyt zgodności**

1. W dniach 04.02.2008 r. – 07.08.2008 r. Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie przeprowadził audyt zgodności w IZ RPO. Swoim zakresem obejmował on zbadanie i ocenę systemów zarządzania i kontroli w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 -2013 pod względem zgodności z wymogami art. 58 - 62 rozporządzenia nr 1083/2006.
2. 27 maja 2008 r. Instytucja Zarządzająca RPO WL otrzymała „*Sprawozdanie wstępne z audytu zgodności w IZ RPO dla RPO WL*”. W wyniku przeprowadzonych działań audytowych stwierdzono, że:
 - IZ RPO posiada pisemne procedury realizacji zadań nałożonych na nią na mocy art. 58, 59 i 60 rozporządzenia nr 1083/2006;
 - zapewniony został właściwy rozdział funkcji między Instytucją Certyfikującą a Instytucją Zarządzającą i Instytucją Audytową;
 - określone zostały zakresy obowiązków pracowników, zaś sami pracownicy są przygotowani merytorycznie do wdrażania programu, a kierownictwo nadzoruje i kontroluje ich pracę.
3. Na podstawie przeprowadzonych w II półroczu 2008 r. czynności sprawdzających *follow – up* w dniu 7 sierpnia 2008 r. zespół audytowy przekazał za pismem informacje na temat ostatecznego wyniku przeprowadzonego audytu. Większość rekomendacji została uznana za wdrożone, a kilka z nich za częściowo wdrożone, wymagające dodatkowych czynności zmierzających do ich pełnego wdrożenia.
4. Dalsze czynności audytowe prowadzone były drogą korespondencyjną bezpośrednio przez Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej w MF, który pismem z dnia 22 sierpnia br., poinformował IZ RPO o zakończeniu prac związanych z audytem zgodności prowadzonym we wszystkich jednostkach uczestniczących we wdrażaniu Regionalnych Programów Operacyjnych oraz przedstawił projekt Opinii w sprawie zgodności systemów zarządzania i kontroli, a także projekt Sprawozdania z audytu zgodności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. W odpowiedzi na powyższe pismo IZ RPO przedstawiła informację na temat stanu wdrożenia rekomendacji na dzień 5 września 2008 r. wraz z dokumentami potwierdzającymi wdrożenie rekomendacji. Wraz z powyższą informacją przekazany został także, zatwierdzony przez Zarząd Województwa Lubelskiego, Opis Systemu Zarządzania i Kontroli RPO WL na lata 2007-2013.
5. W dniu 29 września 2008 r., Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej wydał pozytywną Opinię w sprawie zgodności systemów zarządzania i kontroli (opinia bez

zastrzeżeń) oraz zatwierdził Sprawozdanie z audytu zgodności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

6. W dniu 1 października 2008 r., za pośrednictwem systemu informatycznego SFC 2007, IZ RPO przesłała do Komisji Europejskiej Opis Systemu Zarządzania i Kontroli dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 wraz ze sprawozdaniem nt utworzonych systemów zarządzania i kontroli oraz opinią dotyczącą ich zgodności z postanowieniami art. 58-62 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*. Zgodnie z zapisami w/w sprawozdania, na dzień jego sporządzenia, wydane w trakcie audytu rekomendacje (poza rekomendacjami w zakresie systemów informatycznych) zostały w pełni wdrożone przez IZ RPO, co zostało sprawdzone i potwierdzone w trakcie czynności sprawdzających *follow-up*.
7. W dniu 23 grudnia 2008 r., Komisja Europejska przyjęła sprawozdanie z przeprowadzonego audytu i uznała utworzony dla RPO WL system zarządzania i kontroli za zgodny z postanowieniami art. 58-62 *Rozporządzenia (WE) nr 1083/2006*.

➤ **Wytyczne funkcjonujące w ramach RPO WL:**

1. Dnia 4 kwietnia 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził *Wytyczne w zakresie informacji i promocji w ramach obowiązków Instytucji Pośredniczącej II stopnia w związku z realizacją powierzonych Osi Priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013*.
2. W dniu 6 maja 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził następujące wytyczne:
 - *Wytyczne w zakresie wykrywania i raportowania o nieprawidłowościach w ramach obowiązków Instytucji Pośredniczącej II stopnia w związku z realizacją powierzonych osi priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013,*
 - *Wytyczne w zakresie poświadczania wydatków przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia w ramach powierzonych osi priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013.*
3. Dnia 12 sierpnia 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził:
 - *aktualizację Wytycznych w zakresie poświadczania wydatków przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia w ramach powierzonych osi priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013,*
 - *Wytyczne w zakresie zasad korzystania z Pomocy Technicznej w ramach RPO WL na lata 2007-2013.*

4. W dniu 16 września ZWL zatwierdził *Wytyczne w zakresie wypełniania obowiązków sprawozdawczych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.*
5. Dnia 30 września 2008 r. ZWL zatwierdził *Wytyczne dla Beneficjentów w zakresie wypełniania obowiązków sprawozdawczych oraz rozliczania wydatków projektów współfinansowanych w ramach III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL na lata 2007-2013.*
6. W dniu 30 grudnia 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził *Wytyczne dla Instytucji Pośredniczącej II stopnia w zakresie wdrażania powierzonych osi priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013.*

➤ **Prace nad dokumentami dla beneficjentów**

1. Dnia 21 stycznia 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził:
 - wzór umowy, który następnie był czterokrotnie zmieniany. Zakres zmian umowy dotyczył: zabezpieczeń przez beneficjenta prawidłowego wykonania umowy (wzajemność, cesja z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka kaucyjna, gwarancja bankowa, gwarancja ubezpieczeniowa), pomiaru wartości wskaźników, zwłaszcza wskaźników kluczowych z KSI, zobowiązania beneficjenta do informowania IZ RPO WL o wynikach kontroli i audytów przeprowadzonych przez NIK i inne uprawnione podmioty. Przyczyną zmian była konieczność dostosowania katalogu zabezpieczeń realizacji umowy do możliwości windykacyjnych nienależnie wypłaconych środków,
 - *Wytyczne dla beneficjentów przy zawieraniu umów partnerskich dla projektów w ramach III-VIII osi priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.*
2. W dniu 4 lutego 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził *Wytyczne dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji*, które zmieniono jednokrotnie dostosowując zapisy do wytycznych MRR z zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa.
3. Dnia 22 lutego 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził:
 - *Podręcznik kwalifikowania wydatków*, który następnie był czterokrotnie zmieniany. Zmiany dotyczyły zasad ogólnych kwalifikowania, ram czasowych trwałości projektów oraz kwalifikowalności i dokumentowania wydatków a wynikały z dostosowania zapisów dokumentu do Rozporządzenia nr 1341/2008 Rady (WE) odnośnie projektów generujących dochód,

- Wytyczne w zakresie "Neutralności technologicznej" i "Otwartego dostępu" w ramach działania 4.1. "Społeczeństwo informacyjne" w ramach RPO WL na lata 2007 - 2013.
4. W dniu 18 marca 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził:
- Wytyczne dla opracowania Studium Wykonalności, które następnie zmieniano trzykrotnie w celu dostosowania do wytycznych MRR,
 - Wzór wniosku o dofinansowanie.

➤ **Kryteria wyboru projektów**

1. Dnia 21 stycznia 2008 r. zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WL kryteria wyboru projektów w ramach Osi III - VIII, które następnie dwukrotnie zmieniano. Zmiany spowodowane zostały uwagami i rekomendacjami od beneficjentów po przeprowadzeniu I naboru wniosków w RPO WL (w terminie 27 marca 2008 r. – 25 kwietnia 2008). Ponadto dnia 25 listopada 2008 r. firma PSDB Sp. z o.o. rozpoczęła przeprowadzanie badania ewaluacyjnego „Ocena systemu wyboru projektów (finansowanych operacji) zaprojektowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 (RPO WL)”. Rekomendacje z przeprowadzanego badania zostaną wdrożone w 2009 r., a dotyczą m.in.:

- doprecyzowania kryterium zgodności z poszczególnymi politykami horyzontalnymi UE
- przeklasyfikowania niektórych kryteriów między ocenami: formalną, poprawności, wykonalności, strategiczną
- przeformatowania istniejącego systemu oceny wniosków dla zwiększenia jego przejrzystości
- zwiększenia wymagań stawianych osobom przeprowadzającym ocenę strategiczną
- wprowadzenia kryteriów względnych opartych na kwartylach oraz kryteriów retrospektywnych dla poprawienia obiektywizmu oceny
- doprecyzowania instrukcji wypełniania wniosków

Wdrożenie ww. rekomendacji jest związane z całkowitą zmianą systemu oceny merytorycznej wniosków, nad którą rozpoczęto prace już pod koniec 2008 r. Wprowadzone zmiany pozwolą przyjąć do realizacji projekty, które w sposób najbardziej skuteczny, efektywny i trwały umożliwią realizację celów założonych w RPO WL. Nowe rozwiązania proceduralne spowodują, że proces wyboru projektów będzie bardziej czytelny, zrozumiały i „przyjazny” dla beneficjenta.

2. W dniu 28 marca 2008 r. Komitet Monitorujący RPO WL zatwierdził listę kryteriów wyboru projektów w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL w związku z planowanym na koniec maja ogłoszeniem konkursów w ramach działań 1.7, 2.3 B, 2.4 A, 2.4 B. Następnie dnia 16 września 2008 r. Komitet Monitorujący RPO WL

zatwierdził zmianę ww. kryteriów z uwagi na planowane ogłoszenie konkursów dla działań 1.1 oraz 1.3.

➤ **Prace nad projektami programów pomocowych**

W roku sprawozdawczym Ministerstwo Rozwoju Regionalnego prowadziło prace nad następującymi programami pomocowymi:

1. *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych:*
 - Projekt rozporządzenia został przesłany przez UOKiK do Komisji Europejskiej celem notyfikacji w dniu 13 sierpnia 2008 r. W dniu 15 października 2008 r. UOKiK przekazał pierwszą serię pytań z Komisji Europejskiej. Odpowiedzi za pośrednictwem UOKiK zostały przekazane do KE w dniu 1 grudnia 2008 r.
 - Zgodnie z powyższym rozporządzeniem udzielana jest pomoc na projekty realizowane w ramach Osi I, II, IV, VI RPO WL.
2. *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych:*
 - Projekt rozporządzenia został przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 19 września 2008 r. Departament Koordynacji i Wdrażania Programów Regionalnych pełniący funkcję Instytucji Koordynującej RPO otrzymał w dniu 27 listopada 2008 r. pierwszą serię pytań ze strony Komisji, na które odpowiedzi zostały przesłane do KE w dniu 23 grudnia 2008 r.
 - Zgodnie z powyższym rozporządzeniem udzielana jest pomoc na projekty realizowane w ramach Osi III RPO WL.
3. *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych:*
 - Projekt rozporządzenia został przesłany w procedurze notyfikacji do Komisji Europejskiej w dniu 14 kwietnia 2008 r. W dniu 12 czerwca 2008 r. UOKiK przekazał Komisji pierwszą serię pytań. Odpowiedź została przekazana w dniu 4 lipca 2008 r. Kolejne pytania Komisja wysłała w dniu 17 października 2008 r. W dniu 14 listopada 2008 r. w Brukseli odbyło się robocze spotkanie z przedstawicielami DG REGIO i DG TREN, na którym przedstawiciele Dyrekcji Generalnych zgłosili kolejne pytania i wątpliwości dotyczące projektu Rozporządzenia i zwrócili się z prośbą o przesłanie wyjaśnień. W dniu 19 listopada 2008 r. odbyło się robocze spotkanie z UOKiK, na którym podjęto ustalenia co do wyjaśnień na pytania Komisji. Kolejne kwestie problemowe wstrzymywały

przesłanie wyjaśnień do KE. Finalnie wyjaśnienia zostały przesłane 23 grudnia 2008 r.

- Zgodnie z powyższym rozporządzeniem udzielana jest pomoc na projekty realizowane w ramach Osi V RPO WL.
4. W związku z wejściem w życie *Rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu* (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych zwane dalej *rozporządzeniem nr 800/2008*) w okresie październik – grudzień prowadzone były prace związane z nowelizacją rozporządzeń w zakresie dostosowującym do przepisów rozporządzenia nr 800/2008:
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych*
 - nowelizacja podpisana w dniu 16 grudnia 2008 r., opublikowana w dniu 19 grudnia 2008 r., weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.
 - Zgodnie z powyższym rozporządzeniem udzielana jest pomoc na projekty realizowane w ramach Osi I RPO WL.
5. *Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych*
- obowiązywało przez cały rok 2008,
 - zgodnie z powyższym rozporządzeniem udzielana jest pomoc na projekty realizowane w ramach Osi I i II RPO WL.

Ponieważ pierwsze płatności w ramach RPO WL zostały przekazane w 2008 r. dla wniosków o płatność Osi IX *Pomoc techniczna*, zanotowano postęp w osiągnięciu wskaźników celu głównego RPO WL, których wartości określane są przy użyciu modelu ekonometrycznego Hermin:

- *Dodatkowy wzrost wartości PKB wygenerowany dzięki interwencji RPO (%)* – wartość osiągnięta to 0,06 % wobec wartości docelowej na 2013 rok wynoszącej 2%
- *Liczba utworzonych miejsc pracy netto (osoby)* – wartość osiągnięta to 300 wobec wartości docelowej na 2010 rok wynoszącej 1600.

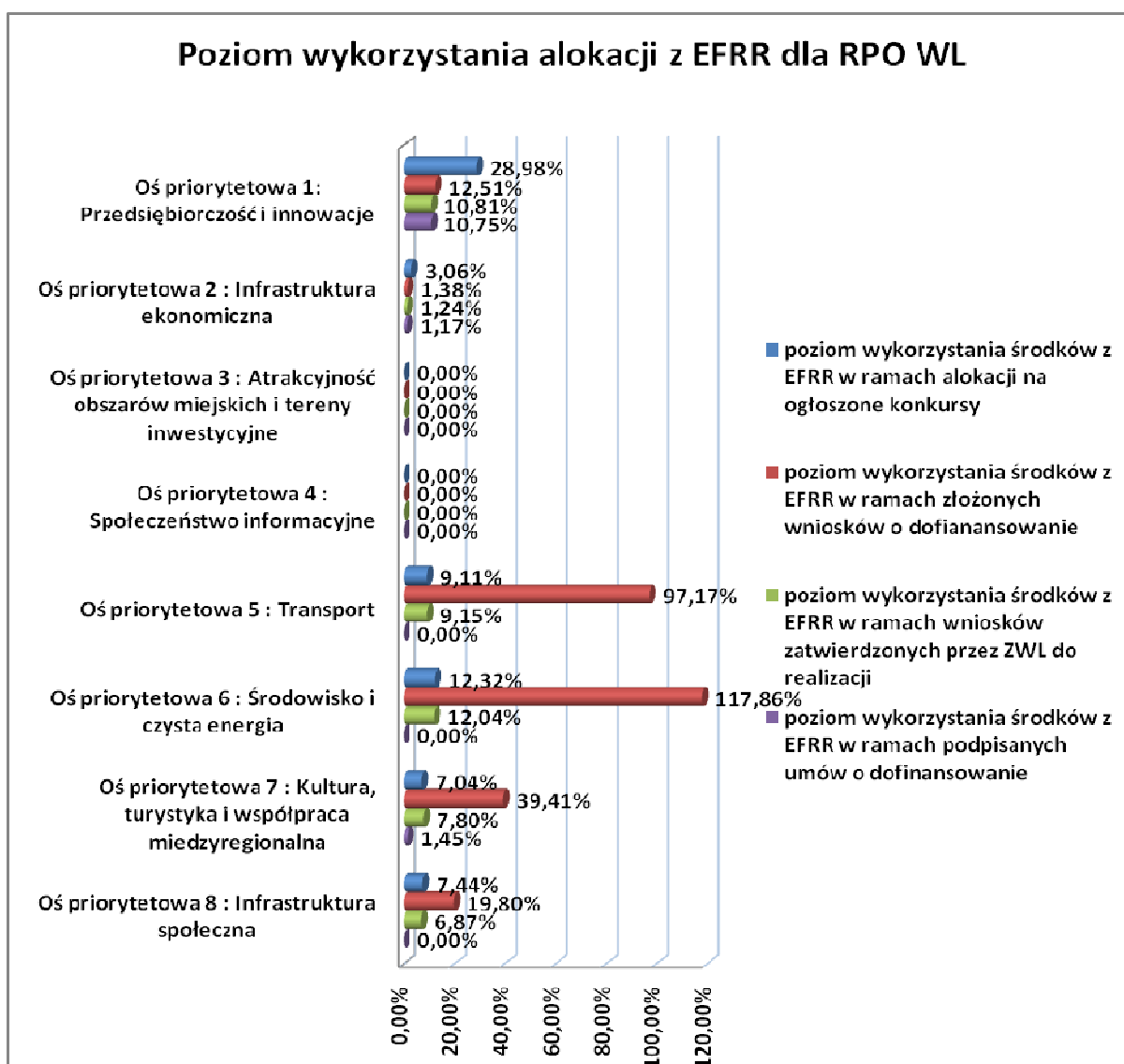
Zastosowany zgodnie z zaleceniem Komisji Europejskiej model stanowi narzędzie do przeprowadzania ewaluacji w celu określania wielkości „efektu netto” danego Programu a także do szacowania wartości makroekonomicznych wskaźników wpływu RPO.

Powyższe wartości wskaźników uzyskano w oparciu o najbardziej aktualne dane. Baza danych wejściowych do modelu (zarówno regionalnych, jak i krajowych) została zaktualizowana do roku 2006, co wynika z poziomu dostępności danych w Głównym Urzędzie Statystycznym. Aktualne parametry równań modelu pozyskane zostały w procesie

kalibracji. Wpływ RPO WL został zmierzony przy uwzględnieniu faktycznie poniesionych płatności (w kwocie 8,68 mln PLN) z Programu w roku 2008.

Zaobserwowany w 2008 r. postęp pozwala wnioskować, iż realizacja RPO WL przebiega prawidłowo i nie jest zagrożona nieosiągnięciem założonych celów.

Zgodnie z zapisami RPO WL w odniesieniu do dwóch wskaźników rekomendowanych przez KE, tj.: *Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych* oraz *Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich i towarowych*, których wartość docelowa ma zostać oszacowana na podstawie ewaluacji wyników wdrażania RPO WL w pierwszych dwóch latach, IZ RPO planuje przeprowadzić stosowną ekspertyzę w roku 2009.

Analizując proces aplikowania o środki RPO WL dla Osi Priorytetowych, w ramach których przeprowadzono w 2008 r. nabory wniosków należy zauważyć, iż ogłaszane konkursy cieszą się dużym zainteresowaniem potencjalnych Beneficjentów. Niemal we wszystkich konkursach ZWL zatwierdził do dofinansowania wnioski wyczerpujące alokacje tych konkursów, a w dwóch przypadkach (Oś V i VII) decyzją ZWL alokacja ta została przekroczona.

Dla Osi VI złożono wnioski o wartości dofinansowania stanowiącej 117,86 % całości alokacji zaplanowanej na tę Oś i wielokrotnie przekraczającej alokację przewidzianą w ogłoszonych konkursach. Podobnie dla Osi V wartość dofinansowania, na jakie złożono wnioski niemal całkowicie pokrywa alokację z EFRR przewidzianą dla Osi.

Realne zainteresowanie Beneficjentów przekroczyło przyjęte szacunki. W 2008 r. łączna wartość alokacji przeznaczonych na ogłoszone konkursy stanowiła 13,58 % alokacji EFRR na cały Program, zaś wartość dofinansowania z wszystkich złożonych wniosków stanowiła 47,51 % tej alokacji. W związku z powyższym IZ RPO postanowiła w roku 2009 zwiększyć środki w ramach ogłaszanych konkursów do wartości stanowiącej łącznie 43,02 % alokacji EFRR na Program, co razem z konkursami z roku 2008 pozwoli zaangażować 56,60 % całkowitej alokacji w ramach RPO.

Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się konkursy w ramach I i II Osi Priorytetowej. Sytuacja taka wynika z kilku przyczyn:

- beneficjentami są młode firmy, które nie wypracowały jeszcze swojej pozycji na rynku, nie posiadają kapitałów oraz wystarczających zdolności kredytowych do rozpoczęcia nowych inwestycji. Często nawet 30% wkładu własnego, jaki muszą zapewnić jest dla nich zbyt dużym obciążeniem,
- przedsiębiorstwa nie posiadają wystarczających funduszy, które mogą przeznaczyć na usługi doradcze,
- w województwie lubelskim w chwili obecnej istnieją dużo pilniejsze potrzeby inwestycji w podstawową infrastrukturę, można jednak przypuszczać, iż w najbliższych latach rozwój gospodarczo-społeczny spowoduje także dużo większe zainteresowanie rozwojem infrastruktury otoczenia biznesu.

By zwiększyć zainteresowanie ogłaszanymi konkursami IZ RPO zleciła przeprowadzenie ewaluacji odnośnie potrzeb informacyjnych Beneficjentów. Otrzymane rekomendacje pozwolą udoskonalić promocję Programu a w konsekwencji wpłyną na proces wnioskowania Beneficjentów o wsparcie projektów w ramach RPO WL.

IZ RPO zanotowała w 2008 r. opóźnienia w wydatkowaniu środków dotacji rozwojowej w ramach Programu. Sytuacja ta wynikała przede wszystkim z przesunięć terminów ogłaszania konkursów, a w konsekwencji opóźnień w zawieraniu umów z beneficjentami Osi Priorytetowych III-VIII. Także zmiana metodologii opracowania dokumentacji związanej z oceną oddziaływania na środowisko, która miała miejsce

w związku z wejściem w życie nowych Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych (listopad 2008 r.), zablokowała możliwość podpisania umów z beneficjentami, których projekty były w zaawansowanej fazie realizacji. W wyniku tego zaplanowane środki dotacji rozwojowej na powyższe projekty nie mogły być wydatkowane.

Ponadto brak odpowiednich regulacji krajowych w zakresie pomocy publicznej dla instytucji otoczenia biznesu nadal uniemożliwia ogłoszenie konkursów w II Osi Priorytetowej w ramach działania dotyczącego instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy, co opóźnia wydatkowanie środków w ramach powyższego działania.

Działania zaprojektowane do realizacji w ramach RPO WL wspierają cele Strategii Lizbońskiej, przede wszystkim poprzez zgodność z *Krajowym Programem Reform na lata 2005-2008 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej (KPR)*. Zgodność ta zachodzi na poziomie celów głównych obu dokumentów, skoncentrowanych wokół osiągnięcia wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia.

Ponadto zachowano spójność:

- ✓ Priorytetu 2 KPR: *Rozwój przedsiębiorczości* oraz Priorytetu 3: *Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw* z następującymi Osiami Priorytetowymi RPO WL:
 - *I Przedsiębiorczość i innowacje*
 - *II Infrastruktura ekonomiczna*
 - *IV Społeczeństwo informacyjne,*
- ✓ Priorytetu 4 KPR: *Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz zapewnienie warunków konkurencji w sektorach sieciowych* z pozostałymi Osiami Priorytetowymi RPO WL składającymi się na drugi i trzeci cel szczegółowy Programu.

W planie finansowym RPO WL przewidziano, że 40,43 % wydatków zostanie poniesionych w ramach kategorii interwencji wspierających wdrażanie Strategii Lizbońskiej. Dokładne zestawienie prognozowanych wydatków przedstawia poniższa tabela.

Tabela wydatków lizbońskich w ramach RPO WL wg kategorii interwencji

Numer i nazwa kategorii interwencji	Oś priorytetowa	Wartość przeznaczona z EFRR (Euro)	Wartość przeznaczona z EFRR w %
BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ			
2. Infrastruktura B+RT oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	II	23 695 018	2,05
3. Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi,	I	2 889 636	0,25

ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi			
4. Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP	I	2 889 636	0,25
5. Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	I, II	40 454 909	3,50
6. Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska	I	4 623 418	0,40
7. Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji	I	49 123 818	4,25
8. Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	I	131 305 077	11,36
9. Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	II, III	30 052 219	2,60
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE			
10. Infrastruktura telekomunikacyjna	IV	18 782 637	1,63
11. Technologie informacyjne i komunikacyjne	IV, VIII	23 052 074	1,99
13. Usługi i aplikacje dla obywateli	IV, VIII	21 938 119	1,90
15. Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie	IV	8 668 909	0,75
TRANSPORT			
16. Kolej	V	36 480 828	3,15
26. Transport multimodalny	V	1 155 855	0,10
28. Inteligentne systemy transportu	V	1 155 855	0,10
29. Porty lotnicze	V	24 500 000	2,12
ENERGIA			
39. Energia odnawialna: wiatrowa	VI	4 334 455	0,38
40. Energia odnawialna: słoneczna	VI	4 334 455	0,38
41. Energia odnawialna: biomasa	I, VI	15 893 000	1,37
42. Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe	I, VI	11 269 582	0,98
43. Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	I	9 709 178	0,84
Razem		466 308 678	40,34

Szczegółowe informacje na temat realizacji Strategii Lizbońskiej w RPO WL zawiera punkt *Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji*, a także części sprawozdania dotyczące poszczególnych Osi Priorytetowych.

Poniżej przedstawiono ustalenia w odniesieniu do uwag KE dotyczących zawartości poprzedniego sprawozdania rocznego z wdrażania RPO WL oraz w nawiązaniu do bilateralnego spotkania przedstawicieli KE oraz IZ RPO, które odbyło się w dniach 22-24 października 2008 r.:

- Ad punktu „Analiza jakościowa” – w niniejszym sprawozdaniu punkt ten został rozszerzony o analizę i opis przedsięwzięć realizowanych w ramach danej osi priorytetowej, tam gdzie pojawił się postęp w ich wdrażaniu (ogłoszono konkursy, wybrano wnioski do dofinansowania, podpisano umowy).
- Ad punktu „Postęp rzeczowy” – w załączniku 1 do sprawozdania w tabelach ze wskaźnikami dodano wiersz dotyczący szacowanej realizacji, w którym na podstawie zawartych w 2008 r. umów umieszczono dane dotyczące przewidywanych wartości wskaźników w kolejnych latach.
- Ad niedoszacowania wartości docelowych wskaźników: „Liczba odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl” oraz „Liczba zleconych ekspertyz, analiz” – IZ RPO zleciła w 2008 r. przeprowadzenie ewaluacji systemu wskaźników dla RPO WL, w wyniku której wskaźniki funkcjonujące w RPO WL zostaną zrewidowane i przeformułowane w kwestii definicji i wartości tam, gdzie będzie to wg raportu końcowego konieczne. Szczegółowe informacje odnośnie przyjętej dotychczas metodologii obliczania ww. wskaźników znajdują się w komentarzu do tabeli ze wskaźnikami załącznika nr 2 *Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji*.
- Ad niezgodności między papierową oraz elektroniczną wersją sprawozdania w odniesieniu do trzech wskaźników:
 - „C3R01: Liczba osób, które skorzystały z infrastruktury edukacyjnej zrealizowanej w ramach programu (tys. osób)” – w niniejszym sprawozdaniu podane są skorygowane wartości docelowe dla lat 2013 oraz 2015;
 - „P2R05: Liczba studentów korzystających z efektów projektów” – korekta definicji zostanie wprowadzona po zakończeniu ewaluacji systemu wskaźników RPO WL zgodnie z uzyskanymi rekomendacjami;
 - „P1R01: Liczba utworzonych miejsc pracy (etat) - mężczyźni” – błąd edytorski w SFC 2007 został skorygowany.
- Ad monitorowania równości szans w szerszym zakresie i na różnych płaszczyznach - Monitorowanie polityki horyzontalnej w zakresie równości szans wobec osób niepełnosprawnych jest zabezpieczone zarówno na etapie wyboru projektów (odpowiedni zapis w Kryteriach wyboru projektu do dofinansowania w ramach RPO

WL), jak i na etapie monitorowania postępów realizacji projektów poprzez sprawozdawanie z odpowiednich wskaźników projektowych dla Działań: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.2, 2.3, 4.1, 7.1, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 (np. Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych od daty rozpoczęcia realizacji projektu, Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, Liczba obiektów przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych, Liczba wprowadzonych rozwiązań zapewniających dostęp do infrastruktury szkół wyższych osobom niepełnosprawnym, Powierzchnia zmodernizowanych obiektów ochrony zdrowia przystosowanych dla osób niepełnosprawnych).

- Ad braku informacji o zapewnieniu udziału partnerów (m.in. organizacji ekologicznych) i ich wkładu w prace KM – w punkcie *Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi* podano informację na temat dodatkowego naboru Członków do KM RPO o przedstawicieli z organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska.
- Ad wkładu programu w sensie ilościowym i jakościowym w realizację celów Strategii Lizbońskiej ustalonych dla Polski – w punkcie *Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji* niniejszego sprawozdania a także w punktach dotyczących poszczególnych Osi Priorytetowych umieszczono stosowne informacje na temat wkładu RPO WL w realizację Strategii Lizbońskiej.
- Ad punktu „Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia” - w niniejszym sprawozdaniu poszerzono go o informacje dotyczące sposobu zapewnienia komplementarności na etapie wyboru projektów, a także na temat roboczej współpracy pomiędzy przedstawicielami RPO WL oraz innych programów.
- Ad informacji o cross-finansingu – w punkcie *Informacje finansowe* oraz w punktach dotyczących poszczególnych Osi Priorytetowych umieszczono informacje na temat zakresu stosowania zasady elastyczności oraz kwot wypłaconych w ramach tej zasady, o ile w 2008 r. przekazano Beneficjentom płatności.
- Ad skumulowanych wartości dla kategorii interwencji – stosowne informacje są umieszczone w punkcie *Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji* oraz w Tabeli 3 załącznika 1 do niniejszego sprawozdania.
- Ad Tabeli finansowej – w załączniku 1 do sprawozdania w tabeli 2 umieszczono dodatkową kolumnę prezentującą procent wykorzystania alokacji z EFRR.
- Ad punktu „Informacja i Promocja” – informacje dotyczące działań podejmowanych w ramach informacji i promocji RPO WL zostały umieszczone w Załączniku 2 do sprawozdania, który zawiera zapisy dotyczące:
 - ustaleń odnośnie publikacji list beneficjentów, nazw operacji oraz wielkości środków publicznych przeznaczonych na ich realizację,

- przykładów działań służących zapewnieniu informacji i promocji w ramach programu operacyjnego z uwzględnieniem wskaźników zawartych w przyjętym 9 czerwca 2008 r. Planie Komunikacji dla RPO WL.
- Ad punktu „Pomoc techniczna” – informacje dotyczące działań podejmowanych w ramach Pomocy Technicznej zostały poszerzone o wartość oraz udział procentowy środków alokowanych w ramach pomocy technicznej.
- Ad zaleceń będących punktem wyjścia dla spotkania bilateralnego IZ RPO i Komisji Europejskiej– w celu uzyskania szybszego postępu rzeczowego i finansowego Programu należy podjąć następujące działania:
 - zintensyfikować działania informacyjno – promocyjne kierowane do potencjalnych Beneficjentów Programu poprzez m.in. wdrożenie rekomendacji z przeprowadzonego w 2008 r. badania ewaluacyjnego,
 - przyspieszyć proces kontraktacji umów z Beneficjentami, m.in. poprzez zwiększenie efektywności procesu oceny wniosków o dofinansowanie zgodnie z rekomendacjami powstałymi w wyniku rozpoczętego w 2008 r. badania ewaluacyjnego,
 - zatwierdzić ostateczną listę IWIPK oraz umożliwić Beneficjentom jak najszybsze złożenie wniosku o dofinansowanie m.in. poprzez rezygnację z etapu podpisywania pre-umowy w przypadku, gdy Beneficjenci są już gotowi do złożenia wniosku,
 - wprowadzić system zaliczek dla Beneficjentów, jako środek zaradczy wobec obserwowanego kryzysu ekonomicznego,
 - zwiększyć alokacje na planowane w 2009 r. konkursy, tak by na koniec roku 2009 zaangażować ponad 50 % środków z EFRR dostępnych w ramach całego RPO WL,
 - wprowadzić możliwość zwiększenia alokacji na ogłoszony konkurs w przypadku dużej liczby dobrych jakościowo projektów na liście rezerwowej.

2.2 Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi

Wymóg zgodności podejmowanych działań w ramach wdrażania RPO WL z przepisami wspólnotowymi wynika z Rozdziału IV Rozporządzenia nr 1083/2006.

Jednym z narzędzi zapewniających przestrzeganie polityk wspólnotowych są kontrole przeprowadzane w ramach wdrażania RPO WL. Instytucja Zarządzająca RPO WL zapewnia realizację dwóch typów kontroli:

- kontrolę systemową;
- kontrolę projektów.

Kontrola systemowa przeprowadzana przez Instytucję Zarządzającą RPO WL dotyczy weryfikacji realizacji zadań powierzonych Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Ma ona na

celu zapewnienie, że wszystkie delegowane funkcje są realizowane w odpowiedni sposób, a system zarządzania i kontroli RPO WL funkcjonuje prawidłowo, efektywnie i zgodnie z prawem, w tym także zgodnie z politykami wspólnotowymi. Kontrola systemowa obejmuje kontrolę dokumentacji oraz kontrolę na miejscu.

Kontrola projektów polega na sprawdzeniu dostarczania współfinansowanych dostaw, robót budowlanych, usług w ramach projektów, faktyczności poniesienia wydatków oraz ich zgodności z odpowiednimi zasadami wspólnotowymi i krajowymi. Kontrola projektów obejmuje również kontrolę dokumentacji oraz kontrolę projektów na miejscu.

Dzięki rozbudowanej części wniosku beneficjenta o płatność dotyczącej sprawozdawczości są oceniane i analizowane efekty rzeczowe projektu pod względem zgodności z politykami krajowymi i wspólnotowymi.

W strukturze zarządzania i kontroli RPO WL istnieją także mechanizmy zapewniające zgodność projektów z zasadami pomocy publicznej. Zgodność ta jest sprawdzana już na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. Dane dotyczące przyznanej pomocy w ramach RPO WL, zawierające w szczególności informacje o beneficjentach pomocy oraz o rodzajach, formach, wielkości i przeznaczeniu udzielonej pomocy, są przekazywane w formie sprawozdań do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który z poziomu ogólnokrajowego monitoruje udzielanie pomocy publicznej.

Ponadto IZ RPO jest uprawniona do przeprowadzania kontrole ex-ante i ex-post zamówień publicznych. Kontrolom tym podlegają beneficjenci udzielający zamówień publicznych w ramach RPO WL tj. IP II oraz beneficjenci.

Przestrzeganie zasad krajowych oraz wspólnotowych może stanowić przedmiot kontroli prowadzonych przez inne instytucje funkcjonujące w ramach systemu realizacji RPO WL, np. Instytucja Audytowa jak również spoza tego systemu, np. Najwyższą Izbę Kontroli czy Prezesa UZP.

Przestrzeganie polityk wspólnotowych jest zasadą funkcjonującą na każdym z etapów realizacji Programu.

W odniesieniu do zasady zrównoważonego rozwoju już na etapie programowania zagwarantowano jej przestrzeganie, w szczególności w obszarze:

- Większego zastosowania energii odnawialnych w gospodarce regionu poprzez kompleksowe podejście do poprawy efektywności energetycznej w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE)
- Wsparcia dla przedsiębiorstw dostosowujących swoją działalność do obowiązujących norm ochrony środowiska
- Obniżenia emisji zanieczyszczeń ze środków komunikacji miejskiej poprzez zakup nowego, przyjaznego dla środowiska taboru transportu zbiorowego

- Ograniczenia uciążliwości i nie przekraczania norm środowiskowych poprzez zobowiązanie beneficjentów do przedkładania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych
- Wsparcia dla przedsięwzięć innowacyjnych w zakresie ochrony środowiska
- Ochrony przyrody, kształtowania postaw ekologicznych i odtwarzania różnorodności biologicznej
- Popularyzacji i promocji obszarów NATURA 2000

Wszystkie ww. obszary znalazły swoje odzwierciedlenie w zapisanych w *Uszczegółowieniu RPO WL* przykładowych typach projektów, jakie można realizować w ramach Programu. Ponadto są one również brane pod uwagę na etapie oceny wniosków jako kryteria wyboru projektów do dofinansowania, gdzie pozytywny wpływ na tę politykę jest premiowany przyznaniem dodatkowych punktów, bądź też są one uwzględnione w formie wymaganych załączników do wniosku, tj.: Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie Oceny Oddziaływania na Środowisko czy Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000.

Na etapie realizacji projektów informacje dotyczące przestrzegania zasady zrównoważonego rozwoju są gromadzone w postaci wskaźników projektowych (zapisanych w *Uszczegółowieniu RPO WL*), z których beneficjenci mają obowiązek sprawozdawać do IZ RPO oraz IP II, a następnie są monitorowane na poziomie całego Programu Operacyjnego.

W myśl zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 przestrzeganie zasady równości szans zostanie zapewnione poprzez m.in. wybór projektów uwzględniających ww. zasadę, jak np.:

- działania, które poprzez inwestycje w rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu oraz poprawę jakości i dostępności infrastruktury edukacji przyczynią się do poprawy sytuacji na rynku pracy
- projekty, które poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań (np. architektonicznych) wpłyną na poprawę szeroko rozumianej dostępności dla osób niepełnosprawnych
- uwzględnienie w Lokalnych Planach Rewitalizacji, w oparciu o które realizowane są projekty w zakresie mieszkalnictwa, aspektu likwidacji barier związanych z problemem wykluczenia grup społecznych
- projekty, które zapewniają równe traktowanie ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd i orientację seksualną

Ponadto horyzontalne potraktowanie wsparcia obszarów wiejskich w ramach wszystkich Osi Priorytetowych ma zapewnić zmniejszenie różnic rozwojowych między obszarami miejskimi i wiejskimi regionu lubelskiego.

Powyższe ustalenia są uwzględnione w zapisach Uszczegółowienia Programu, jako przewidziane do realizacji typy projektów, są one również umieszczone w *Wytucznych do opracowania Lokalnych Planów Rewitalizacji* oraz w przyjętych przez Komitet Monitorujący RPO kryteriach wyboru projektów premiujących pozytywny wpływ na politykę równości szans przyznaniem dodatkowych punktów.

Na etapie realizacji Programu dane dotyczące przestrzegania zasady równości szans są agregowane w formie wskaźników (zarówno projektowych jak i programowych) zgodnie z funkcjonowaniem systemu monitorowania. Dotyczą one m.in. informacji odnośnie utworzonych miejsc pracy w podziale na płeć, wraz z uwzględnieniem miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych czy monitorowania liczby obiektów (infrastrukturalnych i transportu zbiorowego) przystosowanych do użytkowania przez osoby niepełnosprawne.

Równy dostęp do informacji o ogłaszanych konkursach oraz o postępach we wdrażaniu RPO WL wynikający z zasady równości szans, jest zapewniony poprzez wielość kanałów komunikacji, którymi te informacje są przekazywane do społeczności regionu lubelskiego, tj. ogólnokrajowa i lokalna prasa czy strona internetowa Instytucji Zarządzającej RPO WL (www.rpo.lubelskie.pl) oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia (www.lawp.lubelskie.pl). W ramach IZ RPO oraz IP II funkcjonuje również *Punkt Informacyjny i naboru wniosków*, a także bezpłatna infolinia oraz newsletter, za pośrednictwem których wszystkim zainteresowanym przekazywane są informacje odnośnie Programu.

Ponadto w dniach 19 września 2008 – 18 grudnia 2008 na zlecenie IZ RPO Konsorcjum: F5 Konsulting Sp. z o. o. oraz Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o. przeprowadziło badanie ewaluacyjne dotyczące *Analizy potrzeb informacyjnych potencjalnych beneficjentów RPO WL*. Według stanu na koniec grudnia 2008 r. przygotowywano rekomendacje wynikające z badania, które skupiały się wokół dziedzin tj.: poprawa czytelności i trafności komunikatów kierowanych przez IZ RPO oraz IP II do potencjalnych Beneficjentów, poprawa struktur organizacyjnych, których zadaniem jest informacja i promocja RPO WL w celu zwiększenia ich efektywności i skuteczności.

Przestrzeganie zasady partnerstwa jest zapewnione m.in. poprzez prowadzone w ramach realizacji Programu konsultacje społeczne. Są one narzędziem umożliwiającym udział wszystkich zainteresowanych grup społecznych w procesie wdrażania Programu i dotyczą przede wszystkim dokumentów adresowanych do Beneficjentów RPO WL. Projekty dokumentów są umieszczane na stronie internetowej na okres co najmniej dwóch tygodni, podczas których każdy zainteresowany może przesłać uwagi odnośnie przedmiotowego dokumentu, które następnie są uwzględniane przy formułowaniu jego ostatecznej wersji.

W ten sposób w 2008 r. skonsultowano:

- *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WL 2007-2013 – Uszczegółowienie Programu,*
- *Wniosek o dofinansowanie projektu w ramach RPO WL 2007-2013,*
- *Instrukcja wypełniania Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze środków EFRR - RPO WL 2007-2013,*
- *Wytyczne dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji,*
- *Wytyczne tematyczne do studiów wykonalności dla projektów w ramach RPO województwa lubelskiego w zakresie współpracy międzyregionalnej,*
- *Wytyczne tematyczne do studiów wykonalności dla projektów w ramach RPO województwa lubelskiego w zakresie promocja turystyki,*
- *Przewodnik dotyczący kryteriów i zasad planowania, wdrażania oraz zarządzania publicznymi punktami dostępu do internetu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 -2013.*

Partnerzy społeczni oraz organizacje pozarządowe mogą również korzystać ze strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl, w zasobach której funkcjonuje specjalna zakładka „Przewodnik RPO”, przeznaczona dla tej grupy beneficjentów. W roku 2008 przeprowadzono liczne szkolenia dla poszczególnych grup potencjalnych Beneficjentów. Szkolenia te dotyczyły m.in.:

- kwestii współfinansowania projektów z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach RPO WL - tematyka spotkań przybliżyła beneficjentom procedury i warunki aplikowania o środki w ramach RPO WL,
- zamówień publicznych po nowelizacji,
- wykorzystania badań społeczno - ekonomicznych w przygotowaniu, realizacji oraz ewaluacji projektów finansowanych ze środków UE,
- opracowania studiów wykonalności dla projektów przewidzianych do współfinansowania z funduszy strukturalnych w ramach RPO WL.

Ponadto funkcjonowanie w ramach RPO WL Komitetu Monitorującego z samej jego istoty zapewnia przestrzeganie zasady partnerstwa. Wśród członków Komitetu znajdują się przedstawiciele różnych grup społecznych, w tym również organizacji środowiskowych. Zgodnie z wymogiem przestrzegania zasady partnerstwa na każdym z etapów realizacji Programu w miesiącu sierpniu 2008 r. ruszyła procedura naboru dodatkowego członka do KM RPO reprezentującego organizację pozarządową zajmującą się ochroną środowiska. W dniu 4 listopada 2008 r. na mocy Uchwały ZWL w skład KM RPO został powołany przedstawiciel *Fundacji Środkowo-Europejski Instytut Badań nad Środowiskiem* oraz jego stały zastępca. Komitet Monitorujący RPO zapewnia przestrzeganie zasady partnerstwa także w odniesieniu do funkcjonującego w ramach Programu systemu sprawozdawczości, poprzez opiniowanie i zatwierdzanie sprawozdań rocznych i końcowego z realizacji RPO WL.

W roku sprawozdawczym 2008 IZ RPO nie stwierdziła, by w wyniku przeprowadzonych działań doszło do naruszeń w przestrzeganiu polityk wspólnotowych tj.: polityki zrównoważonego rozwoju w wymiarze środowiskowym, polityki równości szans i partnerstwa.

2.3 Opis napotkanych problemów wraz z podjętymi i planowanymi działaniami zaradczymi

Zidentyfikowane w 2008 r. opóźnienia w wydatkowaniu środków dotacji rozwojowej oraz w osiągnięciu wskaźników rzeczowych wynikały z:

- przesunięcia terminów ogłaszania konkursów w związku z decyzją o przemodelowaniu systemu oceny i wyboru projektów do dofinansowania (w tym zmiana kryteriów wyboru oceny),
- opóźnień w zawieraniu umów z beneficjentami,
- opóźnień w zatwierdzeniu listy IWIPK,
- długotrwałych procedur oceny wniosków o dofinansowanie i długich terminów dla beneficjentów na złożenie wszystkich dokumentów niezbędnych do podpisania umowy od dnia wyboru projektu do dofinansowania.

Opóźnienia w zawieraniu umów z Beneficjentami spowodowane były przede wszystkim brakiem uregulowań prawnych na poziomie krajowym czy też ich niedostosowaniem do wymogów prawa unijnego, tj:

- występowanie zasadniczych niezgodności polskich przepisów prawnych z wymogami dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne,
- brak obowiązujących rozporządzeń w zakresie pomocy publicznej udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych, w tym: pomocy na rewitalizację, pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych, pomocy na inwestycje w zakresie transportu multimodalnego.

W marcu ubiegłego roku Komisja Europejska wystosowała do MRR opinię dotyczącą niezgodności *Wytycznych w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych* z wymogami dyrektywy 85/337/EWG. W konsekwencji 24 kwietnia 2008 r. MRR uchylił ww. Wytyczne w trakcie trwania naboru wniosków. IZ RPO zdecydowała się na kontynuację ogłoszonych konkursów, co było możliwe dzięki odpowiedniej procedurze naboru, w której Beneficjent ma możliwość dostarczenia ostatecznej wersji całości wymaganych dokumentów (w tym dokumenty środowiskowe) w terminie do kilku miesięcy po podjęciu decyzji przez Zarządu Województwa o wyborze projektów do dofinansowania.

W celu uproszczenia procedury aplikacyjnej po początkowym wprowadzeniu do Wniosku o dofinansowanie formularza w zakresie Oceny Oddziaływania na Środowisko (I i II Oś Priorytetowa), IP II ostatecznie zrezygnowała z takiego formularza oraz kopii prawomocnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawcy zostali zobowiązani dostarczyć te dokumenty na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie.

MRR w czerwcu 2008 r. ogłosiło nowelizację *Wytycznych w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych*, zaś 15 listopada 2008 r. weszła w życie *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, co spowodowało konieczność dostosowania wewnętrznych procedur w ramach RPO WL do nowych przepisów prawa oraz w konsekwencji opóźnienia w ogłaszaniu konkursów w ramach RPO WL.

Opóźniające się prace MRR nad opublikowaniem rozporządzeń dotyczących udzielania pomocy publicznej na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo – rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego, transportu multimodalnego, portów lotniczych, rewitalizacji spowodowały przesunięcia w harmonogramie naboru wniosków. Konkursy w ww. zakresie nie mogły być ogłoszone przed wejściem w życie rozporządzeń pomocowych.

Problem pomocy publicznej pojawił się także na etapie podpisywania umów o dofinansowanie w ramach konkursu dla działania dotyczącego wsparcia instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy (Działanie 2.3 B RPO WL). Dnia 16 września 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do przyznania pomocy 4 projekty jednak do końca roku sprawozdawczego umowy nie zostały podpisane ze względu na nieuregulowaną sytuację prawną dotyczącą właśnie pomocy publicznej. IP II wystosowała pismo do MRR, mające na celu niezwłoczne ustalenie, czy konieczne jest anulowanie konkursu dla działania 2.3.B i ogłoszenie go po planowanym ukazaniu się rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy publicznej w przedmiotowej kwestii.

Brak odpowiednich rozporządzeń w zakresie pomocy publicznej spowodował także realizację działań związanych z Indykatywnym Wykazem Indywidualnych Projektów Kluczowych, którego projekt został przyjęty przez ZWL uchwałą z dnia 16 stycznia 2008 r. IZ RPO kierowała zapytania dotyczące możliwości wystąpienia pomocy publicznej w projektach w ramach IWIPK zarówno do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) (22 stycznia 2008 r.), jak i do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (22 stycznia 2008 r.). W odpowiedzi MRR poinformowało IZ RPO, że wydawanie decyzji w tym zakresie nie należy do jego kompetencji, zaś do końca roku sprawozdawczego nie otrzymano odpowiedzi z UOKiK.

W związku z powyższym w sierpniu 2008 r. IZ RPO zleciła zewnętrznemu ekspertowi przygotowanie dwóch ekspertyz zatytułowanych: „*Analiza występowania pomocy publicznej w projekcie Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie*” oraz „*Analiza występowania pomocy publicznej w projekcie Przebudowa stadionu miejskiego przy Alejach Zygmuntowskich wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu*”. Po otrzymaniu wyników ww. ekspertyz IZ RPO w listopadzie 2008 r. wystąpiła z prośbą o aktualizację fiszek projektowych do beneficjentów projektów kluczowych. Na ich podstawie sporządzono następnie karty oceny projektów wraz z ostateczną wersją wykazu, która po wstępnej akceptacji Zarządu Województwa zostanie poddana konsultacjom społecznym.

Z uwagi na wahania kursu euro wystąpiły niejasności dotyczące wykorzystania alokacji w poszczególnych działaniach, ale panujący obecnie trend wzmocnienia euro spowoduje, że do wykorzystania dostępna będzie większa ilość środków.

W roku sprawozdawczym IZ RPO prowadziła prace nad aktualizacją systemu oceny i wyboru projektów, powiązaną ze zmianą kryteriów wyboru projektów. Decyzja o aktualizacji została podjęta ze względu na liczne uwagi beneficjentów dotyczące niedoskonałości kryteriów merytorycznych wyboru projektów, stosowanych do oceny projektów złożonych w naborach w marcu 2008 r. W związku z powyższym przeprowadzono ewaluację systemu naboru i oceny wniosków o dofinansowanie (szczegółowe informacje znajdują się w punkcie *Analiza jakościowa* niniejszego sprawozdania). Rekomendacje będące jej wynikiem posłużą do wprowadzenia zmian proceduralnych mających na celu zapewnienie jeszcze większej przejrzystości, skuteczności i efektywności systemu oceny i wyboru projektów składanych w ramach RPO WL.

Planowane jest także skrócenie terminów dla beneficjentów na złożenie wszystkich dokumentów niezbędnych do podpisania umowy od dnia wyboru projektu do dofinansowania, co przyspieszy proces kontraktacji a w konsekwencji przyspieszy postęp rzeczowy i finansowy realizacji Programu.

Podjęte już w 2008 r. kroki ułatwiające Beneficjentom ubieganie się o dofinansowanie realizacji projektów polegały m.in. na:

- przeniesieniu wymogu dostarczenia aktualnych wyciągów z dokumentów rejestrowych z etapu składania wniosku o dofinansowanie na etap podpisywania umowy,
- zniesieniu wymogu składania w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2 egzemplarzy (oryginału i kopii) wniosku o dofinansowanie na rzecz 1 egzemplarza,
- zniesieniu wymogu składania w formie elektronicznej formularza wniosku, Biznes Planu i Harmonogramu zadaniowo-finansowego na rzecz składania tylko formularza wniosku o dofinansowanie,

- zniesieniu wymogu składania pełnej dokumentacji finansowej za dwa ostatnie lata obrachunkowe oraz za okres bieżący na rzecz składania dokumentów potwierdzających sytuację finansową Wnioskodawcy za ostatni rok obrachunkowy,
- rezygnacji z dwóch wskaźników finansowych z okresu historycznego: „Wskaźnika płynności bieżącej (średnia z okresu historycznego)” oraz „Rentowności aktywów (średnia z okresu historycznego)” w zamian za przyjęcie do oceny możliwości osiągnięcia przez Wnioskodawcę prognozowanych wyników finansowych wskaźnika „Realność osiągnięcia prognozowanych wyników finansowych” – w wyniku tej zmiany jeden zaproponowany wskaźnik lepiej odda różnorodność prognozowanych wyników finansowych poszczególnych branż, a dodatkowo umożliwi weryfikację sztucznego zawyżania wyników finansowych.

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego (w stosownych wypadkach)

Z uwagi na nowelizację *Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. 2006 r. Nr 227, poz. 1658; z późn. zm.), która weszła w życie 20 grudnia 2008 r. zaistniała konieczność dostosowania do jej zapisów *Instrukcji Wykonawczej IZ RPO*, co spowodowało przesunięcia w planowanym harmonogramie naboru wniosków i w konsekwencji opóźnienia we wdrażaniu Programu.

W związku z przewidywanym pogorszeniem koniunktury gospodarczej, w II półroczu 2008 r. IP II podjęła działania zmierzające do wprowadzenia uproszczeń w aplikowaniu o środki unijne w ramach RPO WL. Ustalono m.in., że:

- jedynym zabezpieczeniem wymaganym od MŚP będzie weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową;
- Wnioskodawca zostanie zobowiązany do złożenia w terminie do 30 dni po dniu podpisania umowy o dofinansowanie projektu, umowę kredytową/leasingową oraz pozwolenie na budowę lub zgłoszenie właściwemu organowi zamiaru wykonania robót budowlanych.

W 2008 r. oznaki kryzysu ekonomicznego nie były odczuwalne dla wdrażania RPO WL. Jednakże przewidując, iż w roku następnym sytuacja się pogorszy IZ RPO podjęła kroki nad opracowaniem i wprowadzeniem systemu zaliczkowego dla Beneficjentów, dzięki któremu nie stracą oni finansowej możliwości ubiegania się o środki w ramach Programu, a tym samym postęp realizacji RPO WL nie zostanie zahamowany.

2.5 Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 (w stosownych wypadkach)

Z uwagi na fakt, iż pierwsze umowy podpisano w grudniu 2008 r. w okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki zaistnienia zasadniczych modyfikacji na mocy art.

57 rozporządzenia nr 1083/2006. W związku z powyższym nie stwierdzono konieczności odzyskania jakichkolwiek środków.

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

Obowiązek komplementarności i koordynacji pomocy udzielanej w ramach różnych instrumentów wsparcia wynika z art. 9 rozporządzenia nr 1083/2006. Głównym narzędziem, na bazie którego obowiązek ten jest wypełniany stanowi zatwierdzona dnia 18 grudnia 2007 r. a następnie zmieniona dnia 30 czerwca 2008 r., na posiedzeniu Komitetu Koordynacyjnego NSRO na lata 2007-2013 *Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*. Jest ona zestawem kryteriów wskazujących dla określonych typów projektów miejsce (program operacyjny) ich realizacji, w celu uniemożliwienia wielokrotnego finansowania ze środków różnych funduszy UE.

Zapewnienie stosowania linii demarkacyjnej odbywa się na poziomie krajowym oraz regionalnym.

Dnia 17 grudnia 2008 r. uchwałą Komitetu Koordynacyjnego NSRO powołana została funkcjonująca w jego ramach *grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności*. Celem Grupy jest koordynacja działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 dofinansowanych ze środków Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej oraz działań finansowanych ze środków krajowych w ramach polityki rozwoju. Ponadto Grupa jest odpowiedzialna za monitorowanie komplementarności wdrażania działań poszczególnych programów operacyjnych w ramach NSRO i innych instrumentów wsparcia w obszarach interwencji dotyczących m.in.:

- przedsiębiorczości,
- innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw,
- społeczeństwa obywatelskiego,
- społeczeństwa informacyjnego,
- środowiska,
- rozwoju zasobów ludzkich,
- zatrudnienia,
- transportu,
- kultury,
- turystyki,
- działalności badawczo - rozwojowej,
- rozwoju obszarów wiejskich.

Do zadań Grupy należy także analiza kwestii o charakterze horyzontalnym w ramach NSRO, jak również wypracowywanie propozycji rozwiązań, które mają służyć zapewnieniu

komplementarności projektów finansowanych ze środków funduszy UE oraz poprawie sposobów wdrażania wybranych obszarów strategicznych.

Zapisy linii demarkacyjnej zostały uwzględnione w Uszczegółowieniu RPO WL, a także są brane pod uwagę przy ocenie wniosków o dofinansowanie. Demarkacja chroniąca przed podwójnym finansowaniem obejmuje kryteria tj. wartość projektu, lokalizacja projektu oraz charakter projektu (rodzaje i zakres prac).

Przestrzeganie zapisów linii demarkacyjnej jest zapewnione poprzez:

- funkcjonowanie Komitetu Monitorującego RPO WL, w skład którego wchodzi przedstawiciel komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL),
- kontrole krzyżowe projektów – sprawdzenie czy projekt nie jest podwójnie finansowany w odniesieniu do jednego Programu, różnych Programów obecnej perspektywy oraz różnych Programów obu dotychczas obejmujących Polskę perspektyw finansowych (2000-2004 i 2007-2013),
- składanie przez beneficjentów oświadczeń o niefinansowaniu projektów z innych źródeł UE.

Ponadto koncentracja instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WL w UMWL sprzyja zapobieganiu podwójnemu finansowaniu oraz optymalizacji wdrażania programów realizowanych w województwie lubelskim.

W 2008 r. podjęto działania w celu powołania *grupy roboczej ds. komplementarności wsparcia* z regionalnego komponentu PO KL oraz RPO WL. W dniu 31 lipca 2008 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli instytucji zarządzających ww. programów, na którym wstępnie wyodrębniono główne obszary komplementarności, tj:

- inwestycje drogowe,
- turystyka,
- prace wodno – kanalizacyjne,
- odnawialne źródła energii,
- edukacja zawodowa,
- wsparcie MŚP,
- systemy informatyczne,
- promocja i współpraca międzyregionalna.

W roku sprawozdawczym 2008 w ramach RPO WL nie wpłynęły wnioski beneficjentów o płatność, a tym samym nie były przeprowadzone kontrole krzyżowe.

IZ RPO dokonuje dwóch rodzajów kontroli krzyżowych:

- kontrolę krzyżową programu, której celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach RPO WL,

- kontrolę krzyżową horyzontalną z projektami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW), której celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków między RPO WL a PROW.

Kontroli podlega 100% wydatków poniesionych przez beneficjentów ujętych we wnioskach o płatność, weryfikowanych przez Oddział Realizacji Projektów (ORP) w ramach IZ RPO. W sytuacji gdy zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania (stwierzonego przez ORP), Oddział Kontroli w ramach IZ RPO dokonuje kontroli doraźnej. Ponadto w trakcie każdej kontroli, wynikającej z doboru próby, Zespół Kontrolujący sprawdza wydatki w celu wykrycia podwójnego finansowania.

2.7 Uzgodnienia dotyczące systemu monitorowania

Monitorowanie służy zapewnieniu realizacji celów strategicznych i częściowych założonych na poziomie Programu i poszczególnych osi priorytetowych (monitoring rzeczowy) oraz zagwarantowaniu pełnej absorpcji alokowanych środków (monitoring finansowy). Ponadto, prawidłowy przebieg procesu umożliwia bieżące śledzenie postępów finansowych realizacji Programu, a dzięki temu odpowiednio wczesne reagowanie na występujące trudności i nieprawidłowości.

Opis przyjętego systemu monitorowania znajduje się w *"Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013"*.

Proces monitoringu (rzeczowego i finansowego) przebiega na trzech poziomach:

- beneficjenta/projektu,
- poszczególnych Osi Priorytetowych oraz
- całego Programu.

Dwa pierwsze poziomy monitorowania przebiegają odrębnie w dwóch instytucjach zaangażowanych w realizację Programu tj. w IZ RPO (Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego UWML) - w ramach wdrażania III - IX Osi Priorytetowej oraz w IP II (Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości) - w ramach wdrażania I i II Osi Priorytetowej.

Monitoring na poziomie Programu odbywa się w IZ RPO (Oddział Zarządzania RPO w Departamencie Strategii i Rozwoju Regionalnego UMWL). Ponadto w proces monitorowania zaangażowane są inne oddziały DSiRR oraz Oddział Funduszy Unijnych w Departamencie Finansów w UMWL. Źródłem danych w tym procesie są następujące dokumenty:

- wniosek beneficjenta o płatność zawierający informacje nt. realizacji postępu rzeczowego i finansowego projektu;
- poświadczenie i deklaracja wydatków od IP II do IZ RPO;

- poświadczenie i deklaracja wydatków oraz wniosek o płatność okresową od IZ do IC;
- informacje uzyskane od IC na temat poświadczonych środków do KE w EUR,
- informacje z DF (Departament Finansów w UMWL) dotyczące dokonanych płatności na rzecz beneficjentów.

Na potrzeby pomiaru produktów i rezultatów realizacji RPO WL opracowano system wskaźników. System wskaźników został odniesiony do trzech poziomów wdrażania Programu: poziomu celu głównego i celów szczegółowych, osi priorytetowych i działań oraz projektów.

Wskaźniki na poziomie celu głównego RPO WL są wskaźnikami oddziaływania i mają one charakter horyzontalny. Wskaźniki określone dla celów szczegółowych RPO WL są wskaźnikami produktu, rezultatu lub oddziaływania, natomiast wskaźniki odnoszące się do osi priorytetowych to wskaźniki produktu i rezultatu. Dla wskaźników określonych dla wskazanych powyżej poziomach wdrażania Programu określono wartości docelowe dla roku 2013. Ponadto w załącznikach 4a oraz 4b do *Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 - Uszczegółowienia Programu* określono wartości docelowe dla roku 2010 oraz 2015.

Wskaźniki na poziomie projektów zostały umieszczone w załączniku nr 4c do Uszczegółowienia Programu. Ze względu na specyfikę tego rodzaju wskaźników oraz znaczną ich ilość nie określono dla nich wartości docelowych. Wskaźniki te odnoszą się do poszczególnych typów projektów realizowanych w ramach poszczególnych działań, a ich pomiar będzie stanowić tło dla wyciągnięcia wniosków odnośnie efektywności realizacji Programu.

W celu podniesienia użyteczności i adekwatności systemu wskaźników IZ RPO WL zleciła badanie ewaluacyjne. Celem tego badania jest weryfikacja poprawności, użyteczności i kompletności listy wskaźników dla projektów realizowanych w ramach RPO WL. W wyniku realizacji badania zostanie utworzona zamknięta lista wskaźników dla projektów realizowanych w ramach RPO WL. Zostaną również opracowane definicje wszystkich wskaźników wraz z metodologią ich pomiaru, sposobem określenia wartości bazowych, częstotliwości zbierania danych oraz źródeł pozyskiwania danych, a także z opracowaniem metodologii agregacji wskaźników z niższych poziomów wdrażania na wyższe ze szczególnym uwzględnieniem wskaźników kluczowych. Planowany termin realizacji badania IV kwartał 2008 r. oraz I kwartał 2009 r.

Ponadto w 2008 r. MRR podjęło prace nad stworzeniem podręcznika wskaźników kluczowych, których lista jest załącznikiem do Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej, i które przynależą również do systemu wskaźników obowiązujących dla RPO WL.

Analiza zebranych informacji odnośnie postępów Programu odbywa się co miesiąc - monitoring finansowy - oraz w odstępach półrocznych - monitoring finansowy i rzeczowy.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu są wykorzystywane przy tworzeniu sprawozdań okresowych, rocznych i końcowego. Sprawozdania te są sporządzane w trybie i terminach określonych zgodnie z zapisami *Wytycznych MRR w zakresie sprawozdawczości* z dnia 29 maja 2008 r. oraz przedstawiane do zatwierdzenia przez KM RPO. Kompetencje KM RPO w zakresie monitorowania RPO WL są zgodne z zapisami art. 65 rozporządzenia nr 1083/2006 oraz art. 36 *uzppr*.

Narzędziem wykorzystywanym do monitorowania postępów rzeczowych i finansowych są systemy informatyczne:

- Krajowy System Informatyczny (KSI)
- Lokalny System Informatyczny (LSI).

Stosowanie KSI jest obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej* z dnia 10 stycznia 2008 r. oraz ww. *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości*. Celem funkcjonowania KSI jest zapewnienie rejestracji i przechowywania zapisów księgowych dla każdej operacji w ramach programu operacyjnego oraz zapewnienie gromadzenia danych na temat realizacji każdej operacji niezbędnych do celów zarządzania finansowego, monitorowania, weryfikacji, audytu i oceny.

Dane dotyczące wszystkich działań przeprowadzonych w 2008 r., tj. nabory wniosków, ocena wniosków, podpisywanie umów, przekazywanie płatności, zostały wprowadzone do KSI. Na ich podstawie sporządzane są sprawozdania i informacje miesięczne zgodnie z zapisami obowiązujących *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości*. Z uwagi na sposób funkcjonowania systemu KSI oraz ciągle udoskonalanie formuł w nim zawartych dane wygenerowane z systemu nie zawsze w pełni odpowiadają rzeczywistości. W przypadku sprawozdania za rok 2008 r. rozbieżność dotyczy czterech umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR na kwotę 151 143,86 euro (626 718,03 PLN). Umowy te podpisano w 2008 r. w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL, a następnie rozwiązano między styczniem a marcem 2009 r., zatem w dniu generowania raportu z KSI (zgodnie z zaleceniem MRR był to 20 marca 2009 r.) umowy te nie zostały uwzględnione w raporcie. W związku z powyższym w dniu 31 grudnia 2008 r. w ramach I i II Osi Priorytetowej w rzeczywistości zawartych było 176 umów o dofinansowanie na łączną wartość dofinansowania 31 768 042,01 euro (131 726 186,20 PLN), z czego:

- I Osi Priorytetowa – 166 umów na wartość dofinansowania 30 883 614,36 euro (128 058 906,96 PLN).
- II Osi Priorytetowa - 10 umów na wartość dofinansowania 884 427,65 euro (3 667 279,24 PLN).

W lipcu 2008 r. rozpoczęły się prace związane z tworzeniem LSI przez firmę informatyczną wyłonioną w przetargu publicznym. Jesienią na spotkaniach pracowników IZ RPO oraz IP II z Wykonawcą omawiano szczegóły funkcjonalności systemu oraz odbierano kolejne etapy realizacji zamówienia. Na koniec 2008 r. trwały prace nad odbiorem całości

systemu LSI, zatem jego uruchomienie przewidywane jest na początek roku 2009. System LSI, dzięki wprowadzaniu informacji przez poszczególnych pracowników IZ RPO oraz IP II po każdym zakończonym etapie danego procesu, pozwoli agregować dane na większym poziomie szczegółowości niż KSI adekwatnie do potrzeb IZ RPO w zakresie monitorowania postępów Programu.

Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 został powołany na podstawie Uchwały Nr XCIX/1066/07 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 12 grudnia 2007 r. w sprawie powołania Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 oraz ustalenia jego składu.

Skład KM RPO tworzy 30 - stu Członków wraz ze Stałymi Zastępcami, którzy reprezentują stronę samorządową, rządową oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Zarząd Województwa Lubelskiego określając skład KM RPO zapewnił realizację zasady partnerstwa w rozumieniu art. 11 Rozporządzenia nr 1083/2006.

Komitet Monitorujący RPO WL zapewnia jakość realizacji Programu oraz upewnia się co do skuteczności jego realizacji. Do zadań Komitetu Monitorującego należą w szczególności:

- analizowanie i zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WL oraz zatwierdzanie ewentualnych zmian tych kryteriów,
- dokonywanie okresowego przeglądu postępów realizacji celów Programu na podstawie dokumentów przedkładanych przez Instytucję Zarządzającą RPO WL, w tym sprawozdań okresowych z realizacji RPO WL,
- analizowanie wyników wdrażania, w szczególności osiągnięcia celów określonych dla każdej osi priorytetowej oraz wyników ocen (ewaluacji) związanych z monitorowaniem realizacji Programu, w szczególności w przypadku gdy monitoring wykazuje znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy złożone są propozycje zmian w Programie,
- analizowanie i zatwierdzanie, rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji RPO WL,
- analizowanie i zatwierdzanie wszelkich wniosków o zmianę treści decyzji Komisji Europejskiej w sprawie wkładu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WL,
- zapoznanie się z treścią rocznego sprawozdania audytowego sporządzonego przez Instytucję Audytową (zgodnie z Rozporządzeniem nr 1083/2006) lub jego części odnoszącej się do RPO WL wraz ze wszelkimi istotnymi uwagami do sprawozdania lub jego części dotyczącej RPO WL, jakie może przedstawić KE,
- przedkładanie IZ RPO propozycji zmian lub analiz Programu ułatwiających realizację celów, o których mowa w art. 3 Rozporządzenia nr 1083/2006 lub służących usprawnieniu zarządzania Programem, w tym zarządzania finansowego,
- analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę RPO WL.

W roku 2008 KM RPO podjął 13 uchwał w następujących sprawach:

- przyjęcia Regulaminu prac Komitetu Monitorującego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uchwała Nr 1/08) a następnie dwukrotnej jego zmiany (Uchwała Nr 7/08 oraz Uchwała Nr 10/08),
- zatwierdzenia Kryteriów oceny planu projektu dla I i II Osi Priorytetowej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uchwała Nr 2/08),
- zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów w ramach III - VIII Osi Priorytetowej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uchwała Nr 3/08) a następnie dwukrotnej ich zmiany (Uchwała Nr 9/08 oraz Uchwała Nr 12/08),
- zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów systemowych w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uchwała Nr 4/08),
- zatwierdzenia Kryteriów strategicznych wyboru projektów dla umieszczenia w Indykatorywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uchwała Nr 5/08),
- zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów w ramach I i II Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uchwała Nr 6/08) a następnie ich zmiany (Uchwała Nr 13/08),
- zatwierdzenia sprawozdania rocznego z wdrażania Programu Operacyjnego za 2007 rok Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uchwała Nr 8/08),
- przyjęcia "Projektu Planu Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013" (Uchwała Nr 11/08).

Zadaniem IZ RPO w dziedzinie ewaluacji jest przeprowadzenie przede wszystkim ewaluacji bieżących, co pozwoli na poznanie efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji umożliwiających podjęcie działań podnoszących jej skuteczność.

Celem głównym ewaluacji RPO WL jest poprawa efektywności oraz jakości wdrażania Programu. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację badań w czterech obszarach tematycznych:

- ocena wpływu Programu na rozwój społeczno – gospodarczy Lubelszczyzny;
- ewaluacja Programu w zakresie wzrostu konkurencyjności regionu oraz wzrostu innowacyjności regionalnych przedsiębiorstw;
- ewaluacja Programu w zakresie poprawy warunków inwestowania w województwie;
- Ewaluacja Programu w zakresie poprawy warunków zamieszkania, pracy i wypoczynku na Lubelszczyźnie.

Za przeprowadzenie procesu ewaluacji w ramach RPO WL jest odpowiedzialna Jednostka Ewaluacyjna, której funkcję pełni Oddział Zarządzania RPO w Departamencie Strategii i Rozwoju Regionalnego UMWL.

Istotną rolę w procesie ewaluacji RPO WL odgrywa Grupa Sterująca ewaluacją. Jej zadaniem jest wspieranie Jednostki Ewaluacyjnej oraz monitorowanie procesu ewaluacji. W skład Grupy Sterującej ewaluacją wchodzi przedstawiciele wszystkich oddziałów Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego UMWL zaangażowanych w realizację RPO WL w tym przedstawiciele Jednostki Ewaluacyjnej, przedstawiciele Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego UMWL, przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Do udziału w pracach Grupy Sterującej mogą zostać również zaproszeni eksperci zewnętrzni nie będący członkami Grupy Sterującej.

W roku sprawozdawczym 2008 odbyły się trzy posiedzenia Grupy Sterującej ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (10 kwietnia, 22 września oraz 25 listopada). Przedmiotem ich prac były realizowane w 2008 r. badania ewaluacyjne:

- Analiza potrzeb informacyjnych potencjalnych beneficjentów RPO WL przeprowadzona w dniach: 19 września 2008 r. - 18 grudnia 2008 r.,
- Analiza listy wskaźników bazowych w ramach RPO WL rozpoczęta w dniu 17 grudnia 2008 r.,
- Ocena systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) zaprojektowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 rozpoczęta w dniu 25 listopada 2008 r.

Na koniec 2008 r. rekomendacje z pierwszego z badań były w trakcie opracowania, zaś pozostałe badania były w trakcie realizacji.

W procesie ewaluacji programu istotną rolę odgrywa również Komitet Monitorujący RPO WL, który jest systematycznie informowany o realizacji procesu ewaluacji, w tym otrzymuje do wiadomości *Plan ewaluacji RPO WL*, Okresowe plany ewaluacji, a także Raporty końcowe z ewaluacji zewnętrznej oraz Raporty końcowe z ewaluacji wewnętrznej.

W 2008 roku podjęto szereg działań w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego. Najważniejsze z nich to:

- Budowa odpowiednich struktur i podnoszenie ich jakości poprzez uczestnictwo pracowników zajmujących się ewaluacją w szkoleniach i studiach podyplomowych z zakresu ewaluacji;
- Opracowanie projektu *Okresowego planu ewaluacji na rok 2009 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* (dokument ten

został przyjęty Uchwałą Nr CXCIV/2275/08 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 23 grudnia 2008 r.);

- Współpraca z Krajową Jednostką Oceny m.in. poprzez udział pracowników zajmujących się ewaluacją w pracach Grup Sterujących ewaluacją na poziomie NSRO,
- Współpraca w zakresie ewaluacji z Departamentem Europejskiego Funduszu Społecznego UMWL poprzez udział w pracach Regionalnej Grupy Sterującej Ewaluacją Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz poprzez udział w komisji przetargowej powołanej w celu wyłonienia wykonawcy badania ewaluacyjnego.
- Wymiana doświadczeń z innymi Jednostkami Ewaluacyjnymi (kontakty telefoniczne oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej),
- Organizacja szkolenia dla potencjalnych beneficjentów RPO WL dotyczącego praktycznego wykorzystania badań społeczno-ekonomicznych w przygotowaniu, realizacji oraz ewaluacji projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej. W szkoleniu, które odbyło się w kwietniu, wzięło udział 87 osób.
- Utworzenie podstrony na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl poświęconej ewaluacji, na której zamieszczony jest Plan ewaluacji RPO WL, Okresowe plany ewaluacji oraz Informacje roczne. Na stronie tej będą również na bieżąco zamieszczane informacje dotyczące planowanych i prowadzonych badań ewaluacyjnych oraz raporty z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.

2.8 Krajowa rezerwa wykonania pomocy

Nie dotyczy.

3. Postęp wdrażania programu wg priorytetów

3.1. Oś Priorytetowa I

Głównym celem I Osi Priorytetowej RPO WL jest **Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie lubelskim**. Na jego realizację przeznaczono 242 729 455 euro (1 006 477 685,15 PLN), co stanowi 21% środków wspólnotowych przyznanych z EFRR dla całego RPO WL.

Cel główny priorytetu zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

- Działanie 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw.*
- Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw.*
- Działanie 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw.*
- Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii.*
- Działanie 1.5 *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki.*
- Działanie 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach.*
- Działanie 1.7 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo.*

W ramach I Osi Priorytetowej dotacje przyznawane są w trybie konkursowym na projekty z zakresu m.in.:

- dywersyfikacji produkcji zakładu poprzez jego rozbudowę w celu wprowadzenia nowych produktów/usług,
- zasadniczej zmiany dotyczącej procesu produkcyjnego istniejącego zakładu, rozbudowy przedsiębiorstwa (produkcyjnego/usługowego),
- zastosowania i wykorzystania technologii informatycznych i komunikacyjnych w procesach zarządzania przedsiębiorstwem,
- wsparcia innowacyjności produktowej, procesowej i organizacyjnej,
- wdrażania systemów zarządzania środowiskowego,
- ochrony powietrza,
- gospodarki odpadami, w tym przemysłowymi i niebezpiecznymi,
- budowy małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu,
- budowy i modernizacji sieci elektroenergetycznych umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
- opracowania i wdrożenia nowych produktów turystycznych o zasięgu regionalnym oraz projekty dotyczące rozbudowy istniejących produktów turystycznych,
- inwestycji w poprawę bazy noclegowo-gastronomicznej, poprzez przystosowanie obiektów zabytkowych do celów turystycznych,
- budowy i rozbudowy obiektów infrastruktury uzdrowiskowej,

- projektów inwestycyjnych z zakresu B +R,
- projektów w zakresie doradztwa.

Beneficjentami I Osi Priorytetowej są przedsiębiorcy z sektora MSP (mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa, średnie przedsiębiorstwa). Wyjątkowo w Działaniu 1.5. „Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki” beneficjentami mogą być duże przedsiębiorstwa. Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw nie przekroczy 10% środków przeznaczonych na wsparcie bezpośrednie przedsiębiorstw.

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 800/2008 przez mikroprzedsiębiorstwo, małe przedsiębiorstwo i średnie przedsiębiorstwo należy rozumieć podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.

W ramach Osi Priorytetowej I, w należycie uzasadnionych przypadkach realizacji projektów lub części projektów, dopuszcza się możliwość finansowania działań, które należą do obszaru interwencji EFS, w zakresie nie większym niż 10 % kosztów kwalifikowanych projektu.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym z I Osi Priorytetowej jest zgodne z zapisami Strategii Lizbońskiej, poprzez umieszczenie wśród typów interwencji dziewięciu kategorii lizbońskich:

- 3 – Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi.
- 4 – Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP.
- 5 – Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw.
- 6 – Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska.
- 7 – Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji.
- 8 – Inne inwestycje w przedsiębiorstwa.
- 41 – Energia odnawialna: biomasa.
- 42 – Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe.
- 43 – Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią.

3.1.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

W ramach I Osi Priorytetowej zawarto 163 umowy na kwotę dofinansowania 30 710 860,15 euro (127 342 581,63 zł).

Ponieważ umowy z beneficjentami podpisane zostały w IV kwartale 2008 r., wypłata środków rozpocznie się w 2009 r. W związku z tym możliwe było oszacowanie stopnia osiągnięcia wskaźników opisujących postęp rzeczowy w stosunku do wartości bazowych określonych w Programie.

Zgodnie z pismem MRR znak: PKF-I-073-10-TZ/09 z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie wygenerowania raportów niezbędnych do sporządzenia sprawozdania rocznego za 2008 r. w dniu 20 marca 2009 r. wg stanu na 31 grudnia 2008 r. i sytuacją, że dane w KSI (SIMIK 07-13) aktualizują się na bieżąco, informacje o ilości i wartości zawartych umów o dofinansowanie z Beneficjentami są niezgodne ze stanem rzeczywistym na dzień 31 grudnia 2008 r. Dane umieszczone w niniejszym sprawozdaniu nie ujmują 3 podpisanych w 2008 r. umów a rozwiązanych między styczniem a marcem 2009 r.

Wskaźniki zostały zawarte w tabelach stanowiących załączniki do sprawozdania (tabela 4.1 oraz tabela 4.1.1)

- **Analiza jakościowa**

Osiągnięcie Celu I Osi Priorytetowej w 2008 r. realizowane było poprzez wsparcie inwestycyjne dla MŚP, gdzie ilość przedsiębiorstw innowacyjnych wyniosła 45 szt., wsparcie nowopowstałych przedsiębiorstw - 42 szt., liczbę projektów doradczych dla MŚP - 17 szt.

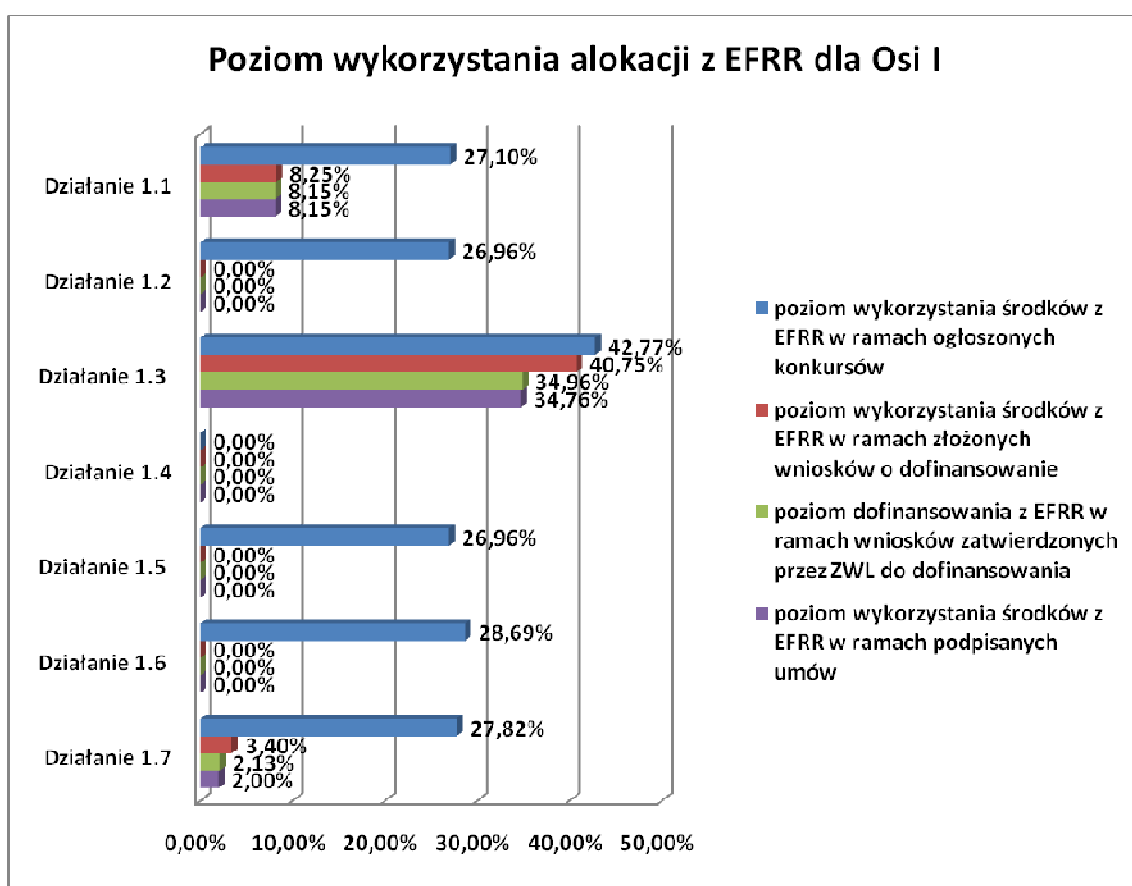
W I Osi Priorytetowej dominowały typy projektów polegające na zakupie wyposażenia niezbędnego do prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej lub modernizacji środków produkcji prowadzące do zwiększenia zdolności inwestycyjnej i innowacyjności przedsiębiorstwa oraz na dywersyfikacji produkcji zakładów poprzez ich rozbudowę celem wprowadzenia nowych produktów/usług.

Uwzględniając zapisy art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1083/2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie (NSRO), a także Krajowego Programu Reform na lata 2005 – 2008 (KPR) dotyczące Strategii Lizbońskiej, 40,34% środków pochodzących z alokacji EFRR w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 jest przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej. W ramach I Osi priorytetowej

obejmują one 12 kategorii interwencji o numerach: 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 39, 40, 41, 42, 43, które wpisują się w następujące cele i priorytety KPR:

- cel główny „Utrzymanie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego, sprzyjającego tworzeniu nowych miejsc pracy z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju”;
- priorytet 2 „Rozwój przedsiębiorczości”;
- priorytet 3 „Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw”;
- priorytet 4 „Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz zapewnienie warunków konkurencji w sektorach sieciowych”;
- priorytet 5 „Tworzenie i utrzymanie nowych miejsc pracy oraz zmniejszenie bezrobocia”.

Wszystkie podpisane w 2008 r. umowy obejmują kategorie lizbońskie.

Największym zainteresowaniem cieszył się konkurs ogłoszony na działanie 1.3, w ramach którego złożone wnioski niemal w całości wyczerpywały alokację przeznaczoną na ten konkurs.

Niskie zainteresowanie pozostałymi konkursami wynika m.in. z faktu, iż beneficjentami są młode firmy, które nie wypracowały jeszcze swojej pozycji na rynku, nie

posiadają kapitałów oraz wystarczających zdolności kredytowych do rozpoczęcia nowych inwestycji. Często nawet 30% wkładu własnego, jaki muszą zapewnić jest dla nich zbyt dużym obciążeniem.

By zwiększyć zainteresowanie ogłaszanymi konkursami IZ RPO zleciła przeprowadzenie ewaluacji odnośnie potrzeb informacyjnych Beneficjentów. Otrzymane rekomendacje pozwolą udoskonalić promocję Programu a w konsekwencji wpłyną na proces wnioskowania Beneficjentów o wsparcie projektów w ramach RPO WL. Ponadto IP II odpowiedzialna za wdrażanie I i II Osi Priorytetowej rozważa skierowanie bezpośredniej informacji do potencjalnych Beneficjentów dotyczącej możliwości uzyskania wsparcia z RPO WL w celu zachęcenia ich do aplikowania o środki z EFRR.

W roku 2009 na Oś I przewidziano konkursy na łączną alokację w wysokości 99,24 mln euro, a ich ogłoszenie przewiduje się na miesiące: marzec, kwiecień, wrzesień i grudzień.

3.1.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

W roku sprawozdawczym 2008 r., w związku z początkową fazą realizacji I Osi Priorytetowej RPO WL, IP II odpowiedzialna za wdrażanie dwóch pierwszych Osi RPO WL, spotkała się z kilkoma problemami, które miały wpływ na realizację w/w Osi. W dniu 23 kwietnia 2008 r. IP II ogłosiła komunikat w sprawie zmiany terminów naborów Wniosków w ramach I Osi Priorytetowej ze względu na brak uregulowania przepisów w zakresie postępowania w sprawie oceny na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych i regionalnych programów operacyjnych. Dnia 30 maja 2008 r. ogłoszono konkurs dla działania 1.7, który nie wymagał raportów oddziaływania na środowisko. Dnia 3 czerwca 2008 r. podpisane zostały nowe *"Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych"*. Wytyczne zostały skonsultowane z Komisją Europejską, która wyraziła akceptującą decyzję co do ich stosowania. Dzięki temu IP II mogła ogłosić kolejne konkursy.

W 2008 r. prowadzono prace nad ustaleniem *Linii Demarkacyjnej pomiędzy Regionalnymi Programami Operacyjnymi a Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich*. Dnia 3 stycznia 2008 r. Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie pełniąca funkcje IP II skierowała pismo w tej sprawie do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW). Zgodnie z zatwierdzoną Linią Demarkacyjną mikroprzedsiębiorcy działający na terenach miejscowości poniżej 5 tysięcy mieszkańców mogli ubiegać się o środki pomocowe tylko z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, gdzie maksymalna kwota wsparcia wynosi tylko 150 tys. zł przy projekcie o wydatkach kwalifikowanych wynoszących 300 tys. zł.

W ramach RPO WL przedsiębiorcy mogliby uzyskać dużo większe kwoty dofinansowania, dlatego IP II zaproponowała zmianę Linii Demarkacyjnej tak, aby aplikując o środki na inwestycję powyżej 200 tys. zł mogli korzystać z RPO WL.

Dnia 7 lutego 2008 r. otrzymano odpowiedź z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gdzie poinformowano o zwróceniu się do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w sprawie ponownego przeanalizowania i doprecyzowania dokumentu „*Linia Demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*”, który zdaniem MRiRW jest niespójny z dokumentami programowymi. Według aktualnej Linii Demarkacyjnej, której interpretacja została uzgodniona z MRR, mikroprzedsiębiorcy realizujący projekty na obszarach wiejskich o wartości dofinansowania powyżej 300 tys. zł mogą aplikować o środki do RPO WL. Możliwość ta obejmuje także mikroprzedsiębiorców, którzy złożyli do PROW projekty o wartości powyżej 600 tys. zł i wykorzystali maksymalną wysokość wsparcia w ramach PROW, wynoszącą 300 tys. zł.

IP II pismem z dnia 3 stycznia 2008 r. przekazała projekt zmiany Uszczegółowienia Programu uwzględniający poziomy dofinansowania umożliwiające osiągnięcie wymaganych wskaźników produktu i rezultatu w I Osi Priorytetowej. Uchwałą Nr CXIX/1285/08 z dnia 18 marca 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził Szczegółowy Opis Priorytetów RPO WL na lata 2007-2013 – *Uszczegółowienia Programu*, który obejmował projekt zmian przedstawiony przez IP II. Dnia 27 maja 2008 r. IP II wystąpiła z wnioskiem o dokonanie zmian w *Uszczegółowieniu Programu* przyjętym Uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 18 marca 2008 r. i zmienionym Uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 15 kwietnia 2008 r. Zmiany dotyczyły m.in.:

- zmniejszenia z 60 do 51 liczby punktów niezbędnych do uzyskania przez Wnioski o dofinansowanie pozytywnej oceny na etapie oceny merytorycznej, co wynikało z analizy składanych dotychczas Planów Projektów, gdzie zauważono, iż składane w przyszłości Wnioski o dofinansowanie w większości przypadków nie uzyskują minimalnej liczby punktów; uzupełnienia tematów priorytetowych w Działaniu 1.6;
- uzupełnień wynikających z zapisów dokumentu Linia demarkacyjna; w Działaniu 1.5 zmiany wartości projektu możliwego do zrealizowania przez duże przedsiębiorstwa.

Wniosek od IP II został uwzględniony i przekazany do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Lubelskiego.

Ze względu na prawidłowość przygotowania dokumentacji konkursowej oraz niezgodność części uregulowań prawa polskiego z wymogami Dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, wprowadzono do Wniosku o dofinansowanie formularz w zakresie Oceny Oddziaływania na Środowisko.

W grudniu 2008 r. IP II zawarła z beneficjentami umowy o dofinansowanie projektów w ramach Działania 1.1 oraz Działania 1.3, dla których łączna kwota dofinansowania z EFRR wynosi 30 738 951,40 euro (127 459 061,96 PLN), z czego 2 216 539,52 euro (9 190 881,10 PLN) dla Działania 1.1 i 28 522 411 88 euro (118 268 180,86 PLN) dla Działania 1.3.

W 2008 r. pojawiło się podejrzenie zaistnienia wystąpienia nieujawnionego konfliktu interesów we wniosku o dofinansowanie nr ewidencyjny: 06.08-WNDRPLU 01.03.00-06-113/08 Centrum Medyczne „Internus” S.C. Jolanta Flasińska, Barbara Zarychta, pn. *„Nowe technologie podstawą do zwiększenia konkurencyjności C.M. Internus s.c.”* złożonego w ramach Działania 1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw RPO WL 2007-2013. W celu sprawdzenia sposobu przeprowadzenia naboru wniosków w przedmiotowym konkursie podjęto następujące działania:

- W dniach od 19 grudnia do 23 grudnia 2008 r. odbyła się kontrola doraźna przeprowadzona przez Instytucję Zarządzającą RPO WL (Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego), która miała na celu sprawdzenie realizacji procedur preselekcji, naboru, oceny i zatwierdzania ww. wniosku o dofinansowanie. W wyniku kontroli zespół kontrolujący nie stwierdził naruszeń prawa i procedur obowiązujących podczas naboru, oceny i zatwierdzania wniosku o dofinansowanie.
- Na początek 2009 r. w powyższej sprawie przewidziana była kontrola doraźna Regionalnej Izby Obrachunkowej a także kontrola Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

3.2. Oś Priorytetowa II

Głównym celem II Osi Priorytetowej jest *Stworzenie przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze województwa lubelskiego*. Na realizację tego celu przeznaczono 75 130 546 euro (311 528 808,99 PLN), co stanowi 6,5% środków wspólnotowych przyznanych dla RPO WL.

Wsparcie inwestycji związanych bezpośrednio z rozszerzeniem zakresu i poprawą jakości funkcjonowania instytucji okołobiznesowych oraz podnoszeniem jakości funkcjonowania sfery badawczo-rozwojowej ułatwi prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze województwa lubelskiego. Dzięki działaniom możliwym do realizacji w II Osi Priorytetowej przedsiębiorstwa staną się bardziej innowacyjne i konkurencyjne.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez wdrażanie następujących działań oraz poddziałań:

- 2.1 Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw
 - 2.1.1 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych
 - 2.1.2 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych
- 2.2 Regionalna infrastruktura B+R
- 2.3 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy
- 2.4 Marketing gospodarczy

W ramach II Osi Priorytetowej dotacje przyznawane są w trybie konkursowym na projekty z zakresu m.in.:

- tworzenia nowych i dokapitalizowanie istniejących regionalnych i lokalnych funduszy pożyczkowych, wyodrębnionych prawnie i księgowo,
- tworzenia nowych regionalnych i lokalnych funduszy poręczeń kredytowych, wyodrębnionych prawnie i księgowo,
- organizacji kampanii promocyjnych mających na celu stworzenie i promocję marki regionu oraz marek lokalnych i promocję województwa w kraju i za granicą.

Wśród Beneficjentów II Osi Priorytetowej znajdują się:

- instytucje otoczenia biznesu,
- szkoły wyższe oraz jednostki naukowe działające w partnerstwie,
- inicjatywy klastrowe,
- klastry,
- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe.

W ramach Osi Priorytetowej II, w należycie uzasadnionych przypadkach realizacji projektów lub części projektów, dopuszcza się możliwość finansowania działań, które należą do obszaru interwencji EFS, w zakresie nie większym niż 10 % kosztów kwalifikowanych projektu.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym w ramach II Osi jest zgodne z zapisami Strategii Lizbońskiej, poprzez umieszczenie wśród typów interwencji trzech kategorii lizbońskich:

- 2 – Infrastruktura B+RT oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych.
- 5 – Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw.
- 9 – Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP.

3.2.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

W ramach II Osi Priorytetowej zawarto 9 umów na kwotę dofinansowania 879 365,54 euro (3 646 289,24 PLN).

Z uwagi na fakt, że umowy z beneficjentami podpisane zostały w IV kwartale 2008 r., wypłata środków rozpocznie się w 2009 r. W związku z tym możliwe było oszacowanie stopnia osiągnięcia wskaźników opisujących postęp rzeczowy, którego należy się spodziewać w następnych latach.

Zgodnie z pismem MRR znak: PKF-I-073-10-TZ/09 z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie wygenerowania raportów niezbędnych do sporządzenia sprawozdania rocznego za 2008 r. w dniu 20 marca 2009 r. wg stanu na 31 grudnia 2008 r. i sytuacją, że dane w KSI (SIMIK 07-13) aktualizują się na bieżąco, informacje o ilości i wartości zawartych umów o dofinansowanie z Beneficjentami są niezgodne ze stanem rzeczywistym na dzień 31 grudnia 2008 r. Dane umieszczone w niniejszym sprawozdaniu nie ujmuje 1 umowy podpisanej w 2008 r. a następnie rozwiązanej między styczniem a marcem roku 2009.

Postęp rzeczowy wskaźników II Osi Priorytetowej zawiera Tabela 4.2 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

- **Analiza jakościowa**

W II Osi Priorytetowej wśród podpisanych umów dominowały projekty polegające na udziale przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego w wystawach, targach (w tym zagranicznych) oraz na organizacji kampanii promocyjnych mających na celu stworzenie i promocję marki regionu.

Uwzględniając zapisy art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 1083/2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 wspierających wzrost gospodarczy i zatrudnienie, a także Krajowego Programu Reform na lata 2005 – 2008 (KPR) dotyczące realizacji Strategii Lizbońskiej, 40,34% środków pochodzących z alokacji EFRR w RPO WL jest przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej. W ramach II Osi priorytetowej obejmują one 4 kategorie interwencji o numerach: 02, 03, 05, 09, które wpisują się w następujące cele i priorytety KPR:

- cel główny „Utrzymanie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego, sprzyjającego tworzeniu nowych miejsc pracy z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju”;
- priorytet 2 „Rozwój przedsiębiorczości”;
- priorytet 3 „Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw”;
- priorytet 4 „Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz zapewnienie warunków konkurencji w sektorach sieciowych”;
- priorytet 5 „Tworzenie i utrzymanie nowych miejsc pracy oraz zmniejszenie bezrobocia”.

Wszystkie umowy podpisane w 2008 r. w ramach II Osi Priorytetowej obejmują kategorie lizbońskie.

Konkurs ogłoszony na działanie 2.3 wzbudził słabe zainteresowanie, gdyż wykorzystano około 1/4 alokacji przyznanej w danym konkursie, co stanowi zaledwie 0,31 % wykorzystania całej alokacji na dane działanie.

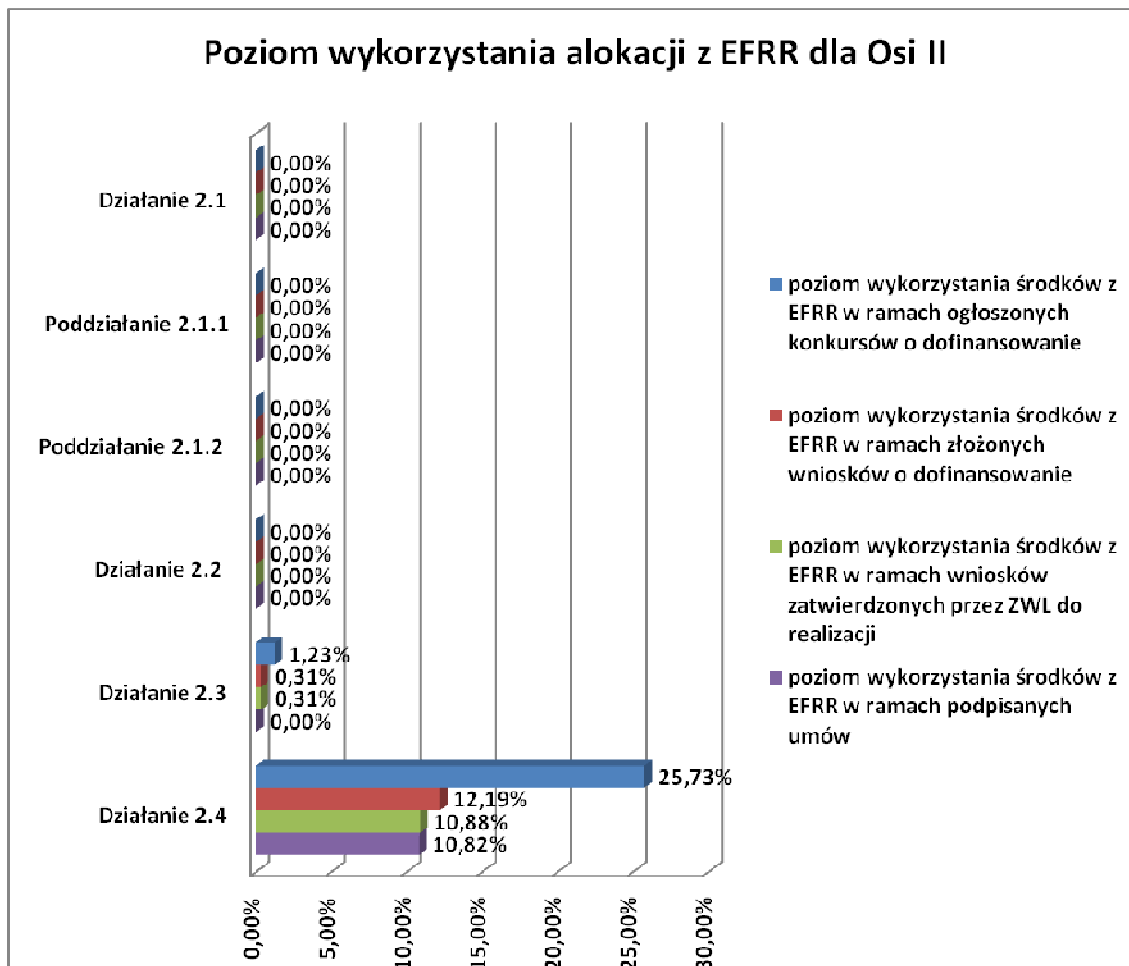
W konkursie na działanie 2.4 poziom wykorzystania środków z EFRR był o połowę mniejszy niż przewidziana alokacja na dany konkurs, co powoduje wykorzystanie alokacji na całe działanie w wysokości około 1/10 wartości środków.

Niskie zainteresowanie ogłoszonymi konkursami ma kilka przyczyn:

- beneficjentami są młode firmy, które nie wypracowały jeszcze swojej pozycji na rynku, nie posiadają kapitałów oraz wystarczających zdolności kredytowych do rozpoczęcia nowych inwestycji. Często nawet 30% wkładu własnego, jaki muszą zapewnić jest dla nich zbyt dużym obciążeniem,
- przedsiębiorstwa nie posiadają wystarczających funduszy, które mogą przeznaczyć na usługi doradcze,
- w województwie lubelskim w chwili obecnej istnieją dużo pilniejsze potrzeby inwestycji w podstawową infrastrukturę, można jednak przypuszczać, iż

w najbliższych latach rozwój gospodarczo-społeczny spowoduje także dużo większe zainteresowanie rozwojem infrastruktury otoczenia biznesu.

By zwiększyć zainteresowanie ogłaszaniem konkursami IZ RPO zleciła przeprowadzenie ewaluacji odnośnie potrzeb informacyjnych Beneficjentów. Otrzymane rekomendacje pozwolą udoskonalić promocję Programu a w konsekwencji wpłyną na proces wnioskowania Beneficjentów o wsparcie projektów w ramach RPO WL.

W roku 2009 na II Oś Priorytetową przewidziano konkursy na łączną alokację w wysokości 38,43 mln euro, zaś ich ogłoszenie zaplanowano w miesiącach: marcu, wrześniu i grudniu.

3.2.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

W roku sprawozdawczym 2008 r., w związku z początkową fazą realizacji II Osi Priorytetowej RPO WL, IP II spotkała się z kilkoma problemami, które miały wpływ na realizację w/w Osi. W dniu 23 kwietnia 2008 r. IP II ogłosiła komunikat w sprawie zmiany

terminów naborów Wniosków w ramach II Osi Priorytetowej ze względu na brak uregulowania przepisów w zakresie postępowania w sprawie oceny na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

Dnia 30 maja 2008 r. ogłoszono pierwsze konkursy dla działań 2.3 (schemat B) i 2.4 (schemat A i B), które nie wymagały raportów oddziaływania na środowisko. Dnia 3 czerwca 2008 r. podpisane zostały nowe "Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych". Wytyczne te zostały skonsultowane z Komisją Europejską, która wyraziła akceptującą decyzję co do ich stosowania. Dzięki temu IP II mogła ogłosić kolejne konkursy.

IP II pismem z dnia 3 stycznia 2008 r. przekazała projekt zmiany *Uszczegółowienia Programu* uwzględniający poziomy dofinansowania umożliwiające osiągnięcie wymaganych wskaźników produktu i rezultatu w II Osi Priorytetowej. Uchwałą z dnia 18 marca 2008 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził *Szczegółowy Opis Priorytetów RPO WL – Uszczegółowienie Programu*, który obejmował projekt zmian przedstawiony przez IP II. Dnia 27 maja 2008 r. IP II wystąpiła z wnioskiem o dokonanie kolejnych zmian w *Uszczegółowieniu Programu* przyjętym Uchwałą ZWL z dnia 18 marca 2008 r. i zmienionym Uchwałą ZWL z dnia 15 kwietnia 2008 r. Zmiany dotyczyły m.in.:

- zmniejszenia z 60 do 51 liczby punktów niezbędnych do uzyskania przez Wniosek o dofinansowanie pozytywnej oceny na etapie oceny merytorycznej, co wynikało z analizy składanych dotychczas Planów Projektów, gdzie zauważono, iż składane w przyszłości Wnioski o dofinansowanie w większości przypadków nie uzyskują minimalnej liczby punktów;
- zmiany typów Beneficjentów w Działaniu 2.3; uzupełnienia działań gospodarki w Działaniach 2.1, 2.2, 2.3;. Wniosek od IP II został uwzględniony i przekazany do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Lubelskiego.

W sierpniu 2008 r. pojawił się problem dotyczący braku możliwości wprowadzenia do Krajowego Systemu Informatycznego Wniosków o dofinansowanie po ocenie formalnej dla działań 2.3 (schemat B), 2.4 (schemat A), 2.4 (schemat B) ponieważ przy tworzeniu systemu nie uwzględniono występowania schematów w działaniach. Problem został zgłoszony do Administratora systemu i rozwiązany w tym samym miesiącu.

Ze względu na zapewnienie prawidłowości przygotowania dokumentacji konkursowej oraz niezgodność części uregulowań prawa polskiego z wymogami Dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, do Wniosku o dofinansowanie wprowadzono formularz w zakresie Oceny Oddziaływania na Środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 Nr 129 poz. 902 z późn. zm.) realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko wymienionego w § 2 i § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 257 poz. 2573 z późn. zm.) lub

inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, która nie jest wymieniona w w/w rozporządzeniu, jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wydanie decyzji wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, które powinno wykazać całościowy wpływ przedsięwzięcia inwestycyjnego na środowisko. W przypadku przedsięwzięć powiązanych technologicznie niedopuszczalne jest zatem „dzielenie” ich na części i sporządzanie częściowych raportów OOS dla poszczególnych elementów przedsięwzięcia, które znajdują się na obszarze właściwości jednego organu administracji właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

Umowy o dofinansowanie dotyczące 4 projektów w ramach Konkurs dla działania 2.3B (nr 02/RPOWL/2.3B/2008), zatwierdzonych do przyznania pomocy przez Zarząd Województwa Lubelskiego dnia 16 września 2008 r. Uchwałą nr CLXII/1908/08 nie zostały podpisane do 31 grudnia 2008 r. ze względu na nieuregulowaną sytuację prawną dotyczącą pomocy publicznej. LAWP (IP II) podjęła kroki, mające na celu niezwłoczne ustalenie dalszej drogi postępowania.

3.3. Oś Priorytetowa III

Głównym celem III Osi Priorytetowej jest *Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych*. Przeznaczona alokacja na tę Oś ze środków EFRR wynosi 69 351 273 € (287 565 053,49 PLN), co stanowi 6,00 % całkowitej alokacji na Program.

Osiągnięciu tego celu posłuży wdrożenie następujących działań:

- Działanie 3.1 - Tworzenie terenów inwestycyjnych
- Działanie 3.2 - Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich

W ramach III Osi Priorytetowej będzie można realizować projekty dotyczące m.in.:

- kompleksowego uzbrojenia terenów inwestycyjnych typu „greenfield” oraz „brownfield”,
- porządkowania historycznej tkanki urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie zdegradowanych przestrzeni powiązane z nadaniem danemu obszarowi funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, kulturalnych i społecznych,
- regeneracji, rehabilitacji i uzupełnianiu zabudowy w obszarach rewitalizacji,
- porządkowania przestrzeni publicznych,
- robót restauratorskich i konserwatorskich budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków
- tworzenia stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast
- robót budowlanych i modernizacyjnych infrastruktury i urządzeń przemysłowych, powojkowych oraz pokoszarowych budynków mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu w celu nadania im nowych funkcji użytkowych: usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, gospodarczych, społecznych lub mieszkalnych,
- renowacji wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych (z wyłączeniem prowadzenia prac w indywidualnych mieszkaniach) oraz renowacja i adaptacja budynków na cele mieszkaniowe z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych lub osób o szczególnych potrzebach,
- przygotowania do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację istniejących budynków stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

Ze wsparcia w ramach III Osi Priorytetowej skorzystać mogą:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst),
- Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jst lub ich związki
- Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno – prywatnym,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jst,
- Organizacje pozarządowe ,
- Instytucje i organizacje zajmujące się walką z bezdomnością i mieszkańcami chronionymi, Podmioty nie działające dla zysku, zajmujące się integracją różnych grup społecznych, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych,
- Spółdzielnie mieszkaniowe,
- Wspólnoty mieszkaniowe,
- TBS-y.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym z III Osi Priorytetowej jest zgodne z zapisami Strategii Lizbońskiej (SL), poprzez umieszczenie kategorii interwencji wspierającej wdrażanie SL:

- 9 – Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP.

W III Osi Priorytetowej nie przewiduje się stosowania zasady cross-financingu.

3.3.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp rzeczowy wskaźników III Osi Priorytetowej zawiera Tabela 4.3 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

Z uwagi na fakt, że w ramach III Osi RPO WL w okresie sprawozdawczym nie ogłoszono konkursów, nie wpłynęły również wnioski o dofinansowanie, a w konsekwencji wnioski o płatność.

W związku z powyższym za 2008 r. nie odnotowano postępu rzeczowego i finansowego.

- **Analiza jakościowa**

W maju i sierpniu 2009 r. w ramach III Osi Priorytetowej przewidziano konkursy na łączną alokację w wysokości 43,9224 mln euro co zaangażuje środki stanowiące 63,33 % całkowitej alokacji z EFRR na tę Oś. Wówczas należy się spodziewać postępów rzeczowych oraz finansowych III Osi Priorytetowej

3.3.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

W 2008 r. nie przeprowadzono planowanego konkursu w ramach III Osi Priorytetowej ze względu na oczekiwanie na wejście w życie *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa* (zaakceptowane ostatecznie 13 sierpnia 2008 r.) a także z uwagi na fakt wprowadzania zmian do procedury naboru i oceny wniosków o dofinansowanie mającej na celu usprawnienie procesu aplikowania o środki w ramach RPO WL.

3.4. Oś Priorytetowa IV

Celem Osi Priorytetowej IV jest *Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego zgodnie z zasadami otwartości i neutralności technologicznej*. Na realizację celu IV Osi Priorytetowej przeznaczono 57 792 728 euro, co stanowi 5,00 % alokacji na cały Program.

Osiągnięciu założonego celu służy wdrażanie Działania 4.1 *Spółeczeństwo informacyjne*. W ramach tego działania można realizować następujące typy projektów:

- Budowa lub rozbudowa regionalnych sieci szerokopasmowych, współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi lub krajowymi,
- Budowa, przebudowa lub wyposażenie inwestycyjne centrów zarządzania sieciami regionalnymi,
- Budowa, rozbudowa lub zakup systemów wspierających zarządzanie realizacją zadań publicznych w zakresie administracji publicznej, edukacji, kultury i turystyki na poziomie regionalnym,
- Projekty związane z przygotowaniem instytucji publicznych do elektronicznego obiegu dokumentów, elektronicznej archiwizacji dokumentów, rozwoju systemów baz danych oraz rozwoju elektronicznych usług dla ludności z wykorzystaniem podpisu elektronicznego,
- Tworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu jako element szerszego projektu,
- Projekty dotyczące opracowania i utworzenia systemów informacji kulturalnej i turystycznej, w tym interaktywne sieci informacji internetowej, centra informacji kulturowej i turystycznej (w połączeniu z tworzeniem PIAP-ów),
- Budowa lub rozbudowa systemów wspomagających/służących digitalizacji zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów bibliotecznych i archiwalnych, zasoby wirtualne muzeów (w połączeniu z tworzeniem PIAP-ów),
- Tworzenie Systemów Informacji Przestrzennej (SIP).

Wyżej wymienione typy projektów są możliwe do zrealizowania w obrębie dwóch kategorii:

- ✓ Kategoria I. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie regionalnym
- ✓ Kategoria II. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie lokalnym (Wartość projektu poniżej 2 mln PLN)

O wsparcie projektów w ramach Osi IV mogą ubiegać się następujące grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst),
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,

- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- jednostki naukowe, które tworzą i rozbudowują infrastrukturę techniczną pod warunkiem, że jest zagwarantowany do niej otwarty dostęp dla wszystkich podmiotów,
- Straż Pożarna,
- Policja,
- podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno - prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420),
- regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku.

Realizując projekty w ramach IV Osi Priorytetowej istnieje możliwość stosowania cross-finansingu na zasadach ogólnych do 10% wartości projektu na wydatki dotyczące celów szkoleniowych.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym w ramach IV Osi Priorytetowej jest zgodne z zapisami Strategii Lizbońskiej, poprzez umieszczenie wśród typów interwencji trzech kategorii lizbońskich:

- 10 – Infrastruktura telekomunikacyjna (*w tym sieci szerokopasmowe*)
- 11 – Technologie informacyjne i telekomunikacyjne (*dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.*)
- 13 – Usługi i aplikacje dla obywateli (*e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja, itp.*)

3.4.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp rzeczowy wskaźników IV Osi Priorytetowej zawiera Tabela 4.4 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

W roku 2008 nie ogłoszono konkursów na realizację projektów w ramach IV Osi.

- **Analiza jakościowa**

Z uwagi na fakt, że w okresie sprawozdawczym nie ogłoszono konkursów w ramach Osi IV, nie wpłynęły również wnioski o dofinansowanie projektów. W konsekwencji nie złożono także żadnych wniosków o płatność, w związku z czym brak jest postępu rzeczowego oraz finansowego dla tej Osi.

W roku 2009 w ramach IV Osi Priorytetowej przewidziano ogłoszenie w maju konkursu na alokację w wysokości 28,6074 mln euro, co zaangażuje 49,50 % środków z EFRR przeznaczonych na tę Oś. Wówczas też należy się spodziewać postępów wskaźników rzeczowych i finansowych..

3.4.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

W 2008 r. nie przeprowadzono planowanego konkursu w ramach IV Osi Priorytetowej ze względu na podjęta decyzję o zmianie systemu naboru i oceny wniosków o dofinansowanie (w tym kryteriów wyboru projektów), która miała na celu usprawnienie procesu aplikowania o środki w ramach RPO WL poprzez większą jego przejrzystość i efektywność.

3.5. Oś Priorytetowa V

Celem V Osi Priorytetowej jest **Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny**. Na realizację tego celu przeznaczono 260 067 274 euro, co stanowi 22,50 % alokacji z EFRR na cały program.

Beneficjenci mogą realizować swoje projekty w obrębie pięciu działań:

- Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy*
- Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy*
- Działanie 5.3 *Miejski transport publiczny*
- Działanie 5.4 *Transport kolejowy*
- Działanie 5.5 *Transport lotniczy*.

Na Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy* przewidziano 69 351 273 euro, co stanowi 6,00 % całkowitej alokacji EFRR na program. W ramach tego działania można realizować projekty dotyczące:

- budowy/przebudowy dróg wojewódzkich (w tym mostów, wiaduktów, tuneli, obwodnic i innych obiektów inżynierskich w ciągach tych dróg) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Realizowane projekty mają dotyczyć głównych powiązań krajowych i regionalnych, w celu uzyskania poprawy dostępności komunikacyjnej województwa. Ponadto będą w sposób bezpośredni poprawiać dostęp do: ośrodków ponadlokalnych, regionalnych, ponadregionalnych i o znaczeniu europejskim, planowanych obiektów przemysłowych o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym, portu lotniczego, przejść granicznych, obszarów atrakcyjnych turystycznie, dróg wojewódzkich i/lub krajowych (w tym dróg ekspresowych, autostrad i/lub międzynarodowych), stacji kolejowych i innych obiektów transportu publicznego,
- budowy/przebudowy sieci dróg i ulic miejskich w miastach: Lublin, Chełm, Zamość, Biała Podlaska (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) wraz z niezbędnymi obiektami inżynierskimi i towarzyszącą infrastrukturą drogową, z wyłączeniem dróg wewnętrznych,
- budowy/przebudowy dróg krajowych w miastach na prawach powiatu (maksymalna wartość projektu 20 mln PLN).

Na Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy* zaplanowano 98 247 637 euro, co stanowi 8,50 % całkowitej alokacji EFRR na program. Działanie to obejmuje następujące typy projektów:

- budowa/przebudowa dróg gminnych, w tym mostów, wiaduktów, tuneli, obwodnic i innych obiektów inżynierskich w ciągach tych dróg (z wyłączeniem dróg wewnętrznych)
- budowa/przebudowa dróg powiatowych, w tym mostów, wiaduktów, tuneli, obwodnic i innych obiektów inżynierskich w ciągach tych dróg,
- infrastruktura towarzysząca w połączeniu z tiretem 1 lub 2, w zakresie:

- poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego: chodniki, przejścia dla pieszych, oświetlenie, osłony przeciwolśnieniowe, bariery ochronne, oświetlenie wzdłuż drogi, nawierzchnie antypoślizgowe, zatoki dla autobusów,
- ochrony środowiska: ogrodzenia, ekrany akustyczne, pasy zieleni, przejścia dla zwierząt, urządzenia odwadniające, kanalizacja deszczowa, zbiorniki odparowujące, separatory dla wód opadowych,
- turystyki: ciągi pieszo-rowerowe, parkingi dla podróżnych,
- infrastruktury społeczeństwa informacyjnego: kanalizacja teletechniczna.

W Działaniu 5.3 *Miejski transport publiczny* do wykorzystania jest kwota 23 117 091 euro, stanowiąca 2,00 % całkowitej alokacji z EFRR na program. W ramach tego działania można realizować projekty z zakresu:

- robót budowlanych i modernizacji sieci trolejbusowych i autobusowych (w tym zakup sprzętu) w ramach:
 - tworzenia nowej sieci systemu / linii transportu publicznego,
 - przedłużenia istniejącej sieci systemu / linii transportu publicznego,
 - odnowienia istniejącej sieci systemu / linii transportu publicznego,
- robót budowlanych i modernizacji przystanków, stacji i węzłów przesiadkowych – zintegrowanych z różnymi rodzajami systemów transportu, w tym systemy parkingów dla samochodów „Parkuj i Jedź” („Park & Ride”) oraz dla rowerów („Bike & Park”) przy krańcowych przystankach komunikacji zbiorowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą służącą obsłudze pasażerów,
- zakupu oraz montażu urządzeń z zakresu telematyki, w tym:
 - systemy centralnego sterowania sygnalizacją, systemy sygnalizacji akustycznej, systemy sygnalizacji świetlnej wzbudzanej przez autobusy i trolejbusy (sygnalizacja akomodacyjna), systemy monitorowania ruchu na kluczowych trasach, w tunelach, w newralgicznych punktach miasta wraz z informowaniem o aktualnej sytuacji ruchowej, systemy dystrybucji i identyfikacji biletów, system nawigacji satelitarnej dla usprawnienia ruchu i podniesienia bezpieczeństwa transportu publicznego, system informacji dla podróżnych – elektroniczne tablice informacyjne, w tym systemy on-line,
 - systemy monitorowania bezpieczeństwa montowane na przystankach, węzłach przesiadkowych, parkingach oraz w taborze,
- bezpieczeństwa w ruchu drogowym (budowa infrastruktury na rzecz poprawy bezpieczeństwa np: Budowa rowerowych miasteczek ruchu drogowego)
- transportu miejskiego:
 - projekty realizowane w granicach administracyjnych miast wraz z obszarami podmiejskimi,
 - zakup taboru – tylko w przypadku wymiany starego na nowy tj. taki który będzie spełniać standardy techniczne i ekologiczne – decyzja o określeniu normy minimalnej,

- zakup taboru zgodnie z procedurą opisaną w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w lokalnym transporcie zbiorowym.

Na Działanie 5.4 *Transport kolejowy* zaplanowano 36 987 346 euro, co stanowi 3,20 % całkowitej alokacji z EFRR na program. W ramach tego działania można realizować:

- roboty budowlane i modernizacje linii kolejowych wraz z infrastrukturą techniczną polegające na:
 - robotach budowlanych i modernizacji nawierzchni kolejowej (tory, rozjazdy, podsypka) wraz z układami stacyjnymi,
 - robotach budowlanych i modernizacji podtorza kolejowego (rowy odwadniające, ławy, skarpy),
 - robotach budowlanych i modernizacji obiektów inżynierskich, budynków i budowli wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
 - robotach budowlanych i modernizacji punktów przeładunkowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
 - robotach budowlanych i modernizacji przejazdów kolejowych z ewentualną budową skrzyżowań bezkolizyjnych lub zmianą bądź likwidacją kategorii przejazdu kolejowego,
 - robotach budowlanych i modernizacji urządzeń sterowania ruchem kolejowym (srk), a w szczególności: budowie, przebudowie blokady liniowej, zabudowie nowoczesnych urządzeń komputerowych na stacjach i posterunkach wraz ze zdalnym sterowaniem ruchu kolejowego oraz dostosowaniu urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego na przejazdach do zwiększonej prędkości z likwidacją bądź zmianą kategorii przejazdów kolejowych,
 - robotach budowlanych i modernizacji urządzeń telekomunikacji kolejowej,
 - robotach budowlanych i modernizacji urządzeń elektroenergetycznych (zasilanie, trasy kablowe, sieć trakcyjna z podstacjami, kabinami sekcijnymi),
 - robotach budowlanych i modernizacji urządzeń towarzyszących i likwidacji barier dla przemieszczania się zwierząt (np. przejść dla zwierząt nad i pod liniami kolejowymi) w przypadku lokalizacji projektu na obszarach chronionych lub w systemie korytarzy ekologicznych,
 - modernizacji kolejowych obiektów dworcowych (w tym przystosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych) – jako element realizacji powyższych typów projektów,
- projekty z zakresu transportu multimodalnego polegające na:
 - przebudowie, budowie centrów logistycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą niezbędną do realizacji projektów, służących wyłącznie rozwojowi transportu multimodalnego,
 - budowie lub przebudowie terminali transportu multimodalnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą niezbędną do realizacji projektu,

- budowie, rozbudowie lub modernizacji infrastruktury technicznej lub operacyjnej w tym placów składowych i przeładunkowych, magazynów, parkingów i dróg wewnętrznych,
 - zakupie lub modernizacji urządzeń wykorzystywanych wyłącznie przy świadczeniu usług transportu multimodalnego,
 - zakupie lub modernizacji systemów teleinformatycznych,
- zakup pojazdów szynowych do obsługi ruchu regionalnego, pasażerskiego,
 - zakup taboru kolejowego zgodnie z procedurą opisaną w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego dotyczących zasad dofinansowania z programów operacyjnych przedsiębiorstw kolejowych realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.

Na Działanie 5.5 *Transport lotniczy* przeznaczone jest 32 363 927 euro, co stanowi 2,80 % całkowitej alokacji z EFRR na program. W ramach tego działania realizowany będzie następujący typ projektu:

- roboty budowlane i modernizacja infrastruktury regionalnego portu lotniczego wraz z niezbędnymi obiektami i urządzeniami, infrastrukturą towarzyszącą oraz wyposażeniem w tym terminale, drogi wewnętrzne, nawierzchnie drogi startowej, drogi kołowania, płyty postojowe,
- roboty budowlane i modernizacja linii kolejowej oraz dróg poprawiających bezpośredni dostęp do lotniska regionalnego w Świdniku wraz z wyżej wymienioną infrastrukturą techniczną.

W działaniu tym zaplanowano do realizacji jeden z projektów kluczowych: „Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)”.

O wsparcie projektów w Osi V mogą ubiegać się:

- ✓ jednostki samorządu terytorialnego (jst),
- ✓ związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- ✓ samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- ✓ Podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno - prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420),
- ✓ związki, porozumienia i stowarzyszenia gmin powiązanych funkcjonalnie z miastami objętymi działaniem,
- ✓ Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiada ww. miasto lub związki, porozumienia i stowarzyszenia objęte działaniem,
- ✓ Zarządcy infrastruktury kolejowej,
- ✓ Organy administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej,
- ✓ Państwowa lub samorządowa jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną,
- ✓ Stowarzyszenia, których przedmiotem działalności jest działalność lotnicza, utworzone zgodnie z przepisami prawa polskiego,

- ✓ Zarządcy infrastruktury kolejowej.

Zasada cross – finansingu została przewidziana dla projektów realizowanych w ramach Działania 5.5 i dotyczy przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój potencjału ludzkiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji personelu zatrudnionego do obsługi lotnisk cywilnych.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym z Osi V jest zgodne z zapisami Strategii Lizbońskiej, poprzez umieszczenie wśród typów interwencji trzech kategorii lizbońskich:

- 16 – Kolej
- 26 – Transport multimodalny
- 28 – Inteligentne systemy transportu.

3.5.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp rzeczowy wskaźników V Osi Priorytetowej zawiera Tabela 4.5 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

W 2008 r. w dniach 26 marca – 25 kwietnia 2008 r. przeprowadzono dwa konkursy na Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy* dla typów projektów:

- Drogi gminne,
- Drogi powiatowe.

W konkursie na drogi gminne dostępna alokacja wyniosła 11 840 204,50 euro (49 095 407,94 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęły 254 wnioski na łączną kwotę: 185 852 913,26 euro (770 639 104,82 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 131 086 053,36 euro (543 548 320,27 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 20 czerwca do 26 lipca 2008 r. W tym czasie obradowały 3, powołane na potrzeby konkursu, Komisje Oceny Projektów, w których uczestniczyło łącznie 15 niezależnych ekspertów.

Ocenę formalną pozytywnie przeszło 250 wniosków na łączną kwotę: 186 545 057,07 euro (773 509 079,16 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 129 883 844,24 euro (538 563 360,16 PLN), negatywnie ocenione zostały 4 wnioski na łączną kwotę: 19 904 311,88 euro (82 533 229,20 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 16 719 652,80 euro (69 328 040,34 PLN). Wojewoda Lubelski rozpatrzył 2 odwołania od wyników oceny formalnej – oba z wynikiem negatywnym.

Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszło 136 wniosków na łączną kwotę: 118 647 211,39 euro (491 970 662,04 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 75 040 066,70

euro (311 153 637,68 PLN), zaś negatywnie oceniono 114 wniosków na łączną kwotę: 67 897 845,68 euro (281 538 417,12 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 54 843 777,28 euro (227 409 722,48 PLN). Rozpatrzono 41 odwołań od wyników oceny merytorycznej, z czego 15 z wynikiem pozytywnym, a 26 negatywnie.

W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji 14 wniosków na kwotę 19 394 376,69 euro (80 418 782,94 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 11 248 194,27 euro (46 640 637,54 PLN).

W konkursie na drogi powiatowe dostępna alokacja wyniosła 11 840 204,50 euro (49 095 407,94 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 80 wniosków na łączną kwotę: 173 231 800,06 euro (718 305 658,94 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 138 846 693,42 euro (575 727 814,27 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 20 czerwca do 26 lipca 2008 r. W tym czasie obradowały dwie, powołane na potrzeby konkursu, Komisje Oceny Projektów, w których uczestniczyło łącznie 10 niezależnych ekspertów.

Ocenę formalną pozytywnie przeszły wszystkie złożone wnioski.

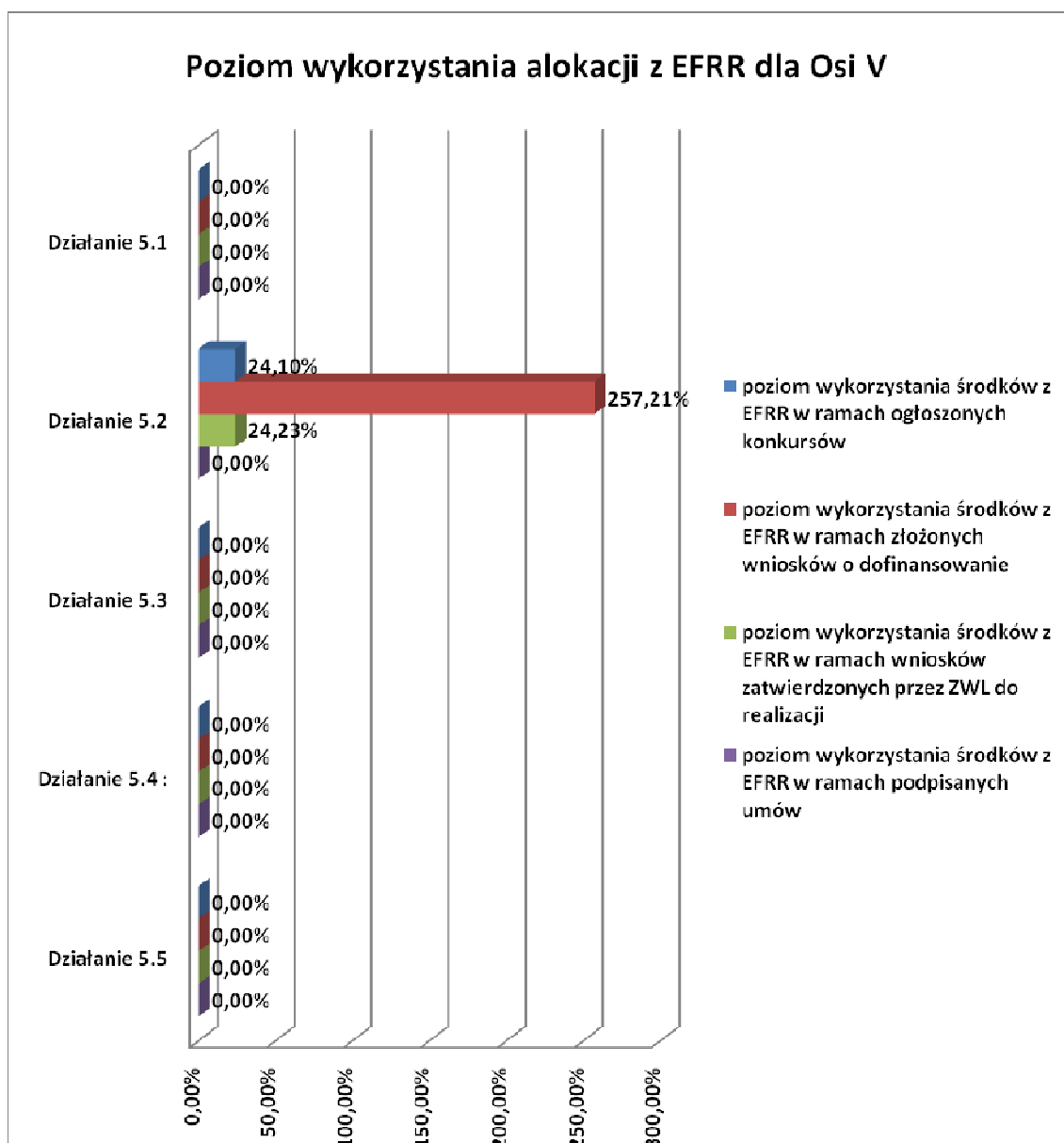
Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszło 56 wniosków na łączną kwotę: 145 151 602,66 euro (601 871 120,45 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 114 980 058,88 euro (476 764 814,13 PLN), zaś negatywnie oceniono 24 wniosków na łączną kwotę: 28 114 406,76 euro (116 576 387,65 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 23 897 245,72 euro (99 089 929,37 PLN). Rozpatrzono 27 odwołań od wyników oceny merytorycznej, z czego 12 z wynikiem pozytywnym, a 15 negatywnie.

W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji 4 wniosków na kwotę 14 869 561,55 euro (61 656 636,95 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 11 248 194,27 euro (46 640 637,54 PLN).

- **Analiza jakościowa**

Z uwagi na fakt, iż w ramach V Osi Priorytetowej nie podpisano żadnych umów nie stwierdzono również postępu wskaźników rzeczowych i finansowych, a także nie wydatkowano żadnych środków z kategorii lizbońskich oraz w ramach zasady cross - finansingu.

Warto zauważyć, iż zainteresowanie Beneficjentów ogłoszonymi konkursami ponad dziesięciokrotnie przekroczyło przeznaczone na te konkursy alokacje oraz dwukrotnie przekroczyło całkowitą alokację ze środków EFRR przeznaczonych na Działanie 5.2.

Zaawansowany stan procesu wyboru projektów do dofinansowania w ramach ogłoszonych w 2008 r. konkursów w Osi V pozwala wnioskować, iż w roku 2009 r. zostaną podpisane umowy, których dofinansowanie łącznie będzie stanowić 24,40 % całej alokacji na tę Oś/Programu.

Ponadto w marcu 2009 r. zaplanowano konkurs w ramach V Osi Priorytetowej na alokację w wysokości 31,7716 mln euro, co stanowi 12,22 % środków przeznaczonych z EFRR na tę Oś Priorytetową.

Znaczną część alokacji z EFRR przeznaczoną dla Osi V stanowią projekty w ramach planowanej do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Lubelskiego Indykatywnej Listy Indywidualnych Projektów Kluczowych (IWIPK).

Jednym z kluczowych projektów jest „*Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)*”. Województwo lubelskie, podobnie jak cały obszar Polski Wschodniej, jest regionem relatywnie słabo rozwiniętym. Jednym z największych problemów województwa jest słaba dostępność komunikacyjna regionu. Ponadto na rozwój gospodarczy i społeczny regionu oraz jego atrakcyjność inwestycyjną negatywnie wpływa brak dostępu do komunikacji lotniczej, której istnienie jest niezbędnym warunkiem rozwoju.

Potrzeba lotniska na terenie województwa lubelskiego wynika nie tylko z wewnętrznych uwarunkowań, ale również z polityki rozwoju kraju. W pięciu regionach Polski Wschodniej jest tylko jedno lotnisko w Rzeszowie. Lublin jako największe miasto ściany wschodniej nie posiada lotniska, co bardzo utrudnia jego rozwój i sprawne funkcjonowanie. Ma on szansę na powstanie małego portu lotniczego zbliżonego do takich, jakie mają inne centra regionalne w Polsce. Miasto jest kulturalnym i administracyjnym centrum regionu lubelskiego. Brak stałych i wygodnych połączeń lotniczych z resztą kraju był od dawna uznawany przez władze miejscowe za zasadniczą przeszkodę w wykorzystaniu potencjału regionu w takich dziedzinach, jak turystyka oraz rozwój nowych technologii i przemysłu przetwórczego.

W 2007 roku projekt został wpisany do RPO WL. Zgodnie z dokumentem notyfikacyjnym *Pomocy Państwa nr N 158/2008 – Polska. Pomoc w zakresie budowy portu lotniczego Lublin - Świdnik* wysokość środków EFRR w ramach projektu wpisanego do RPO pod nazwą *Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)* wynosi 85 750 000 PLN. Środki EFRR dostępne w ramach Działania 5.5 to kwota 32,36 mln euro. Dany projekt stanowi część inwestycji budowy portu lotniczego Lublin-Świdnik o wartości 111 mln euro. Wkład własny portu lotniczego (dotyczy całości inwestycji zgodnie z notyfikacją) stanowi ok. 24% budżetu, a pozostałe 76% pochodzi od różnych podmiotów publicznych (w tym finansowanie z EFRR).

3.5.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Ponieważ w okresie sprawozdawczym nie podpisano umów w ramach V Osi RPO WL, nie wystąpiły problemy w realizacji projektów przez beneficjentów.

3.6. Oś Priorytetowa VI

Celem VI Osi Priorytetowej jest *Poprawa stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego*. Na jego realizację przeznaczono 156 040 364 euro, co stanowi 13,50 % całkowitej alokacji z EFRR na program.

Realizacja ww. celu przebiegać będzie poprzez wdrażanie dwóch działań:

- Działanie 6.1 *Ochrona i kształtowanie środowiska,*
- Działanie 6.2 *Energia przyjazna środowisku.*

W ramach wskazanych działań beneficjenci mogą realizować projekty z zakresu:

- Gospodarki wodno-ściekowej
(m.in.: roboty budowlane i modernizacja sieci wodociągowych, stacji uzdatniania wody, ujęć wody, urządzeń regulujących ciśnienie wody, sieci kanalizacji sanitarnej, sieci kanalizacji deszczowej, oczyszczalni ścieków);
- Gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi
(m.in.: wdrażanie systemowej, kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi, dostosowanie istniejących składowisk odpadów do obowiązujących przepisów, Tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, odzysku, przekształcania termicznego odpadów z odzyskiem energii, odzysk odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych, unieszkodliwiania odpadów komunalnych, Roboty budowlane i modernizacja spalarni odpadów niebezpiecznych, unieszkodliwianie azbestu poprzez budowę i dostosowanie istniejących składowisk do obowiązujących przepisów);
- Bezpieczeństwa ekologicznego
(m.in.: regulacja cieków wodnych z wyłączeniem rzek o korytach naturalnych, zwiększanie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem równowagi ekologicznych i technicznych aspektów utrzymania rzeki, roboty budowlane, modernizacja i poprawa stanu technicznego urządzeń przeciwpowodziowych, renaturyzacja cieków wodnych w ramach systemów małej retencji i określenie terenów rekompensacyjnych, roboty budowlane i modernizacja zbiorników retencyjnych i stopni wodnych w ramach systemów retencji, przy uwzględnieniu wymogów i potrzeb ochrony środowiska i przyrody, tworzenie systemów pomiaru zanieczyszczeń w miastach oraz systemów informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń, utworzenie sieci stacji kontrolnych i ostrzegawczych w zakresie jakości wód, tworzenie map terenów zalewowych, tworzenie systemów monitoringu środowiska, tworzenie systemów informacji przeciwpowodziowej, wyposażenie obiektów i zakup sprzętu w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom);

- Ochrony przyrody i kształtowania postaw ekologicznych (m.in.: zachowanie różnorodności gatunkowej, ochrona i renaturalizacja ekosystemów, ochrona siedlisk; popularyzacja i promocja obszarów NATURA 2000);
- Inwestycji w rozwój i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii takich jak: wiatr, woda (z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody i ekologicznych aspektów utrzymania rzek), biomasa, energia słoneczna i geotermalna oraz pozostałe,
- Inwestycji mających na celu redukcję emisji biogazu powstałego w oczyszczalniach ścieków i na wysypiskach poprzez jego energetyczne wykorzystanie,
- Modernizacji kotłowni opalanych paliwem stałym na zasilane paliwem ekologicznym, ze szczególnym uwzględnieniem zadań realizowanych w placówkach oświatowo - wychowawczych, placówkach kulturalnych, szpitalach.

O wsparcie w ramach Osi VI mogą się ubiegać:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst),
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- spółki wodne,
- zakłady opieki zdrowotnej (w zakresie robót budowlanych i modernizacji spalarni odpadów niebezpiecznych),
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych działające w sferze ochrony środowiska,
- podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz.1420),
- instytucje uczestniczące w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym,
- parki narodowe i krajobrazowe oraz inne podmioty sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi,
- PGL Lasy Państwowe wraz z jego jednostkami organizacyjnymi,
- organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony przyrody,
- jednostki naukowe,
- szkoły wyższe,
- ogrody botaniczne i zoologiczne oraz muzea przyrodnicze (tylko dla projektów z kategorii ochrony przyrody i kształtowania postaw ekologicznych).

Dla projektów realizowanych w ramach Osi VI nie przewiduje się stosowania zasady cross-financingu.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym z Osi V jest zgodne z zapisami Strategii Lizbońskiej, poprzez umieszczenie wśród typów interwencji trzech kategorii lizbońskich:

- 39 – Energia odnawialna: wiatrowa

- 40 – Energia odnawialna: słoneczna
- 41 – Energia odnawialna: biomasa.

3.6.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp rzeczowy wskaźników VI Osi Priorytetowej zawiera Tabela 4.6 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

W 2008 r. w dniach 26 marca – 25 kwietnia 2008 r. przeprowadzono dwa konkursy do Działania 6.1 *Ochrona i kształtowanie środowiska* dla kategorii:

- Kategoria I: Gospodarka wodno – ściekowa,
- Kategoria IV: Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.

W konkursie na Kategorię I dostępna alokacja wyniosła 18 220 222,39 euro (75 550 152,16 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 107 wniosków na łączną kwotę: 260 045 890,72 euro (1 078 280 285,87 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 194 824 242,89 euro (807 838 723,14 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 21 lipca do 27 sierpnia 2008 r. W tym czasie obradowały 3, powołane na potrzeby konkursu, Komisje Oceny Projektów, w których uczestniczyło łącznie 16 niezależnych ekspertów.

Ocenę formalną pozytywnie przeszły 103 wnioski na łączną kwotę: 247 488 441,56 euro (1 026 210 822,95 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 183 856 298,40 euro (762 360 141,30 PLN). Negatywnie ocenione zostały 4 wnioski na łączną kwotę: 12 074 589,87 euro (50 067 286,88 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 7 728 203,05 euro (32 044 993,95 PLN). Wojewoda Lubelski rozpatrzył 3 odwołania od wyników oceny formalnej – wszystkie z wynikiem negatywnym.

Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszły 82 wnioski na łączną kwotę: 212 191 065,90 euro (879 850 254,71 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 157 013 759,03 euro (651 057 551,83 PLN), zaś negatywnie oceniono 21 wniosków na łączną kwotę: 35 297 375,68 euro (146 360 568,24 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 26 843 539,36 euro (111 302 589,47 PLN). Rozpatrzono 27 odwołań od wyników oceny merytorycznej, z czego 10 z wynikiem pozytywnym, a 17 negatywnie.

W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji 7 wniosków na kwotę 26 602 498,95 euro (110 307 261,90 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 17 309 211,27 euro (71 772 644,55 PLN).

W konkursie na Kategorię IV dostępna alokacja wyniosła 1 002 934,77 euro (4 158 669,02 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynął 1 wniosek na kwotę: 71 289,04 euro (295

600,00 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 60 595,68 euro (251 260,00 PLN).

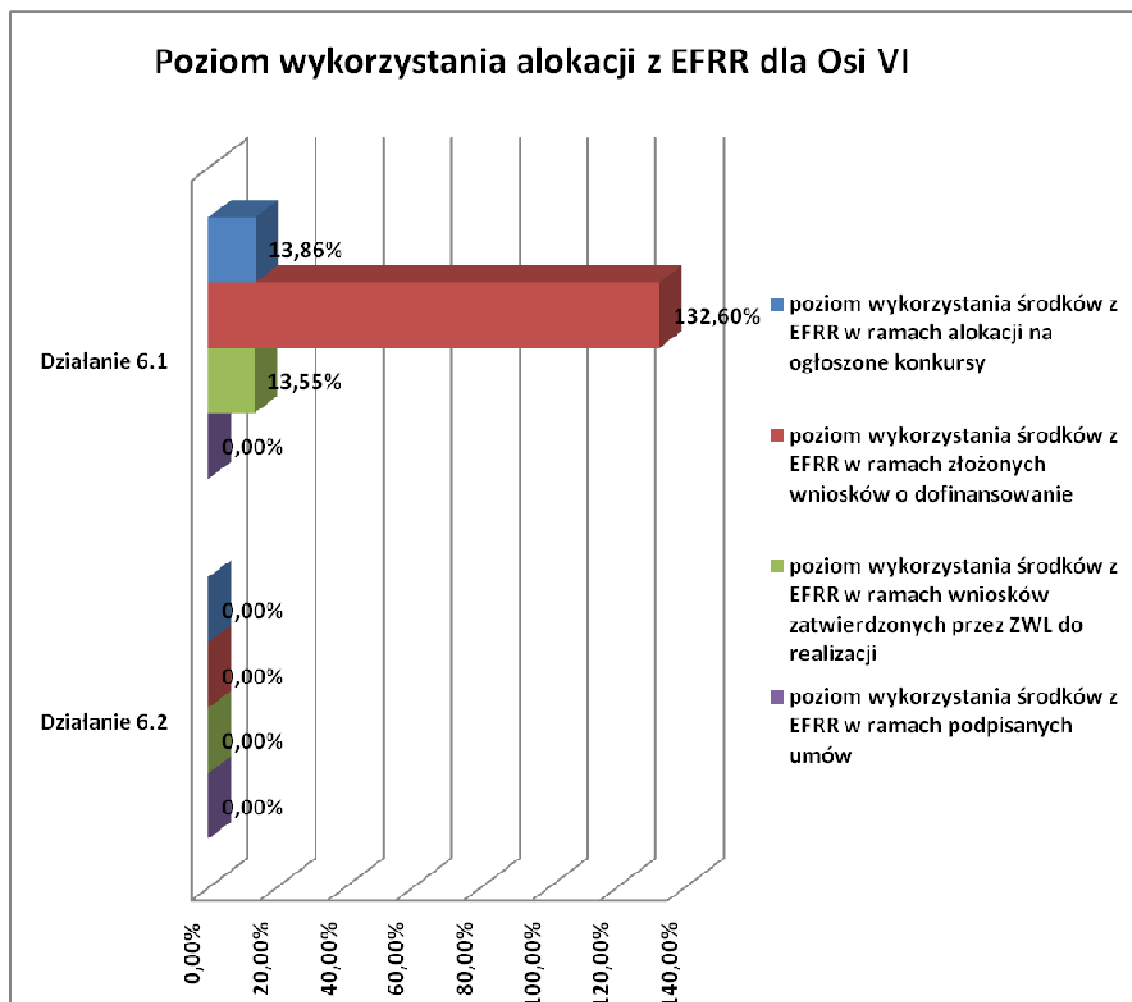
Proces oceny wniosków trwał od 20 czerwca do 31 lipca 2008 r. W tym czasie obradowała powołana na potrzeby konkursu jedna Komisja Oceny Projektów, w której uczestniczyło 5 niezależnych ekspertów.

Złożony wniosek przeszedł pozytywnie ocenę formalną oraz merytoryczną i został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Lubelskiego do realizacji.

- **Analiza jakościowa**

Z uwagi na fakt, iż w ramach VI Osi Priorytetowej nie podpisano żadnych umów a w związku z tym nie stwierdzono postępu wskaźników rzeczowych i finansowych, a także nie wydatkowano żadnych środków w ramach kategorii lizbońskich.

Należy zwrócić uwagę, iż zainteresowanie Beneficjentów ogłoszonymi konkursami przekroczyło niemal dziesięciokrotnie alokacje, jakie przewidziano na te konkursy w ramach VI Osi Priorytetowej a także przekroczyło całkowitą alokację z EFRR przeznaczoną na Działanie 6.1.

Zaawansowany stan procesu wyboru projektów do dofinansowania w ramach ogłoszonych w 2008 r. konkursów w Osi VI pozwala wnioskować, iż w roku 2009 r. zostaną podpisane umowy, których dofinansowanie łącznie będzie stanowić 13,55 % całej alokacji na tę Oś.

Ponadto w marcu, maju, sierpniu i wrześniu 2009 r. w ramach VI Osi Priorytetowej przewidziano konkursy na łączną alokację w wysokości 98,8255 mln euro, co stanowi 63,33 % środków z EFRR przeznaczonych na tę Oś.

3.6.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Z uwagi na fakt, iż w roku sprawozdawczym nie podpisano umów z Beneficjentami o dofinansowanie projektów nie pojawiły się problemy we wdrażaniu VI Osi Priorytetowej.

3.7. Oś Priorytetowa VII

Celem VII Osi Priorytetowej jest *Zwiększenie udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienie powiązań międzynarodowych regionu*. Na jego realizację zaplanowano 109 806 182 euro, co stanowi 9,50% całkowitej alokacji z EFRR na Program.

Cel ten będzie realizowany poprzez wdrożenie trzech działań:

- Działanie 7.1 *Infrastruktura kultury i turystyki*
- Działanie 7.2 *Promocja kultury i turystyki*
- Działanie 7.3 *Współpraca międzyregionalna*.

Wsparcie udzielane w ramach VII Osi Priorytetowej obejmuje m.in.:

- Ochronę dziedzictwa kulturowego
(m.in.: projekty dotyczące zabytków z zakresu prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, modernizacji, monitoringu i zabezpieczenia oraz przystosowywania zabytków do celów kulturalnych),
- Infrastrukturę kultury
(m.in.: projekty dotyczące sal koncertowych i wystawowych, amfiteatrów, ośrodków kultury, bibliotek publiczne itp. z zakresu robót budowlanych, modernizacji, monitoringu i zabezpieczenia, zakupu i modernizacji wyposażenia służącego działalności kulturalnej),
- Infrastruktury turystyki
(m.in. projekty dotyczące infrastruktury aktywnych form turystyki oraz robót budowlanych i modernizacji szlaków turystycznych, infrastruktury zwiększającej atrakcyjność turystyczną Lubelszczyzny, monitoringu i zabezpieczenia czy robót budowlanych i modernizacji obiektów służących promocji obszarów NATURA 2000),
- Organizację imprez i wydarzeń kulturalnych i/lub turystycznych;
- Przygotowania i realizacji programów rozwoju i promocji regionalnych lub lokalnych produktów kulturowych i/lub turystycznych o szczególnym znaczeniu dla regionu
- Kulturowania i promocji tradycji regionalnych oraz tradycyjnej, charakterystycznej dla regionu, twórczości artystycznej, form rzemiosł i zawodów
- Partnerskich oraz małych inicjatyw międzyregionalnych (80% środków w ramach działania 7.3) obejmujących m.in.:
wizyty studyjne, wymianę doświadczeń pomiędzy władzami lokalnymi, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi i instytucjami wsparcia biznesu, sporządzanie ekspertyz, analiz porównawczych, organizowanie szkoleń, warsztatów szkoleniowych, seminariów informacyjnych i doradztwa zawodowego, organizowanie i udział w stażach zawodowych i praktykach, organizowanie konferencji, telekonferencji, realizacja wspólnych badań, tworzenie instytucyjnych form współpracy, organizowanie targów, zawodów sportowych, festiwali, koncertów, warsztatów artystycznych i innych

przedsięwzięć służących promocji regionu, wsparcie przedsięwzięć dotyczących wydawania publikacji, biuletynów informacyjnych, tworzenia stron internetowych, kampanie promocyjne.

O wsparcie realizacji projektów w ramach VII Osi Priorytetowej mogą się ubiegać następujące typy Beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst),
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki.
- podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz.1420),
- regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku;
- kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- parki narodowe i krajobrazowe/podmioty zarządzające obszarami chronionymi;
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki,
- jednostki naukowe;
- szkoły wyższe;
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły lub placówki w oparciu o ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.04.256.2572);
- instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności;
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione).

Dla projektów realizowanych w ramach VII Osi Priorytetowej nie przewiduje się stosowania zasady cross-financingu. Nie przewidziano także wsparcia dla kategorii lizbońskich.

3.7.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp rzeczowy wskaźników VII Osi Priorytetowej zawiera Tabela 4.7 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

W dniach 26 marca – 25 kwietnia 2008 r. przeprowadzono trzy konkursy na Działanie 7.1 *Infrastruktura kultury i turystyki* dla kategorii:

- Ochrona dziedzictwa kulturowego – Projekty regionalne,
- Ochrona dziedzictwa kulturowego – Projekty lokalne,
- Infrastruktura kultury.

W konkursie na projekty regionalne ochrony dziedzictwa kulturowego dostępna alokacja wyniosła 2 664 069,38 euro (11 046 563,68 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 8 wniosków na łączną kwotę: 18 194 600,87 euro (75 443 912,50 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 13 860 897,61 euro (57 474 211,92 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 7 lipca do 22 sierpnia 2008 r. W tym czasie obradowała jedna, powołana na potrzeby konkursu, Komisja Oceny Projektów, w której uczestniczyło 5 niezależnych ekspertów.

Ocenę formalną pozytywnie przeszło 7 wniosków na łączną kwotę: 15 502 161,77 euro (64 279 713,78 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 12 612 251,90 euro (52 296 702,49 PLN). Negatywnie oceniony został 1 wniosek na kwotę: 12 074 589,87 euro (11 164 200,00 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 1 159 841,78 euro (4 809 283,95 PLN).

Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszły wszystkie wnioski pozytywnie ocenione na wcześniejszym etapie.

W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji 1 wniosek na kwotę: 2 879 857,05 euro (11 941 327,25 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 2 447 878,49 euro (10 150 128,16 PLN).

W konkursie na projekty lokalne ochrony dziedzictwa kulturowego dostępna alokacja wyniosła 2 664 069,38 euro (11 046 563,68 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 10 wniosków na łączną kwotę: 10 326 516,92 euro (42 818 902,41 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 8 648 776,31 euro (35 862 151,01 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 7 lipca do 22 sierpnia 2008 r. W tym czasie obradowała jedna, powołana na potrzeby konkursu, Komisja Oceny Projektów, w której uczestniczyło 5 niezależnych ekspertów.

Na etapie oceny brzegowej dwa wnioski zostały odrzucone, jednak w wyniku procedury odwoławczej Wojewoda Lubelski przywrócił je do ponownej oceny klasyfikując do konkursu na infrastrukturę kultury. Ocenę formalną pozytywnie przeszło 8 wniosków na łączną kwotę: 3 886 974,30 euro (16 117 338,92 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 3 301 550,30 euro (13 689 878,33 PLN), brak wniosków ocenionych negatywnie.

Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszło 5 wniosków na łączną kwotę: 2 408 475,71 euro (9 986 744,52 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 2 047 204,34 euro (8 488 732,81 PLN), zaś negatywnie oceniono 3 wnioski na łączną kwotę: 1 478 498,59 euro (6 130 594,40 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 1 254 345,96 euro (5 201 145,52 PLN). Rozpatrzono 4 odwołania od wyników oceny merytorycznej, z czego 2 z wynikiem pozytywnym, a 2 negatywnie.

W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji wszystkie 5 wniosków, które pozytywnie przeszły ocenę merytoryczną.

W konkursie na infrastrukturę kultury dostępna alokacja wyniosła 2 401 503,21 euro (9 957 833,08 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 30 wniosków na łączną kwotę: 28 134 949,87 euro (116 661 569,62 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 22 470 675,96 euro (93 174 657,86 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 7 lipca do 22 sierpnia 2008 r. W tym czasie obradowała jedna, powołana na potrzeby konkursu, Komisja Oceny Projektów, w której uczestniczyło 5 niezależnych ekspertów.

Ocenę formalną pozytywnie przeszły 32 wnioski na łączną kwotę: 34 763 330,06 euro (144 146 148,11 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 27 358 102,14 euro (113 440 370,54 PLN) – 30 wniosków złożonych na konkurs do infrastruktury kultury oraz 2 wnioski z konkursu na projekty lokalne przywrócone przez Wojewodę.

Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszło 27 wniosków na łączną kwotę: 31 616 793,31 euro (131 099 033,45 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 24 799 484,82 euro (102 831 063,80 PLN), zaś negatywnie oceniono 5 wniosków na łączną kwotę: 3 146 536,76 euro (13 047 114,66 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 2 558 617,33 euro (10 609 306,74 PLN). Rozpatrzono 10 odwołań od wyników oceny merytorycznej, z czego 5 z wynikiem pozytywnym, a 5 negatywnie.

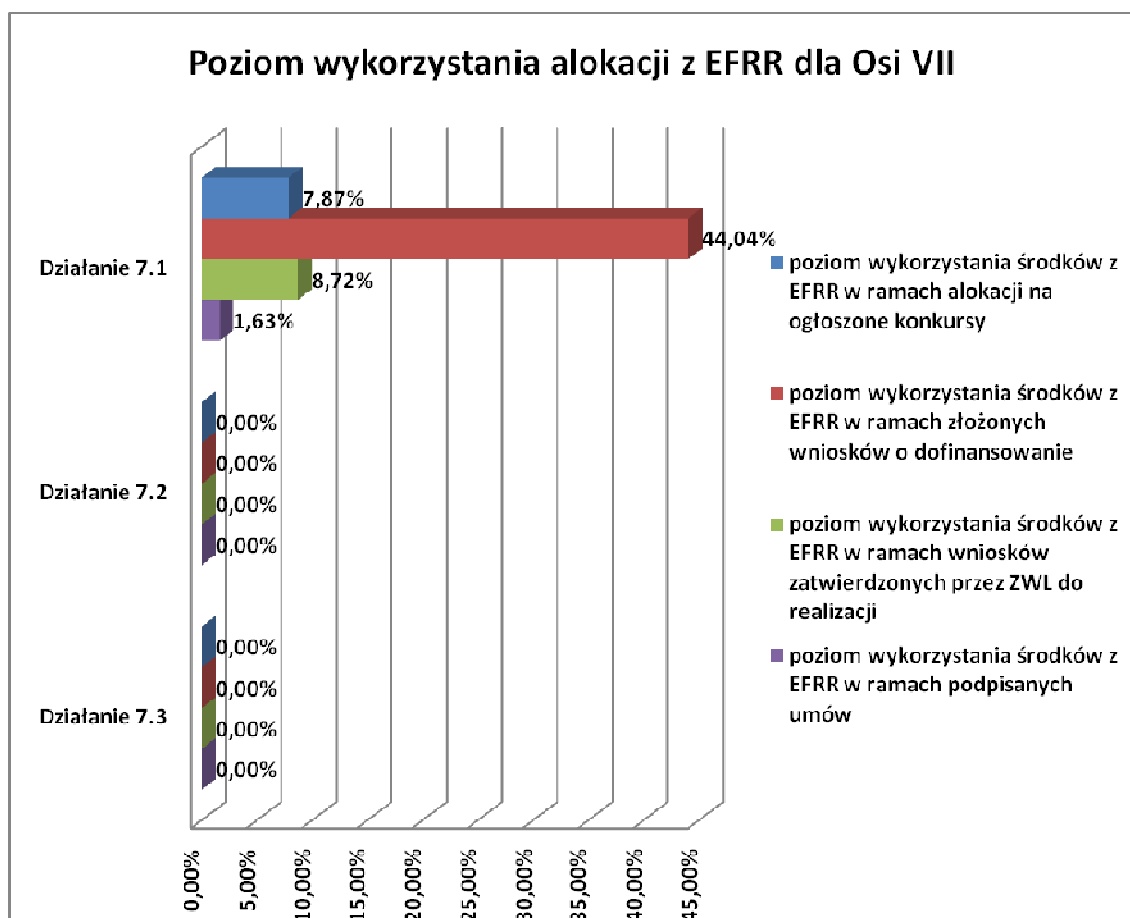
W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji 2 wnioski na łączną kwotę: 5 046 179,66 euro (20 923 983,98 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 2 281 428,05 euro (9 459 941,43 PLN).

W okresie sprawozdawczym, tj. w 2008 r. podpisano jedną umowę. Umowa podpisana została w ramach Działania 7.1 *Infrastruktura kultury i turystyki* w dniu 4 grudnia 2008 r. na sumę wartości ogółem: 4 105 263,48 euro (17 022 475,02 PLN) przy wnioskowanym dofinansowaniu: 1 596 737,46 euro (6 620 871,88 PLN). Podpisana w 2008 r. umowa nie dotyczy interwencji na mieszkalnictwo.

- **Analiza jakościowa**

Z uwagi na fakt, że pierwszą umowę w ramach VII Osi Priorytetowej podpisano w grudniu 2008 r. brak w okresie sprawozdawczym postępów rzeczowych, w związku z czym nie przekazano także żadnych płatności. Z zapisów podpisanej umowy wynika, iż w 2010 r. wskaźnik: *Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)* przyjmie wartość 13.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż ogłoszone konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem Beneficjentów, które niemal siedmiokrotnie przekroczyło przewidziane na te konkursy alokacje.

Zaawansowany stan procesu wyboru projektów do dofinansowania w ramach ogłoszonych w 2008 r. konkursów w VII Osi Priorytetowej pozwala wnioskować, iż w roku 2009 zostaną podpisane umowy, których dofinansowanie łącznie będzie stanowić 8,72 % całej alokacji na tę Oś.

Ponadto w roku 2009 w ramach VII Osi Priorytetowej przewidziano ogłoszenie czterech konkursów: w marcu, maju, sierpniu i wrześniu, na łączną alokację w wysokości 47,6236 mln euro, co stanowi 43,37 % środków z EFRR przeznaczonych na tę Oś.

3.7.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Z uwagi na fakt, iż umowę podpisano w grudniu 2008 r., a zatem ze względu na początkowy stan realizacji tego projektu nie stwierdzono problemów w realizacji projektów przez beneficjentów.

3.8. Oś Priorytetowa VIII

Celem VIII Osi Priorytetowej jest *Poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej*. Na jego realizację przeznaczono 152 572 800 euro, co stanowi 13,20 % całkowitej alokacji z EFRR na Program.

Realizacja ww. celu przebiegać będzie poprzez wdrażanie czterech działań:

- Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*,
- Działanie 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa*,
- Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia*,
- Działanie 8.4 *Pomoc społeczna*.

W ramach wskazanych działań beneficjenci mogą realizować projekty z zakresu m.in.:

- robót budowlanych, modernizacji, wyposażenia obejmujące:
 - ✓ obiekty infrastruktury dydaktycznej oraz badawczo - rozwojowej szkół wyższych
 - ✓ obiekty infrastruktury społeczno-edukacyjnej uczelni np. akademiki, stołówki,
 - ✓ obiekty infrastruktury sportowej przy szkołach wyższych,
 - ✓ obiekty infrastruktury dydaktycznej i sportowej szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz artystycznych,
 - ✓ obiekty infrastruktury placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego oraz doskonalenia zawodowego (objęte systemem oświaty),
 - ✓ obiekty infrastruktury społeczno – edukacyjnej np.: bursy, internaty, stołówki,
 - ✓ obiekty infrastruktury sportowej np.: kompleksy sportowe, baseny zamknięte, pływalnie odkryte, hale sportowe, stadiony, sale gimnastyczne, boiska sportowe, korty tenisowe,
- robót budowlanych z zakresu infrastruktury technicznej i sanitarnej oraz zagospodarowanie otoczenia w/w obiektów a także przystosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych
- wsparcia w/w obiektów w zakresie inwestycji uwzględniających wyposażenie w sprzęt informatyczny (komputery oraz sprzęt peryferyjny) możliwe będzie wyłącznie w ramach projektów kompleksowych.
- zakupu i modernizacji sprzętu medycznego oraz wdrożenia systemów informatycznych, w tym e-medycyna,
- dostosowania szpitali, przychodni, ośrodków zdrowia i poradni do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakimi powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia ZOZ,
- termomodernizacji budynków szpitalnych, budynków przychodni, ośrodków zdrowia i poradni,
- modernizacji obiektów świadczących usługi w zakresie pomocy społecznej
- dostosowania obiektów pomocy społecznej do Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie domów pomocy społecznej

- oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych
- termomodernizacji budynków pomocy społecznej.

O wsparcie realizacji projektów w ramach VIII Osi Priorytetowej ubiega się mogą:

- uczelnie (publiczne i niepubliczne),
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność w obszarze kształcenia na poziomie wyższym, edukacji, wychowania i sportu, pomocy społecznej, działające w publicznym systemie ochrony zdrowia,
- podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze kształcenia wyższego działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz.1420.),
- kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych prowadzące działalność w obszarze kształcenia na poziomie wyższym, edukacji, wychowania i sportu, pomocy społecznej,
- jednostki naukowe,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, działająca w obszarze edukacji, wychowania i sportu, działające w publicznym systemie ochrony zdrowia,
- podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno -prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420), prowadzące statutową działalność w obszarze edukacji, wychowania i sportu,
- właściwy minister oraz osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły lub placówki w rozumieniu ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 04.256.2572),
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- zakłady opieki zdrowotnej (szpitale, przychodnie, ośrodki zdrowia i poradnie w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14 poz. 89 z późn. zm.),
- domy pomocy społecznej i placówki opiekuńczo - wychowawcze w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej z późniejszymi zmianami.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym w ramach VIII Osi Priorytetowej jest zgodne z zapisami Strategii Lizbońskiej, poprzez umieszczenie wśród typów interwencji dwóch kategorii lizbońskich:

- 11 – Technologie informacyjne i komunikacyjne.
- 13 – Usługi i aplikacje dla obywateli.

W ramach VIII Osi Priorytetowej, w należycie uzasadnionych przypadkach realizacji projektów lub części projektów, dopuszcza się możliwość finansowania działań, które należą do obszaru interwencji EFRR, w zakresie nie większym niż 10 % kosztów kwalifikowanych projektu.

3.8.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp rzeczowy wskaźników VIII Osi Priorytetowej zawiera Tabela 4.8 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

W dniach 26 marca – 25 kwietnia 2008 r. przeprowadzono dwa konkursy na Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia* dla typów projektów:

- dostosowanie szpitali do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia ZOZ,
- zakup i modernizacja sprzętu medycznego oraz wdrożenie systemów informatycznych.

W konkursie na projekty z zakresu dostosowania szpitali do wymogów prawa dostępna alokacja wyniosła 6 842 610,20 euro (28 372 883,18 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 18 wniosków na łączną kwotę: 19 181 573,35 euro (79 536 393,90 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 16 095 790,59 euro (66 741 195,70 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 21 lipca do 11 sierpnia 2008 r. W tym czasie obradowały cztery, powołane na potrzeby konkursu, Komisje Oceny Projektów, w których uczestniczyło 7 niezależnych ekspertów.

Ocenę formalną pozytywnie przeszło 15 wniosków na łączną kwotę: 16 319 826,35 euro (67 670 159,99 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 11 621 289,90 euro (48 187 678,56 PLN). Negatywnie ocenione zostały 4 wnioski na kwotę: 2 241 522,63 euro (9 294 473,60 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 1 825 352,27 euro (7 568 823,20 PLN). Wśród wniosków ocenionych znalazł się 1 wniosek, który Wojewoda Lubelski przywrócił po rozpatrzeniu odwołania od wyników oceny brzegowej w konkursie na zakup i modernizację sprzętu medycznego oraz wdrożenie systemów informatycznych. Rozpatrzono 3 odwołania od wyników oceny formalnej, z czego jedno z wynikiem pozytywnym, zaś dwa odrzucono.

Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszły wszystkie wnioski pozytywnie ocenione na wcześniejszym etapie.

W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji 6 wniosków na kwotę: 8 965 763,24 euro (37 176 537,28 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 6 500 479,69 euro (26 954 239,02 PLN).

W konkursie na projekty z zakresu zakupu i modernizacji sprzętu medycznego oraz wdrożenia systemów informatycznych dostępna alokacja wyniosła 4 509 765,06 euro (18 699 740,82 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 34 wnioski na łączną kwotę: 32 423 010,03 euro (134 442 011,10 PLN) przy wnioskowanej sumie dofinansowania z EFRR: 27 396 955,24 euro (113 601 474,92 PLN).

Proces oceny wniosków trwał od 21 lipca do 20 sierpnia 2008 r. W tym czasie obradowały dwie, powołane na potrzeby konkursu, Komisje Oceny Projektów, w których uczestniczyło 6 niezależnych ekspertów.

Na etapie oceny brzegowej odrzucono 1 wniosek, który Wojewoda Lubelski przywrócił klasyfikując do konkursu na dostosowanie szpitali do wymogów prawa.

Ocenę formalną pozytywnie przeszło 28 wniosków na łączną kwotę: 21 016 550,51 euro (87 145 126,70 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 17 825 285,46 euro (73 912 546,18 PLN). Negatywnie oceniono 5 wniosków na kwotę: 10 375 933,66 euro (43 023 808,94 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 8 689 067,19 euro (36 029 217,12 PLN). Rozpatrzono 6 odwołań od wyników oceny formalnej, z czego jedno z wynikiem pozytywnym, zaś pięć odrzucono.

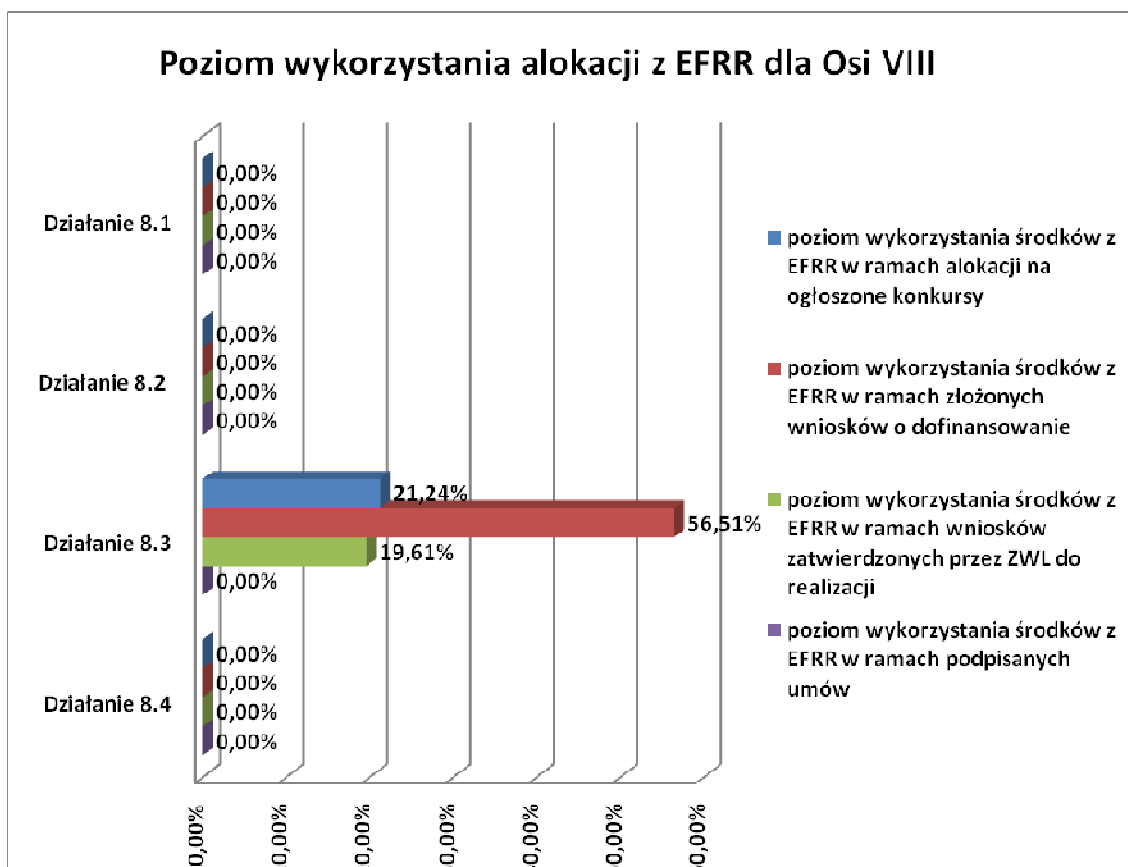
Ocenę merytoryczną pozytywnie przeszło 27 wniosków na łączną kwotę: 20 932 174,40 euro (86 795 261,13 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 17 753 565,77 euro (73 615 160,45 PLN), negatywnie oceniony został 1 wniosek na kwotę: 84 376,11 euro (349 865,57 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 71 719,70 euro (297 385,73 PLN). Rozpatrzono 6 odwołań od wyników oceny merytorycznej, z czego jeden z wynikiem pozytywnym, zaś pięć odrzucono.

W wyniku przeprowadzonego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził do realizacji 7 wniosków na kwotę: 4 985 040,36 euro (19 426 519,87 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR: 3 982 284,30 euro (16 512 541,88 PLN).

- **Analiza jakościowa**

Z uwagi na fakt, iż w ramach VIII Osi Priorytetowej nie podpisano żadnych umów nie stwierdzono postępu wskaźników rzeczowych i finansowych, a także nie wydatkowano żadnych środków w ramach kategorii lizbońskich.

Należy jednak zauważyć, że ogłoszone konkursy cieszyły się dużym zainteresowaniem wnioskodawców przekraczającym ponad dwukrotnie przeznaczone na te konkursy alokacje oraz w połowie pokrywało całkowitą alokację z EFRR przewidzianą dla Działania 8.3.

Zaawansowany stan procesu wyboru projektów do dofinansowania w ramach ogłoszonych w 2008 r. konkursów w Osi VIII pozwala wnioskować, iż w roku 2009 r. zostaną podpisane umowy, których dofinansowanie łącznie będzie stanowić 19,61 % całej alokacji na Oś VIII.

W marcu, maju, czerwcu i wrześniu 2009 r. przewidziano ogłoszenie w ramach VIII Osi Priorytetowej konkursy na łączną alokację w wysokości 108,8436 mln euro, co stanowi 71,33 % środków z EFRR przeznaczonych na tę Oś.

3.8.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Ponieważ w roku sprawozdawczym 2008 r. nie realizowano projektów w ramach VIII Osi Priorytetowej nie stwierdzono problemów w realizacji projektów przez beneficjentów.

3.9. Oś Priorytetowa IX

Celem IX Osi Priorytetowej jest *Zapewnienie efektywnego oraz zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego poprzez wsparcie instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu*. Na jego realizację przeznaczono 32 363 927 euro, co stanowi 2,80 % całkowitej alokacji z EFRR na Program.

Realizacja ww. celu przebiegać będzie poprzez wdrażanie dwóch działań:

- Działanie 9.1 *Wsparcie wdrażania RPO*,
- Działanie 9.2 *Informacji i promocja RPO*.

Beneficjentami Osi IX są podmioty zaangażowane we wdrażanie RPO WL, tj.

- Instytucja Zarządzająca RPO (IZ RPO) – Zarząd Województwa Lubelskiego, który część swoich kompetencji przekazał Departamentowi Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie (DSiRR oraz Departament Finansów UMWL),
- Instytucja Pośrednicząca II stopnia (IP II) – Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, która jest odpowiedzialna za wdrażanie I i II Osi Priorytetowej RPO WL na mocy *Porozumienia pomiędzy IZ RPO a IP II w sprawie powierzenia Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie realizacji działań I i II Osi Priorytetowej RPO WL*.

W ramach wskazanych działań można realizować projekty mające na celu zapewnienie prawidłowego zarządzania i wdrażania programu oraz przygotowania kolejnego programu a także jego promocji, w tym m.in:

- zatrudnienie personelu:
 - zaangażowanego w realizację RPO na poziomie Instytucji Zarządzającej oraz innych instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu oraz personelu zaangażowanego w dokończenie realizacji ZPORR;
 - zaangażowanego w przygotowanie kolejnego programu na nowy okres programowania;
- podnoszenie motywacji pracowników zaangażowanych w proces programowania i wdrażania programu.
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych ww. personelu (poprzez udział m. in. w szkoleniach, seminariach, stażach, studiach specjalistycznych, szkoleniach językowych, wizytach studyjnych w innych regionach Polski i Unii Europejskiej służące poznawaniu i wykorzystywaniu „dobrych praktyk” oraz innych formach doskonalenia),
- organizacja i obsługa procesu naboru, selekcji, oceny i wyboru projektów,
- wsparcie procesu kontroli realizacji projektów,
- organizacji i obsługi Komitetu Monitorującego RPO WL,

- utrzymanie i rozwój systemu informatycznego monitoringu i kontroli, który będzie kompatybilny z Krajowym Systemem Informatycznym na okres 2007-2013 (SIMIK 07-13),
- zakup sprzętu komputerowego wraz z niezbędnym oprogramowaniem, sprzętu biurowego oraz wyposażenia i materiałów biurowych na potrzeby realizacji oraz przygotowania kolejnego programu,
- pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem właściwych warunków technicznych niezbędnych do realizacji RPO i przygotowania programu na następny okres programowania,
- pokrycie kosztów związanych z archiwizacją dokumentacji dotyczącej realizacji RPO, kosztów osobowych związanych z zatrudnieniem personelu zajmującego się obsługą administracyjną i kadrową, kosztów związanych z wyposażeniem i funkcjonowaniem Punktów Informacyjnych RPO, kosztów zagranicznych delegacji służbowych służące prawidłowemu przygotowaniu i wdrażaniu RPO oraz przygotowaniom do nowego okresu programowania,
- przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych,
- współpraca z mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej i innych kluczowych grup docelowych o RPO WL oraz rezultatach wdrażania RPO, kreowania powszechnej akceptacji dla działań wynikających z realizacji RPO oraz instytucji zaangażowanych w proces wdrażania, w tym prowadzenie działań informacyjnych nt. nowego programu,
- stworzenie i administrowanie stron i serwisów internetowych na temat RPO WL na lata 2007 - 2013 oraz na temat kolejnego programu, w tym stworzenie elektronicznego systemu wspomagającego zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrolę realizacji projektów i programu,
- organizacja konferencji, seminariów, warsztatów, spotkań na temat RPO WL oraz na temat kolejnego programu,
- organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla beneficjentów na temat RPO oraz na temat kolejnego programu,
- stworzenie sieci wymiany informacji o zasięgu ponadlokalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym, w celu wymiany doświadczeń i propagowania dobrych wzorów,
- przygotowanie analiz, badań, sprawozdań i innych ekspertyz na potrzeby programu, a także przygotowanie niezbędnych dokumentów i analiz dla kolejnego okresu programowania,
- koszty związane z przeprowadzeniem ewaluacji RPO (mid-term i ex-post) oraz przygotowanie ewaluacji ex-ante dot. kolejnego programu,
- koszty przygotowania i przeprowadzania kampanii informacyjno-wizerunkowej oraz wydarzeń związanych z informacją i promocją RPO wynikające z zapisów Planu Komunikacji.

Wsparcie udzielane projektom realizowanym w ramach IX Osi Priorytetowej nie dotyczy kategorii Strategii Lizbońskiej.

Dla projektów realizowanych w ramach IX Osi Priorytetowej nie przewiduje się także stosowania zasady cross-finansingu.

3.9.1. Postęp w realizacji celów priorytetu wraz z analizą postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

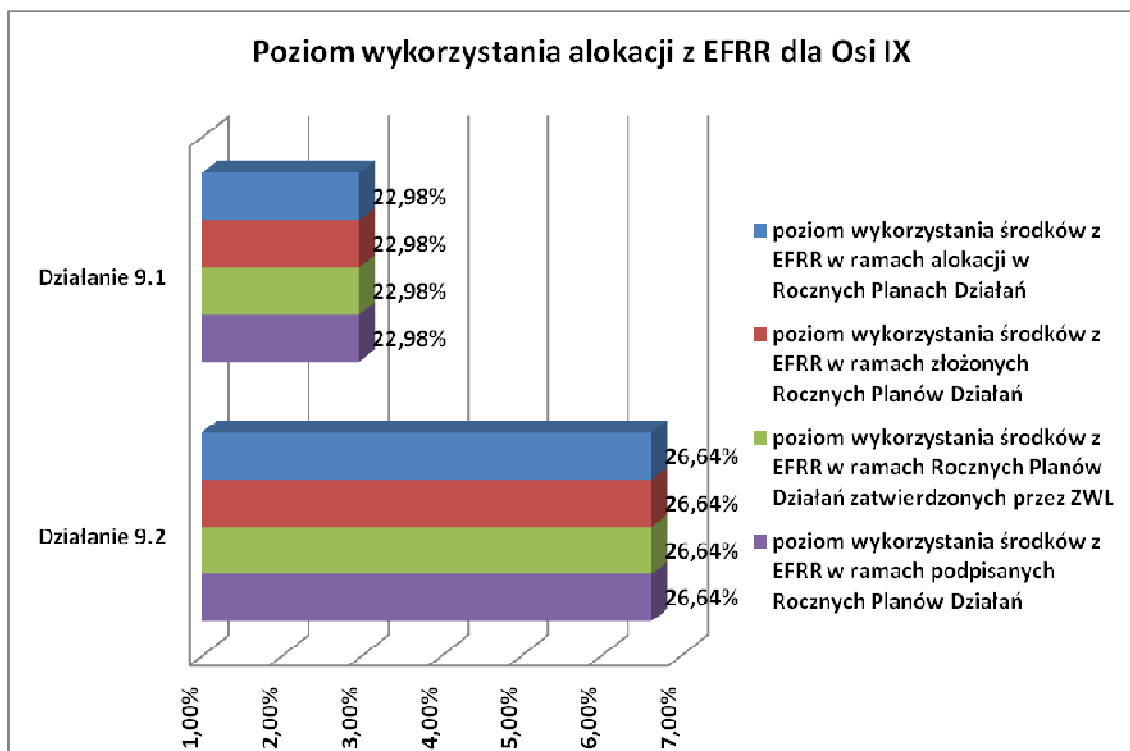
Postęp rzeczowy wskaźników Osi IX zawiera Tabela 4.9 załącznika nr 1 do sprawozdania rocznego za 2008 r.

Stopień realizacji zakładanych wskaźników rzeczowych wskazuje na wysokie prawdopodobieństwo osiągnięcia wartości wyznaczonych na 2010 r., a nawet w większości wskaźników całkiem realne jest przekroczenie poziomu zaplanowanego na ten rok. Dla wskaźników rzeczowych wartość docelowa wyznaczona do osiągnięcia w 2010 r. może być równa planowanej lub nawet zostać przekroczona.

Odnośnie wskaźnika dotyczącego odwiedzin oficjalnej strony internetowej RPO WL w grudniu 2008 roku został uruchomiony zmodernizowany serwis internetowy www.rpo.lubelskie.pl. W związku z powyższym licznik wizyt umieszczony w poprzedniej wersji portalu został skasowany. Stąd też IZ RPO nie jest w stanie dokładnie określić liczby osób odwiedzających oficjalną witrynę Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w II półroczu 2008 roku. Przedstawione dane, zawierają uśrednioną liczbę odwiedzin strony www.rpo.lubelskie.pl, obliczoną w oparciu o dane ze stycznia 2009 roku i pomnożone razy 6 miesięcy ($17\ 834 \times 6 = 107\ 004$). Ponadto IZ RPO dokonała zmiany metodologii obliczania opisywanego wskaźnika. Za bardziej miarodajną uznano liczbę wizyt na stronę internetową RPO WL, niż liczbę jej każdorazowych odsłon. W związku z powyższym wspomniany wskaźnik zostanie wprawdzie osiągnięty, lecz nie w pełni miarodajny.

- **Analiza jakościowa**

W roku 2008 w ramach IX osi wydatkowano kwotę 2 461 531,19 euro (10 206 739,08 PLN) przy dofinansowaniu z EFRR na kwotę 2 092 301,44 euro (8 675 727,92 PLN) co stanowi 6,46% alokacji na tę Oś, a jednocześnie 0,18% całości alokacji na Program.

Z uwagi na fakt, iż projekty do dofinansowania w ramach Osi IX przyjmowane są w formie zatwierdzanych przez ZWL *Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej RPO WL* nie występują różnice kwotowe między wnioskami złożonymi a podpisanymi umowami.

Od początku realizacji Programu w Osi IX zakontraktowano łącznie 22,98 % środków z EFRR przeznaczonych na Działanie 9.1 oraz 26,64 % środków na Działanie 9.2.

3.9.2. Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego UMWL, który w imieniu Zarządu Województwa wykonuje zadania Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 nie osiągnął do chwili obecnej zakładanego docelowego stanu zatrudnienia w ramach realizacji RPO WL. W dalszym ciągu trwają intensywne działania mające na celu skompletowanie – w jak najkrótszej perspektywie czasowej – odpowiednio wykwalifikowanej kadry pracowniczej, niezbędnej do prawidłowego zarządzania i wdrażania RPO WL.

W związku z powyższym planowane wydatkowanie środków na szkolenia, kursy językowe, studia podyplomowe oraz wydatki wiążące się z wynagrodzeniami pracowników nie został w pełni osiągnięty. Mniejszy od zakładanego stan zatrudnienia miał również wpływ na mniejsze koszty eksploatacyjne.

Na 2009 r. zakłada się osiągnięcie zwiększonego wydatkowania w ramach IX Osi Priorytetowej RPO WL - Pomoc Techniczna poprzez osiągnięcie pełnego stanu zatrudnienia, jak również zintensyfikowanie udziału pracowników w podnoszeniu kwalifikacji (w formie szkoleń indywidualnych, blokowych, kursów językowych, studiów podyplomowych).

Głównym problemem mającym znaczący wpływ na realizację zadań związanych z Informacją i Promocją była konieczność wielokrotnego stosowania przez Oddział Informacji i Promocji w DSiRR trybów udzielenia zamówień publicznych, określonych w ustawie Prawo Zamówień Publicznych. W związku z powyższym wykonanie zadań informacyjno-promocyjnych ulega znacznemu wydłużeniu.

4. Programy współfinansowane z EFS – spójność i koncentracja wsparcia

Nie dotyczy.

5. EFRR/FS – duże projekty

W roku sprawozdawczym 2008 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 nie realizowano żadnego dużego projektu w rozumieniu art. 39 Rozporządzenia nr 1083/2006.

6. Pomoc techniczna

W ramach IX Osi Priorytetowej RPO WL w okresie 2008 r. w IZ RPO były finansowane dwa projekty w obrębie Działania 9.1 – Wsparcie wdrażania RPO, zgodnie z przyjętym Rocznym Planem Działań Pomocy Technicznej na 2008 r.:

- „Wsparcie wdrażania RPO - Zatrudnienie personelu w 2008 r.”.

W ramach projektu poniesione zostały koszty związane z wynagrodzeniem 67 osób (średnia liczba zatrudnienia w ciągu jednego miesiąca), które w okresie 2008 r. wyniosły 683 785,69 euro (2.853.317,38 PLN). Wartość tego wskaźnika odpowiada średniej liczbie zatrudnienia w ciągu jednego miesiąca osób, których wynagrodzenia kwalifikują się do współfinansowania z PT RPO. Wprawdzie, zakładana liczba osób nie została osiągnięta w związku z wydłużoną procedurą naboru pracowników, w konsekwencji czego poniesiono dużo niższe wydatki od uprzednio zakładanych, ale cel projektu został w pełni zrealizowany, a jego realizacja zakończona.

- „Wsparcie wdrażania RPO”.

W ramach projektu poniesione zostały poniżej wymienione koszty, które w okresie 2008 r. wyniosły 351 037,12 euro (1.455.575,40 PLN).

W drugim półroczu 2008 r. w ramach przedmiotowego projektu zostały poniesione następujące wydatki w podziale na poszczególne zadania tj.:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych personelu zaangażowanego w realizację RPO WL, w tym koszty szkoleń indywidualnych, blokowych, kursów językowych oraz studiów podyplomowych pracowników. Licząc udział pojedynczej osoby w każdym ze szkoleń, w ramach projektu personel

zaangażowany

w realizacji RPO WL uczestniczył w 411 szkoleniach, 18 osób podjęło studia podyplomowe, 16 osób uczestniczyło w kursach językowych.

- organizacja i obsługa procesu naboru, selekcji, oceny i wyboru projektów, w tym koszty publikacji ogłoszeń prasowych oraz wynagrodzeń asesorów – specjalistów oceniających projekty ubiegające się o dofinansowanie ze środków RPO WL.
- organizacja i obsługa Komitetu Monitorującego RPO WL, w tym koszty usług cateringowych oraz publikacji ogłoszeń prasowych. W okresie 2008 r. zorganizowano pięć posiedzeń Komitetu Monitorującego RPO WL oraz opublikowano w prasie cztery ogłoszenia o naborze kandydatów do KM.
- utrzymanie i rozwój systemu informatycznego monitoringu i kontroli, który będzie kompatybilny z Krajowym Systemem Informatycznym na okres 2007-2013 (SIMIK 07-13). W okresie 2008 r. wykonano elektroniczny formularz wniosku aplikacyjnego oraz opracowano dokumentację niezbędną do udzielenia zamówienia publicznego na realizację Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI) na potrzeby zarządzania i monitoringu RPO WL. Ponadto, w wyniku umowy podpisanej z Wykonawcą:
 - zainstalowano i uruchomiono sprzęt komputerowy niezbędny do prawidłowego funkcjonowania Systemu;
 - opracowano generator wniosków aplikacyjnych;
 - opracowano moduł e-LSI;
 - stworzono oprogramowanie umożliwiające zarządzanie konkursami, rejestrację i dekretację wniosków aplikacyjnych oraz zarządzanie oceną formalną wniosków aplikacyjnych;
 - opracowano oprogramowanie umożliwiające zarządzanie oceną merytoryczną wniosków, generowanie list rankingowych oraz kwalifikowanie projektów według wygenerowanej listy.
- zakup sprzętu komputerowego wraz z niezbędnym oprogramowaniem, sprzętu biurowego oraz wyposażenia i materiałów biurowych na potrzeby realizacji RPO, w tym zestawy komputerowe, urządzenia biurowe, meble biurowe oraz artykuły biurowe, programy komputerowe, licencje.
- pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem właściwych warunków technicznych niezbędnych do realizacji RPO WL, w tym koszty czynszu, opłat za telefony komórkowe oraz za infolinię. W okresie 2008 r. poniesiono wydatki związane z wynajmem powierzchni biurowej, kosztami połączeń telefonii komórkowej oraz kosztami funkcjonowania infolinii RPO WL.

Proces zarządzania RPO WL jest wspierany ze środków IX Osi Priorytetowej – Pomoc Techniczna (PT) przede wszystkim poprzez:

- finansowanie kosztów osobowych dotyczących personelu zaangażowanego w ten proces, a więc kosztów wynagrodzeń pracowników (54% dotychczas

zaplanowanych środków PT) oraz kosztów podnoszenia kwalifikacji pracowników poprzez udział w szkoleniach, studiach podyplomowych i kursach językowych (4,22% środków),

- zapewnienie bazy sprzętowej (7,64% środków) i zabezpieczenie kosztów lokalowo-eksploatacyjnych (7,66% środków),
- zabezpieczenie kosztów organizacji wyboru i oceny projektów (3,03% środków) oraz organizacji prac Komitetu Monitorującego RPO WL (0,34% środków),
- zamawianie ekspertyz (0,72% środków) oraz przeprowadzania ewaluacji Programu (0,71 % środków) wskazujących na najbardziej efektywne i prawidłowo skierowane działania sprzyjające dystrybucji środków finansowych w ramach RPO WL,
- zabezpieczenie wydatków związanych z kontrolą bądź audytem (0,3% środków) przeprowadzonych w ramach IZ RPO.

Procentowa wartość poniesionych wydatków w 2008 r. na Pomoc Techniczną wobec alokacji z EFRR zaplanowanej na IX Oś Priorytetową wynosi 2,86 %.

7. Promocja i informacja

Działania podejmowane przez Instytucję Zarządzającą RPO WL oraz Instytucję Pośredniczącą II stopnia w celu wypełnienia obowiązków związanych z informacją i promocją RPO WL zawiera załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.